

OXELÖSUNDS KOMMUN

HÅLLBARHETSBEDÖMNING

TILLHÖRANDE ÖVERSIKTSPLAN: OXELÖSUND 2030

2018-05-08

HÅLLBARHETSBEDÖMNING

tillhörande översiktsplan: Oxelösund 2030

Oxelösunds Kommun

KONSULT

WSP Environmental Sverige

Box 71

581 02 Linköping

Besök: S:t Larsgatan 3

Tel: +46 10 7225000

WSP Sverige AB

Org nr: 556057-4880

Styrelsens säte: Stockholm

<http://www.wspgroup.se>

KONTAKTPERSONER

Adnan Jahic, Tel: 010-722 59 15

adnan.jahic@wsp.com

PROJEKT

Översiktsplan Oxelösund 2030

UPPDRAGSNAMN

MKB ÖP OXELÖSUND

UPPDRAGSNUMMER

10246653

FÖRFATTARE

Adnan Jahic, Anna Thore, Herman Appelgren, Moa Lindborg, Oliver Pearce

DATUM

2018-02-06

ÄNDRINGSDATUM

2018-05-08

INNEHÅLL

MEDVERKANDE	5
SAMMANFATTNING	6
1 INLEDNING	7
1.1 BAKGRUND	7
1.2 ORIENTERING OCH MARKANVÄNDNING	8
1.3 BESLUT OM NY ÖVERSIKTSPLAN FÖR OXELÖSUNDS KOMMUN	9
1.4 TIDIGARE STÄLLNINGSTAGANDE	9
1.5 MEDBORGARENGAGEMANG	9
2 HÅLLBAR SAMHÄLLSUTVECKLING	10
2.1 KOMMUNAL STRATEGI FÖR ARBETE MED HÅLLBAR UTVECKLING	12
3 PLANFÖRSLAG	13
3.1 PLANENS SYFTE	13
3.2 PLANENS HUVUDDRAG	13
3.3 ÖVERSIKTSPLANENS INRIKTNING	15
3.4 ANALYS AV INGÅENDE HÅLLBARHETSASPEKTER	16
4 HÅLLBARHETSBEDÖMNINGENS SYFTE OCH MÅL	18
5 AVGRÄNSNING	18
5.1 TID	18
5.2 RUM	19
5.3 SAK	19
6 NOLLALTERNATIV	21
7 FÖRUTSÄTTNINGAR	22
7.1 EKOLOGISKA OCH MILJÖMÄSSIGA FÖRUTSÄTTNINGAR	22
7.2 SOCIALA FÖRUTSÄTTNINGAR	28
7.3 EKONOMISKA FÖRUTSÄTTNINGAR	34
7.4 MILJÖKVALITETSMÅL	40
8 BEDÖMNINGSGRUNDER	42
8.1 GLOBALT BLIR LOKALT – AGENDA 2030 OCH FN:S GLOBALA MÅL FÖR HÅLLBAR UTVECKLING	42
8.2 BEDÖMNINGSGRUNDER FÖR EN HÅLLBAR UTVECKLING	44
9 KONSEKVENSBEDÖMNING UR ETT HÅLLBARHETSPERSPEKTIV	45
9.1 BEDÖMNING AV NOLLALTERNATIV	45
9.2 BEDÖMNING AV EKOLOGISKA OCH MILJÖMÄSSIGA ASPEKTER – OXELÖSUND 2030	47

9.3	BEDÖMNING AV SOCIALA ASPEKTER – OXELÖSUND 2030	53
9.4	BEDÖMNING AV EKONOMISKA ASPEKTER – OXELÖSUND 2030	57
9.5	BEDÖMNING AV MILJÖKVALITETSMÅL – OXELÖSUND 2030	60
10	SAMMANFATTANDE HÅLLBARHETSBEDÖMNING AV PLANFÖRSLAGET	66
11	SAMMANFATTANDE SLUTSATS	68
12	REFERENSER	70

MEDVERKANDE

Denna hållbarhetsbedömning tillhör förslag till översiktsplan *Oxelösund 2030* och har tagits fram på uppdrag av Oxelösunds kommun. Hållbarhetsbedömningen har utarbetats av WSP Sverige AB med Adnan Jahic som uppdragsledare och medförfattare. Andra konsulter från WSP Sverige AB som har medverkat vid framtagande av hållbarhetsbedömningen är Herman Appelgren, Anna Thore, Moa Lindborg samt Oliver Pearce. Interngranskning på WSP har utförts av Lena-Karin Krona. Granskning på Oxelösunds kommun har utförts av Moa Öhman.

SAMMANFATTNING

Byggnade och andra förändringar i mark- och vattenanvändningen får konsekvenser för omgivningen under en lång tid. Översiktsplanen är kommunens strategiska dokument för framtida utveckling av den fysiska miljön i kommunen. Kommunfullmäktige i Oxelösunds kommun antog 2012 en vision för kommunen som sträcker sig fram till 2025. Denna vision är utgångspunkten och grunden för planförslaget *Oxelösund 2030* tillsammans med kommunens övriga mål, medborgarnas vilja och övrig politisk vilja. Planen ska vara aktuell för att fungera som vägledning vid såväl kommunens egna som andra myndigheters beslut om bl.a. detaljplaner, bygglov och tillstånd enligt miljöbalken. *Oxelösund 2030s* huvuddrag består bl.a. av förtätning av Oxelösunds centrumdelar, förtätning Sundaområdet och Inskogen, utveckling av Vivesta, vidareutveckling av Sundsör, Kvarnäckens industriområde samt gästhamnsområdet.

Översiktsplanens tidshorisont sträcker sig till år 2030. Att översiktsplanen sträcker sig till 2030 är ett ställningstagande som Oxelösunds kommun har gjort. I denna hållbarhetsbedömning inkluderar den tidsmässiga avgränsningen därför de miljöeffekter som kan uppstå fram till år 2030. Rumslig avgränsning definieras av aktuellt planområde som beskrivs närmare i avsnitt 3, vilket innebär Oxelösund kommuns geografiska avgränsning exklusive skärgården. En saklig avgränsning har gjorts inom de tre fundamentala dimensionerna, *ekologisk, social* respektive *ekonomisk*, där samspelet och balansen dimensionerna emellan utgör utgångspunkten för en hållbar samhällsutveckling. Förutsättningar för aspekterna gällande de tre hållbarhetsdimensionerna för Oxelösunds kommun framgår av avsnitt 7.

Bedömningsgrunderna som har använts för denna hållbarhetsbedömning grundar sig på FN:s globala hållbarhetsmål Agenda 2030, mål 11 *Hållbara städer och samhällen* i kombination med *Nordiska deklaration för genomförande av den nya urbana agendan* som är en nordisk anpassning av Agenda 2030s mål 11. Bedömningen görs i förhållande till nollalternativet som framgår av avsnitt 6. Påverkansgraden beskrivs enligt en femgradig skala; *positiv konsekvens, ingen eller försumbar konsekvens, liten eller obetydlig negativ konsekvens, måttlig negativ konsekvens* och *stor negativ konsekvens*.

Oxelösund 2030 bedöms medföra måttlig negativ konsekvens för vattenmiljöer, liten eller obetydlig konsekvens för; naturvärden, grönstruktur & ekosystem, klimatförändringar & anpassning, människors hälsa – buller, luft & risk samt miljö kvalitetsnormer för luftkvalitet.

Planförslaget bedöms medföra ingen eller endast försumbar konsekvens för miljö kvalitetsnormer för vattenkvalitet och kommunalekonomin, medan den bedöms medföra positiva konsekvenser för resurshushållning & energi, folkhälsa, boendemiljö & trygghet, utbildning & arbete, kulturmiljö, diversifierat samhälle – demokrati, jämställdhet & integration, demografisk balans, bebyggelseutveckling & bostadsmarknad, arbetsmarknad & näringsliv, varumärke, besöksnäring & turism samt kommunikation & infrastruktur.

Oxelösund 2030 bedöms sammantaget vara ett viktigt steg för Oxelösunds kommun för att uppfylla den antagna visionen 2025. Sammanfattningsvis bedöms *Oxelösund 2030* medföra en förflyttning av Oxelösund kommun mot en mer hållbar nivå, och då främst ur socialt perspektiv. Det skall dock tilläggas att det förutsätter att kommunens visioner, ställningstaganden och åtaganden fullföljs enligt plan. Även om planförslaget bedöms innebära en förflyttning mot en mer hållbar nivå så bedöms det finnas ytterligare utvecklingspotential för en hållbar utveckling.

1 INLEDNING

Enligt plan- och bygglagen ska varje kommun ha en aktuell översiktsplan som omfattar kommunens hela geografiska område. Av planen ska grunddragen i användningen av mark- och vattenområden framgå. Den ska redovisa kommunens syn på hur den byggda miljön ska utvecklas, samt de allmänna intressen och de miljö- och riskfaktorer, som ska beaktas vid beslut som gäller planering, byggande och resurshushållning. I Oxelösunds kommun ska en ny översiktsplan upprättas, *Oxelösund 2030*.

Oxelösund med drygt 11.800 medborgare ligger vid Östersjöns kust, ca en timma söder om Stockholm. Läget vid havet ger medborgare och besökare unika möjligheter till havsbad, segling, kajakpaddling och värdefull skärgårdsmiljö. Oxelösunds kommun har en total landyta om 3 539 hektar medan vattenytan, exklusive havsvatten omfattar 15 hektar.

Enligt Boverket syftar översiktsplanering till att olika förändringar i den fysiska miljön tillsammans ska bli så bra som möjligt. Var det byggs och hur mark- och vattenområden används är viktigt om det ska bli en bra helhet och leda till en hållbar utveckling. Översiktsplanen är inte bindande utan enbart vägledande när kommunen upprättar detaljplaner och områdesbestämmelser samt prövar bygglov enligt plan- och bygglagen. När kommunen fattar andra beslut som rör mark- och vattenanvändningen i kommunen, till exempel vid framtagandet av obligatoriska planer som avfallsplan och energiplan, ska översiktsplanen också vara vägledande. Planen ska fokusera på utveckling och hållbarhet samt visa på hur kommunen ska möta en ökande befolkning och dess behov samtidigt som denna utveckling sker på ett hållbart vis både ekonomiskt, socialt och miljömässigt. Planen ska hållas aktuell och kan göras mer detaljerad för tätorter och andra delområden genom s.k. fördjupad översiktsplan. Samråd och konsekvensbedömningar är viktiga delar i planeringsprocessen, varav den här hållbarhetsbedömningen är en konsekvensbedömning och sålunda en viktig del av det aktuella planförslaget.

Översiktsplan och planeringsprocessen regleras i 3 kap. 1-28 §§ Plan- och bygglagen (2010:900). Med stöd av 4 § p. 2a förordning (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar antas genomförandet av aktuell plan medföra betydande miljöpåverkan och i enlighet med miljöbalken ska således en miljöbedömning göras och tillhörande miljökonsekvensbeskrivning upprättas. Eftersom översiktsplaner ska bidra till en god miljö och en hållbar utveckling så har miljökonsekvensbedömningen i det här fallet utökats till en hållbarhetsbedömning.

1.1 BAKGRUND

Byggande och andra förändringar i mark- och vattenanvändningen får konsekvenser för omgivningen under en lång tid. Översiktsplanen är kommunens strategiska dokument för framtida utveckling av den fysiska miljön i kommunen. Översiktsplanen ska både vara strategisk på lång sikt samtidigt som den ska ge stöd och vägledning för konkreta beslut i bygg- och tillståndsärenden.

Oxelösunds kommun har en gällande översiktsplan (2010), som dock bedömts vara inaktuell.

Kommunfullmäktige i Oxelösunds kommun antog 2012 en vision för kommunen som sträcker sig till 2025. Denna vision är utgångspunkten och grunden för planförslaget, tillsammans med kommunens övriga mål, medborgarnas vilja och övrig politisk vilja. Visionen ska ligga till grund och genomsyra planförslag för översiktsplan.

Oxelösunds kommuns vision, *Oxelösund – här börjar världen*, bygger på tre pelare:

❖ **Mod, stolthet och öppenhet**

I Oxelösund har vi mod och framtidstro. Med stolthet över vår ort och med öppenhet för omvärlden och nya idéer väljer vi vägar för positiv utveckling och tillväxt.

❖ **Hav, skärgård och närhet**

Livet i Oxelösund präglas av havet och skärgården med ett varierat, attraktivt boende. Vi mår bra och upplever god livskvalitet med den lilla stadens fördelar och närhet till omvärldens rika utbud.

❖ **Omvärld, tillväxt och utveckling**

Oxelösund ingår i ett regionalt näringsliv som är starkt, nyfiskt och mångsidigt. Vi värnar om hög kompetens, öppet företagsklimat och god service.

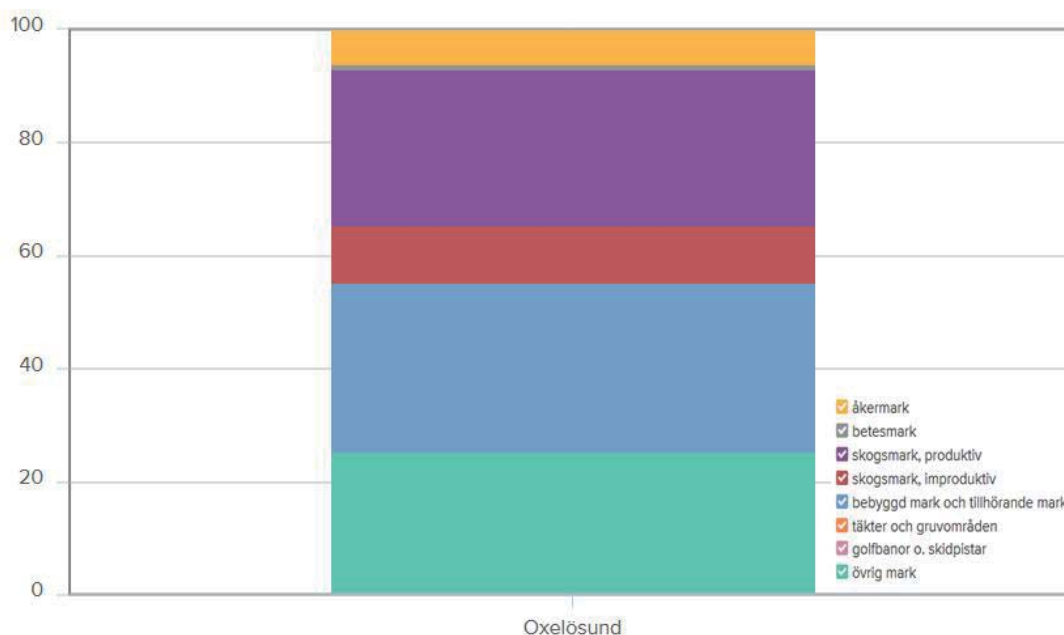
1.2 ORIENTERING OCH MARKANVÄNDNING

Oxelösunds kommun ligger i Södermanlands län på Oxelösundshalvön vid Östersjökusten, cirka 15 kilometer söder om Nyköping och strax norr om Bråviken.

Figur 1 Översiktlig karta över Oxelösundshalvön och dess omgivning. Bildkälla: Oxelösunds kommun.

I Oxelösunds kommun utgörs markanvändningen huvudsakligen av bebyggd mark och produktion skogsmark, se figur 2.

Figur 2 Markanvändning i procent i Oxelösunds kommun, 2015. Markklassningskategorin "övrig mark" är en sammanslagning av marktyperna öppen myr, naturligt gräsbevuxen mark samt berg i dagen och övrig mark. Källa: SCB.

1.3 BESLUT OM NY ÖVERSIKTSPLAN FÖR OXELÖSUNDS KOMMUN

Vid kommunstyrelsens sammanträde 2015-01-28 beslutades att en ny översiktsplan ska upprättas för Oxelösunds kommun (Dnr KS.2014.150). En politisk styrgrupp med fem personer, tre från majoriteten och två från oppositionen, tillsattes för att leda och följa arbetet.

Översiktsplanen ska vara aktuell och spegla den politiska majoritetens uppfattning om byggande, mark- och vattenanvändning samt hushållning med naturresurser. Översiktsplanen bör bygga på sammanställningar och analyser av viktiga förutsättningar såsom övergripande mål, förändringar och trender i omvärlden, fysisk struktur och allmänna intressen.

Planen ska vara aktuell för att fungera som vägledning vid såväl kommunens egna som andra myndigheters beslut om bland annat detaljplaner, bygglov och tillstånd enligt miljöbalken.

1.4 TIDIGARE STÄLLNINGSTAGANDE

I januari 2013 antogs en fördjupad översiktsplan som ett tematiskt tillägg till översiktsplan 2010. Tillägget visar kommunens ställningstagande vad gäller vindkraft inom kommunen. Oxelösunds kommun ser positivt på vindkraft som energikälla och har uttryckt en vilja att en allt större del av energin ska komma från förnybara källor. Tillägget har resulterat i att vindkraft endast ska prövas inom ett yttre område ute till havs och kommer således inte att behandlas mer i denna hållbarhetsbedömning.

1.5 MEDBORGARENGAGEMANG

För att uppmuntra medborgarnas intresse och engagemang finns särskilda forum inom den kommunala verksamhetens ramar. Det finns flera lättillgängliga kanaler för medborgarna att lämna synpunkter på kommunens arbete, och lämna digitala förslag till såväl tjänstemän som

politiker. I och med planprocessen samråder kommunen med invånare och intressenter vad gäller utformandet av översiktsplanen.

2 HÅLLBAR SAMHÄLLSUTVECKLING

Vår tids stora utmaning handlar om att verka för en utveckling som tillfredsställer våra behov idag utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov. Varje liten del av det mänskliga samhället och våra förehavanden måste genomsyras av tankesätt som sätter det långsiktigt hållbara i fokus. Uttrycket hållbarhet anspelar på hopp om en bättre framtid och används i stor utsträckning över hela världen. Begreppet tenderar att dyka upp överallt: i politiska agendor och företagsbeskrivningar såväl som i sociala medier och dagliga diskussioner kring middagsbordet. Hållbarhet har sitt ursprung i en tid när det växte fram en förståelse för sambandet mellan miljö och ekonomisk tillväxt som centrala faktorer för utveckling. Forskare, politiker och beslutsfattare insåg då att en utveckling i sig kräver ett tvärvetenskapligt synsätt för att bli hållbar.

I mitten av 80-talet skapades en ny organisation kallad *Brundtlandkommissionen*, formellt känd som *World Commission on Environment and Development (WCED)*. Dess väsentliga syfte var att ta itu med miljöproblem kopplade till utveckling och tillväxt, och att öka medvetenheten kring behovet av en hållbar utveckling. Som begrepp innefattar hållbar utveckling ett helt spektrum av moraliska och etiska frågor om människors attityder, mänsklig försörjning och lämpligt förhållande till de naturliga systemen på planeten. Kort sagt är det grundläggande syftet med utveckling att tillfredsställa mänskliga behov. Dock måste utvecklingen ske på ett sätt som inte äventyrar de naturliga system som skapar förutsättningar för livet på jorden: atmosfären, haven, jordarna och de levande varelserna. För att en utveckling således ska kunna anses som hållbar, måste den vara av mångsidig karaktär: en tvärvetenskap med olika perspektiv där det råder en balans mellan intressen som huvudsakligen faller inom tre dimensioner: den ekologiska och miljömässiga dimensionen, den ekonomiska dimensionen och den sociala dimensionen. Enkelt uttryckt förutsätter en hållbar samhällsutveckling att ekonomisk tillväxt inte får ske till priset av ett segregerat och ojämlikt samhälle och en förstörd miljö.

Innebörden av de tre dimensionerna kan i korthet beskrivas på följande sätt:

- ❖ Den ekologiska och miljömässiga dimensionen handlar om att långsiktigt bevara vattens, jordens och ekosystemens produktionsförmåga och att minska människans påverkan på naturen och människans hälsa.
- ❖ Den ekonomiska dimensionen handlar om att skapa ekonomiskt välstånd genom att hänsynsfullt förvalta naturresurser och att ta ekonomiska beslut som skapar tillväxt på längre sikt.
- ❖ Den sociala dimensionen handlar om att bygga ett långsiktigt stabilt och dynamiskt samhälle där grundläggande mänskliga behov uppfylls.

För att skapa en bättre förståelse för begreppet hållbar utveckling och förhållandet mellan dess samverkande komponenter, har en djupare och mer nyanserad bild av konceptet tagits fram i den här hållbarhetsbedömningen. Detta är en bild som utgår från de tre fundamentala dimensionerna men som tydligare definierar och visualiserar konceptets multidisciplinära karaktär och tydligt visar på dess komplexitet. Syftet med detta perspektiv är att klargöra att en hållbar samhällsutveckling endast kan uppnås genom ett helhetsgrepp där hänsyn tas till en hel palett av vitt skilda, men ofta ändå sammanhängande aspekter.

till vid stadsplanering för samhällsutveckling, desto mer hållbar kan utvecklingsinriktningen anses vara.

2.1 KOMMUNAL STRATEGI FÖR ARBETE MED HÅLLBAR UTVECKLING

Oxelösunds kommun har upprättat en strategi för arbete med hållbar utveckling i kommunen 2018-2030. Strategin antogs av kommunfullmäktige 2017-03-29 och syftar till att föra fram kommunens miljö- och hållbarhetsarbete samt belysa sådant som av kommunen betraktas och bedöms som särskilt viktigt. Strategin är tänkt att vara en uppsamlande nivå som bidrar till en ökad förståelse för att alla delar hör ihop och måste samexistera för att ett hållbart samhälle skall kunna uppnås.

I strategin anges att kommunens arbete ska utgå ifrån de svenska miljökvalitetsmålen och folkhälsomålen samt FN's globala mål för hållbar utveckling, *Agenda 2030*.

I strategin anges också sju riktlinjer för arbetet med en hållbar samhällsutveckling i Oxelösunds kommun. Enligt strategin ska Oxelösunds kommun verka för att:

- 1. naturen inte utsätts för systematisk koncentrationsökning av ämnen från berggrunden (t.ex. fossila bränslen, metaller och mineraler).*
- 2. naturen inte utsätts för systematisk koncentrationsökning av ämnen från samhällets produktion (t.ex. svårnedbrytbara kemikalier som bromerade flamskyddsmedel och naturligt förekommande ämnen som kväve).*
- 3. naturen inte utsätts för systematisk undanträngning med fysiska metoder (t.ex. avskogning och utarmning av ekosystem).*
- 4. det inte finns strukturella hinder för människors hälsa, inflytande, kompetens, opartiskhet och mening.*
- 5. tillgodose alla människors grundläggande behov och att de mänskliga rättigheterna säkerställs.*
- 6. skapa en balanserad ekonomisk tillväxt, utan att slita på naturresurser eller människa.*
- 7. öka återanvändningen, gynna en hållbar produktion och konsumtion för att ekonomiskt bidra till ett hållbart samhälle.*

3 PLANFÖRSLAG

3.1 PLANENS SYFTE

Målsättningen med den fysiska planeringen, enligt plan- och bygglagen (PBL), är att sträva efter en hållbar samhällsutveckling genom hushållning med mark och vatten. I översiktsplanen formulerar kommunen strategierna för en långsiktigt hållbar utveckling.

Översiktsplanen är inte bindande, enbart vägledande. Den ger inga rättigheter eller skyldigheter till vare sig myndigheter eller enskilda. I planen vägs och prioriteras olika allmänna intressen mot varandra. Däremot vägs enskilda intressen inte in i översiktsplaneringen, utan detta görs först vid detaljplanering eller direkt i bygglovsprövning.

Översiktsplanen ger bland annat vägledning i:

- ❖ lämplig placering av nya bostäder och arbetsplatser,
- ❖ lämpliga grönområden som kommunen ska bevara eller utveckla,
- ❖ hur och var transportsystemet ska utvecklas.

Det fastslagna politiska målet i kommunen är att Oxelösund ska växa. Syftet med den nya översiktsplanen är att möjliggöra för och främja tillväxt i kommunen och tillse att den sker på ett hållbart sätt. Tyngdpunkten ska ligga på att generera fler arbeten samtidigt som attraktiva boenden kan erbjudas. En annan viktig strävan inom kommunpolitiken är att utveckla skärgården med dess goda förutsättningar för turism och fritidsboenden. Skärgården och dess utveckling hanteras separat i en specifik planprocess som fördjupad översiktsplan.

Generellt i Oxelösunds kommun ska det strandnära läget locka såväl verksamheter som nya invånare. En betydelsefull del av utvecklingen ska samtidigt vara att behålla det befintligt attraktiva i kommunen, det vill säga det småskaliga och identitetsskapande. Ett av delsyftena med översiktsplanens utvecklingsinriktning är att knyta samman Oxelösund med Nyköping, vilket huvudsakligen avses ske genom utveckling av markområde i kommunens nordliga delar. Kommunen ska sedan kunna erbjuda dessa områdets verksamma människor attraktiva boenden med närhet till vatten. Vid utveckling av dessa nordliga delar bör ett mellankommunalt samarbete ske för att se över den gröna infrastrukturen i omkringliggande områden så att utvecklingen sker med hänsyn till nyckelbiotoper och kulturminnen.

3.2 PLANENS HUVUDDRAG

Övergripande beskrivet innebär strategin att samhällsutvecklingen i Oxelösunds kommun i huvudsak är koncentrerad till de stora kommunikationsstråken som dels binder samman Oxelösund med Nyköping och dels knyter ihop stadsstrukturen i självaste Oxelösund, se figur 4. I korthet strävar översiktsplanen efter:

- 1. Förtätning av Oxelösunds centrumdelar**
Detta innebär förtätning av centralt obebyggda ytor, en förtätning som bör ske i blandad form, vad gäller bebyggelseform, utformning av byggnation och boendeform.
- 2. Förtätning och utveckling av Sundaområdet**
Detta innebär att området bör förtätas med flerbostadshus samt med varierande utformning och utsmyckning av bebyggelsen för att uppnå ett blandat område. Grönytor mellan bostadsområdena bör ses över för förtätning. Sunda centrumets betydelse som viktig funktion för områdesutvecklingen tydliggörs. I Sunda centrum bör det finnas möjligheter till utveckling av mindre handelsverksamheter. Intill Sunda centrum bör det finnas möjligheter till utveckling av trygghetsboende.

3. Förtätning och utveckling av Inskogen

Området förtätas och utökas med bebyggelse i form av bostäder och annan bebyggelse. Området bör byggas med en blandning av flerbostadshus, enbostadshus samt rad- och kedjehus. I området bör det finnas möjligheter till utveckling av förskola och äldreboende.

4. Utveckling av Vivesta

Området utvecklas till ett kombinerat bostads- och rekreationsområde. Vid nybyggnation eftersträvas permanentboende i form av enbostadshus och radhus. Viktiga natur- och kulturvärden bevaras och förstärks i samklang med bebyggelse.

5. Vidareutveckling av Sundsör

Området fungerar som ett industriområde med mark att erbjuda etablering av industri- och företagsverksamheter. Området bör utvecklas mot SSAB i östlig riktning. Området utvecklas med hänsyn till närliggande bostäder och annan bebyggelse i Vivesta. En grön barriär bör separera Vivesta från Sundsörs industriområde.

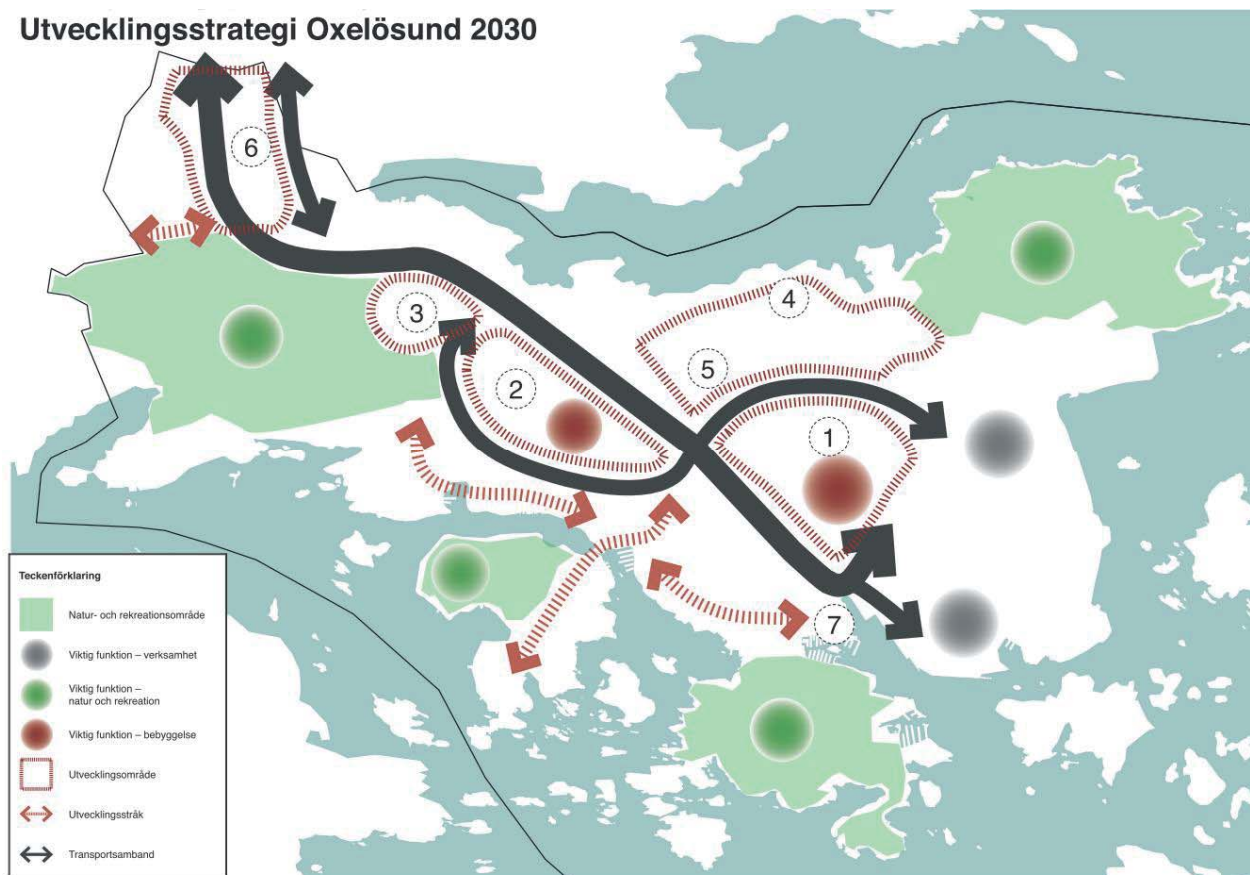
6. Utveckling av Kvarnbäckens industriområde

Området bör utvecklas till ett industri- och verksamhetsområde. Infrastruktur samt angoring till väg 53 och väg 515 bör prioriteras i första hand och därefter utveckling av verksamheter. Området utvecklas med hänsyn till nyckelbiotoper och kulturminnen.

7. Vidareutveckling av Gästhamnsområdet

Gästhamnen utvecklas med verksamheter och aktiviteter kopplat till turism. Området väster om Gästhamnen, intill Femöre kanal, utvecklas med bostäder i form av flerbostadshus eller radhus.

Utvecklingsstrategi Oxelösund 2030

Figur 4 Översiktlig utvecklingsstrategi för Oxelösunds kommun till 2030. Bildkälla: Oxelösunds kommun.

3.3 ÖVERSIKTSPLANENS INRIKTNING

3.3.1 Miljömässig och ekologisk inriktning

Den aktuella översiktsplanen föreslår att klimatfrågan ska beaktas i samtliga beslutsnivåer i framtida samhällsplanering och att en klimatanpassningsplan tas fram för att möta ett klimat i förändring. Vidare är avsikten att frågor kopplade till havshöjning och hantering av dagvatten ska behandlas i detaljplaneskedet. Kommunen avser ta fram en dagvattenstrategi.

Oxelösunds kommun har i en vindkraftsplan pekat ut specifikt ett område som är lämpligt för vindkraftverk och den aktuella översiktsplanen anger att utredningar bör göras för att finna ytterligare alternativa platser som är lämpliga för vindkraft. Kommunen avser möjliggöra anslutning till elnät för att gynna utveckling av småskalig sol- och vindenergiproduktion

I översiktsplanen ska naturreservaten, grönstrukturen och naturområden med hög klass enligt Naturvårdsplanen bevaras och förstärkas. Områdesskydd ska ges företräde framför exploatering avseende de utpekade områdena (klass A-C) i upprättad naturvårdsplan. Vid exploatering värnas nyckelbiotoper och andra viktiga naturvärden. Skärgårdsmiljön är betydelsefull för Oxelösunds kommun och vid samhällsutveckling ska samtliga dess värden såsom natur och djurliv värnas om. Stränder med höga värden för friluftsliv och biologisk mångfald ska bevaras och förstärkas och ny bebyggelse ska utformas och placeras så att oexploaterade strandpartier bevaras och tillgängliggörs för allmänheten. Vid ändring av byggnad eller vid nybyggnation av byggnader i anslutning till kulturhistorisk värdefull bebyggelse och/eller hela kulturmiljöer ska hänsyn tas så att byggnadens/kulturmiljöns värden bibehålls och förstärks.

Vad gäller avfallshantering och hushållning med naturresurser ämnar kommunen verka för en ökad återanvändning och materialåtervinning samt minskad mängd restavfall och material till deponi genom att förbättra möjligheterna till fastighetsnära insamling och källsortering hos både villor och flerbostadshus samt arbeta för ökade möjligheter till återbruk i samhället. För att driva på mot en giffri miljö ska riktlinjer för hantering av förorenade områden upprättas.

Miljöstörande verksamheter bör inte förläggas i anslutning till känsliga områden som exempelvis bostäder, skolor och vårdbyggnader.

3.3.2 Social inriktning

Översiktsplanen ska, i linje med målen för ett jämlikt samhälle, ge förutsättningar för planering och byggande av bostäder som främjar integration ur etniskt och socialt perspektiv. Bostadsområden som exploateras eller förtätas bör ha en blandad typ av bebyggelseform, utformning av byggnation och boendeform. Detta för att nå en blandad befolkning i bostadsområdena. Kommunen ska i harmoni med exploatering av bostäder planera för nya skolor och förskolor. Detta för att möta ett ökat behov av skol- och förskoleplatser. Vid nybyggnation av bostäder ska tillgänglighet och närhet till service och kollektivtrafik också beaktas. Planeringen inriktas också mot att främja tillgänglighet för alla samhällsgrupper. Gång- och cykeltrafik prioriteras före fordonstrafik vid byggnation av nya bostadsområden. Kollektivtrafik ska främjas före biltrafik när det gäller vardagspendling genom att bygga intill starka kollektivtrafikstråk samt tillgängliggöra hållplatser. Breda gator och vägar i stadsmiljö smalnas av för att skapa en levande gatumiljö samt öka trafiksäkerheten. Detta gäller bland annat Sundavägen, Aspaleden och Björntorpsvägen.

Med översiktsplanen avser kommunen möta en befolkningsökning inom samtliga områden som är nödvändig för en trygg vardag såsom skola, arbete, kommunikationer och dagligvaruhandel. Samtliga invånare ska, trots en växande stad, ha möjlighet till hav, skärgård, natur och rekreation. Dessa värden ska ej byggas bort, utan istället förstärkas och tillgängliggöras.

Kommunen ska också verka för rikt kultur- och föreningsliv genom att erbjuda ytor för utövning av kultur- och föreningsaktiviteter, samt skapa mötesplatser för att underlätta möten mellan stadens invånare. Kommunen avser att upprätta en del 2 av Integrationsplanen som ska behandla aktiviteter som främjar integrationen.

För att främja god folkhälsa ska möjligheterna till rekreation stärkas och utvecklas. Natur- och grönområden ska värnas. Detta i samklang med nybyggnation och förtätning då dessa områden fungerar som viktiga rekreatiomsområden. Gång-, cykel- och motionstråk ska bibehållas och underhållas för att främja rörelse. Möjlighet till spontanidrott och rörelse ska beaktas inom samhällsplaneringens samtliga nivåer.

3.3.3 Ekonomisk inriktning

Kommunen verkar för etablering av både mindre och större verksamheter. Oxelösunds kommun ska ha en beredskap för att snabbt kunna erbjuda mark för verksamheter. Kommunen främjar etablering av mindre lokala företag genom utveckling och utökning av kommunens centrumområden. Kommunen verkar för centrumutveckling i Sunda, Frösäng och Centrum. Detta genom att ytterligare möjliggöra för företagare att driva verksamheter i dessa områden. Centrummiljön ses över och utvecklas till trivsamma allmänna ytor som lockar till spontana möten och vistelse.

Kommunen ska sträva för främjande av företag inom besöksnäringen. Kommunen ska också verka för fler övernattningsmöjligheter i Gamla Oxelösund samt på Jogersö.

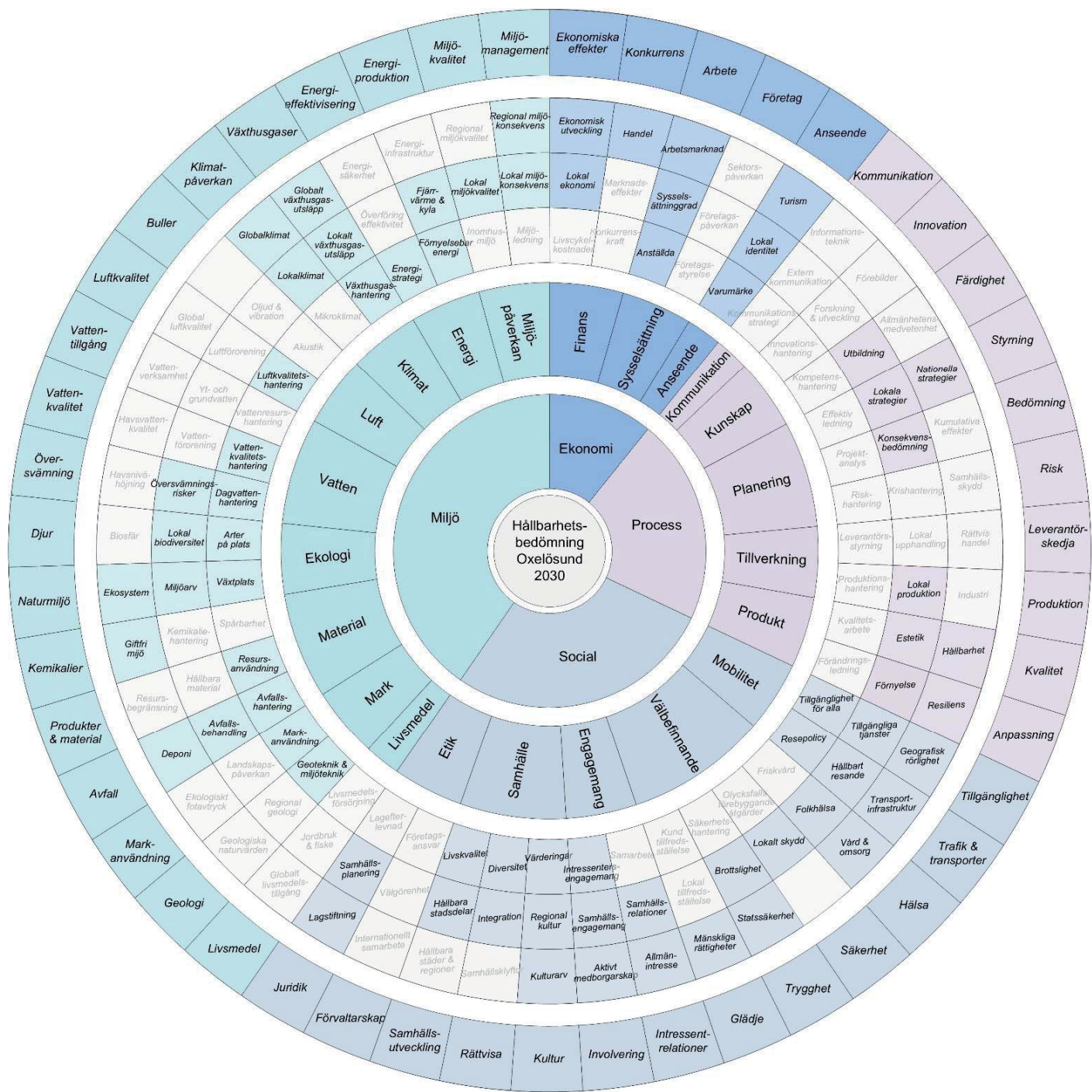
Kommunikations- och transportstråket mellan Nyköping och Oxelösund beaktas och förstärks ytterligare. Kommunen verkar för minskad tung trafik i centrum genom att leda befintlig tung trafik till SSAB via Aspaleden. Kommunen anses ha behov av att ta fram en transportstrategi/transportplan för framtida trafikförsörjning.

3.4 ANALYS AV INGÅENDE HÅLLBARHETSASPEKTER

I avsnitt 2 redogörs för begreppet hållbarhet och konceptet hållbar utveckling. I arbetet med att upprätta denna hållbarhetsbedömning för förslaget till översiktsplan för Oxelösunds kommun, *Oxelösund 2030*, har en genomgående analys gjorts av det aktuella planförslaget i syfte att identifiera vilka hållbarhetsparametrar som berörs och behandlas i planförslaget. Den nyanserade modell för att definiera hållbarhet och hållbar utveckling som beskrivs närmare i avsnitt 2 har använts som utgångspunkt och verktyg för analysen. Genomförd analys visar att planförslaget omfattar och behandlar ett betydande antal av de aspekter som har identifierats och tillsammans definierar begreppet hållbarhet. Sålunda bedöms att planförslaget har goda förutsättningar för att vägleda samhällsutvecklingen i Oxelösunds kommun i en hållbar riktning. Analysen och dess resultat, dvs. vilka aspekter som behandlas i planförslaget *Oxelösund 2030*, presenteras i figur 5 nedan.

Av en naturlig orsak omfattar planförslaget inte samtliga hållbarhetsparameterar som har identifierats i modellen och som definierar begreppet hållbarhet. Många av de ingående aspekterna är inte relevanta ur samhällsplanerings- eller samhällsutvecklingsperspektiv, utan är mer tillämpliga för andra ändamål eller i annan skala.

Samtidigt finns det aspekter som inte behandlas i planförslaget men som ändå är relevanta för att bedöma graden av hållbarhet i kommunens intentioner med den fortsatta utvecklingen i kommunen.

Ankom: 2018-05-08 Ärende: KS 2014.150 Handling: 307744

Figur 5. Visualisering av de hållbarhetsparametrar som behandlas i Oxelösund 2030.

4 HÅLLBARHETSBEDÖMNINGENS SYFTE OCH MÅL

Oxelösunds kommun har valt att utvidga den lagstadgade miljökonsekvensbedömningen till att även innefatta en bred och djupgående konsekvensanalys av planens ekonomiska och sociala följder. Hållbarhetsbedömningen utgör ett verktyg i processen om framtagande av översiktsplanen och syftar till att möjliggöra en samlad bedömning av planens eventuella inverkan på miljö, människors hälsa, sociala samt ekonomiska aspekter. Det övergripande syftet med hela bedömningsprocessen har varit att arbetet ska bidra till helhetssyn och kvalitetssäkring i planarbetet. Ambitionen har varit att säkerställa att de samlade konsekvenserna av planen har fått en lämplig behandling i planarbetet och tillåtit påverka planens utformning. I hållbarhetsbedömningen identifieras, beskrivs och bedöms de direkta och indirekta effekter som planen kan komma att medföra. I slutet av hållbarhetsbedömningen görs en samlad bedömning om den nya översiktsplanen verkligen möjliggör en samhällsutveckling som kan betraktas som hållbar.

5 AVGRÄNSNING

Enligt 6 kap. miljöbalken ska en beskrivning göras av den betydande miljöpåverkan som kan antas uppkomma.

En väl avgränsad konsekvensbedömning leder till att mer fokus kan läggas på den betydande påverkan som genomförandet av planen medför. Eftersom bedömningen av effekter utgår från översiktsplanens möjliga påverkan och influensområdets känslighet måste avgränsningen göras utifrån förhållandena i det enskilda fallet. Avgränsning har gjorts i rum, tid och sak.

Konsekvenserna av *Oxelösund 2030* beskrivs närmare i avsnitt 9. Konsekvenserna beskrivs utifrån de förändringar som förväntas ske i och med genomförandet av översiktsplanens intentioner och inriktning. För intressen som inte bedöms bli påverkade ges ingen konsekvensbeskrivning. Analysen är av övergripande karaktär och avser huvudsakligen att fånga de stora dragen. Bedömningen har därför inriktats på effekterna av de strategiska ställningstaganden planen gör, dess primära påverkan och effekter samt de delar där man erfarenhetsmässigt kan säga att översiktsplaner tenderar att ha stort genomslag.

Denna hållbarhetsbedömning beskriver inte följdkonsekvenser och kumulativa effekter som framtida, ytterligare och likartad exploatering utanför kommunens geografiska gränser kan medföra.

Länsstyrelsen har getts tid och utrymme för samråd gällande hållbarhetsbedömningens avgränsning och innehåll men har inte lämnat några synpunkter.

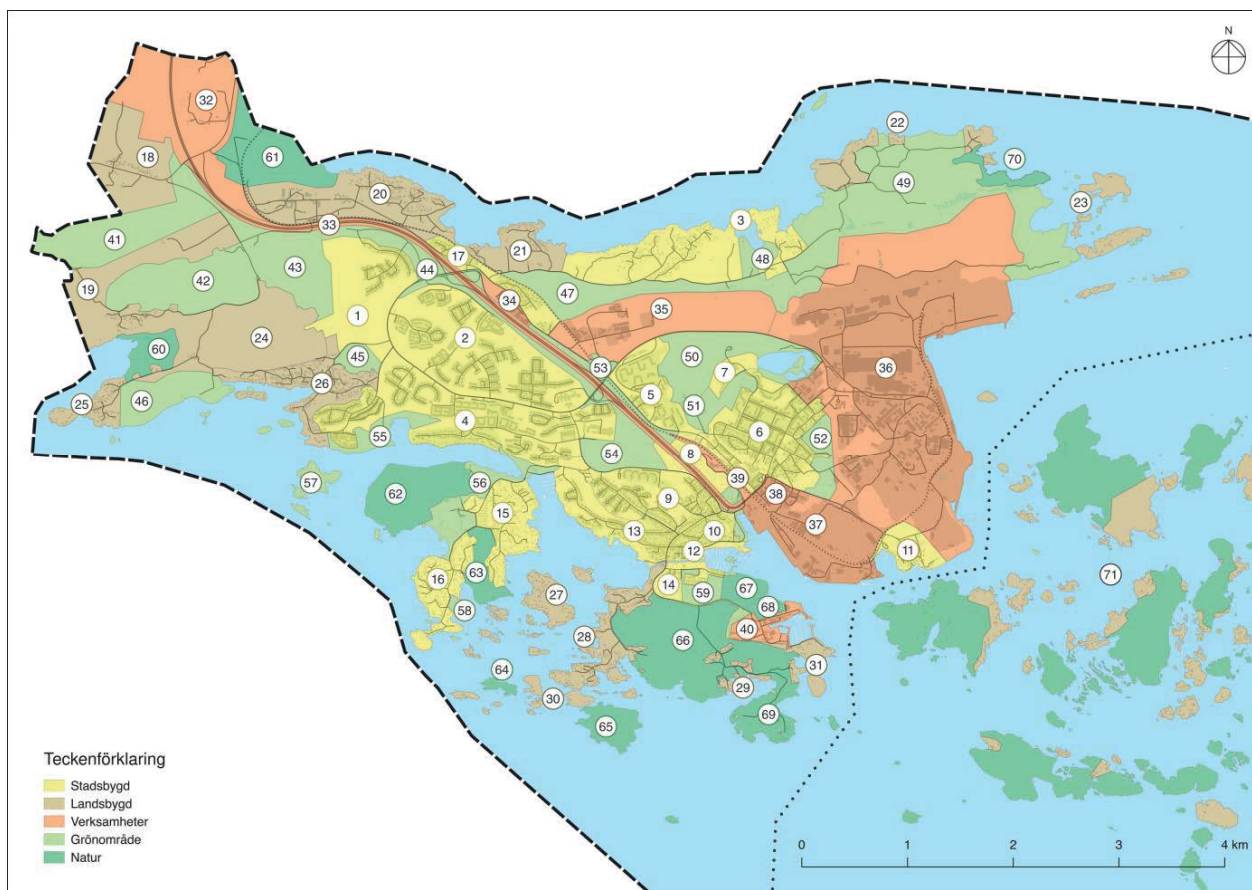
5.1 TID

Avgränsning i tid innebär att hållbarhetsbedömningen avgränsas till en tidshorisont inom vilka relevanta konsekvenser kan förväntas inträffa till följd av planens intentioner och aktiviteter. Översiktsplanens tidshorisont sträcker sig till år 2030. Att översiktsplanen sträcker sig till 2030 är ett ställningstagande som Oxelösunds kommun har gjort. I denna hållbarhetsbedömning inkluderar den tidsmässiga avgränsningen därför de hållbarhetseffekter som kan uppstå fram till år 2030. En längre tidshorisont skapar svårigheter för en försvarbar bedömning, eftersom det

finns hinder i form av brist på lämpliga metoder för att förutsäga framtiden och vilka konsekvenser olika handlingar får för miljö, ekonomi och social utveckling.

5.2 RUM

Rumslig avgränsning definieras i form av aktuellt planområde som beskrivs närmare i avsnitt 3 och visualiseras i figuren nedan. Kort beskrivet omfattar den rumsliga avgränsningen Oxelösunds kommuns fastland och öarna Femöre och Jogersö. Skärgården i kommunen inkluderas inte i den rumsliga avgränsningen då den behandlas i separat planprocess.

Figur 6. Aktuellt planområde. Skärgården, markerad med nr 71, ingår ej i aktuell översiktsplan utan behandlas i separat fördjupad översiktsplan.

5.3 SAK

Avgränsning i sak innefattar en identifiering av de hållbarhetsaspekter och intressen i området som behöver utredas för att kunna identifiera viktiga effekter och konsekvenser, direkta och indirekta.

Konsekvenserna av översiktsplanen behandlas och analyseras utifrån händelsekedjan påverkan-effekt-konsekvens med fokus inriktningar och ställningstaganden utifrån planförslaget. Planens inriktningar och ställningstaganden bedöms ur ett hållbarhetsperspektiv för att analysera dess konsekvenser i det ekologiska-, sociala- respektive ekonomiska perspektivet. Konsekvenserna behandlas på en övergripande nivå eftersom en plan sätter upp riktlinjer för den framtida samhällsutvecklingen och endast medger förutsättningar för viss exploatering och förändrade mönster gällande exempelvis båtliv och friluftsliv. Prövning av enskilda verksamheter som kan vara miljöstörande prövas enligt miljöbalken. Utformning och lokalisering av byggnader och andra element hanteras vanligen i detaljplanering och bygglovsprövning.

För att knyta an till det, i avsnitt 2, beskrivna nyanserade konceptet hållbar utveckling har en saklig avgränsning gjorts inom de tre fundamentala dimensionerna där samspelet och balansen dimensionerna emellan utgör plattformen för en hållbar samhällsutveckling. Nedan presenteras de faktorer och aspekter inom de olika dimensionerna som inkluderas i denna hållbarhetsbedömning:

	ASPEKT	PÅVERKAN
Ekologisk och miljömässig dimension	Höga naturvärden, goda förutsättningar för välfungerande ekosystem och en rik biologisk mångfald.	Bidrar ÖP till att bevara och utveckla kommunens skogsmiljöer, stärker spridningssamband samt bidrar till att värna om det öppna landskapet och jordbruksmark?
	Rena och levande vattenmiljöer.	Skapar ÖP förutsättningar för tillväxt samtidigt som vattenkvaliteten förbättras, bidrar till att säkerställa god status i kommunens vatten samt att andelen hårdgjorda ytor minimeras
	Resilienta ¹ system som är motståndskraftiga mot framtida klimatförändringar.	Skapar ÖP möjligheter att utveckla gröna och mångfunktionella ytor i bebyggda områden samt tar hänsyn till klimatanpassning?
	Minimerad klimatpåverkan och hållbar(t) exploatering/byggande.	Bidrar ÖP till minskade utsläpp av växthusgaser, skapar förutsättningar för att bygga på redan exploaterad mark samt främjar förnyelsebar energiproduktion?
	Livsmiljöer som ger förutsättningar för en god hälsa.	Säkerställer ÖP tillgänglighet till friluftsområden och närrecreation, bidrar till säkra och hälsosamma boendemiljöer samt skapar möjligheter till gång och cykel?
	God resurshushållning	Bidrar ÖP till möjligheten att hushålla med naturresurser, ha en hållbar avfallshantering, återvinna/återbruka material samt minimera gifter i miljön?
	Hållbart transportsystem	Bidrar ÖP till mer effektiva och miljövänliga transportsystem?
	Frisk och ren luft	Skapar ÖP förutsättningar för tillväxt samtidigt som den regionala luftkvaliteten säkerställs?
Social dimension	God folkhälsa.	Bidrar ÖP till att utveckla kommunens gång- och cykelförbindelser samt utvecklar och tillgängliggör friluftslivs/rekreations- och idrottsanläggningar samt grön- och vattenområden?
	God boendemiljö och trygghet.	Skapar ÖP förutsättningar för ett varierat bostadsutbud inom många delar av kommunen, verkar för att handelsetableringar kan nås med kollektivtrafik och/eller med gång och cykel samt skapar förutsättningar för mångsidiga och gränsöverskridande mötesplatser?
	Allas rätt till utbildning och arbete.	Skapar ÖP förutsättningar för utbildning i kommunen, skapar beredskap för etablering av verksamheter och företag i lättillgängliga lägen samt skapar förutsättningar för landsbygdens och skärgårdens näringar?

Ankom: 2018-05-08 Ärende: KS.2014.150 Handling: 307744

¹ Förmåga att återhämta sig eller motstå olika störningar.

Rik och tillgänglig kulturmiljö.	Bidrar ÖP till att utveckla den storstadsnära landsbygden, verkar för att större förändringar inte tillkommer i kulturhistoriskt värdefulla områden samt bidrar till att förstärka och tillgängliggöra kommunens kulturhistoria?
Ett rättvist och diversifierat samhälle.	Skapar ÖP förutsättningar för mångfald och delaktighet, minskade samhällsklyftor och förbättrad integration?

Ekonomisk dimension	Demografisk balans samt varierad och attraktiv bostadsmarknad.	Skapar ÖP förutsättningar för en blandad åldersstruktur inom kommunens orter, ett varierat utbud av bostäder (flerfamiljshus/småhus och varierade upplåtelseformer) och serviceutbud samt skapar attraktiva boenden med närhet till rekreation och kollektivtrafik?
	Attraktiv arbetsmarknad och ett diversifierat näringsliv.	Skapar ÖP förutsättningar för verksamhetsområden, kommersiella lokaler och näringslivsutveckling i lättillgängliga lägen (pendlingsmöjligheter med kollektivtrafik eller gång- och cykel) samt skapar förutsättningar för att kunna erbjuda en väl fungerande digital kommunikation för näringslivet?
	God kommunalekonomi.	Skapar ÖP möjligheter för en resurseffektiv markanvändning och en befolkningstillväxt. ÖP innebär stora kommunala investeringar och/eller innebär exploateringsinkomster till kommunen?
	Förstärkt varumärke	Bidrar ÖP till en förstärkt lokal identitet och rykte, och förbättras förutsättningarna för stärkt turism och besöksnäring?

Ankom: 2018-05-08 Ärende: KS.2014.150 Handling: 307744

6 NOLLALTERNATIV

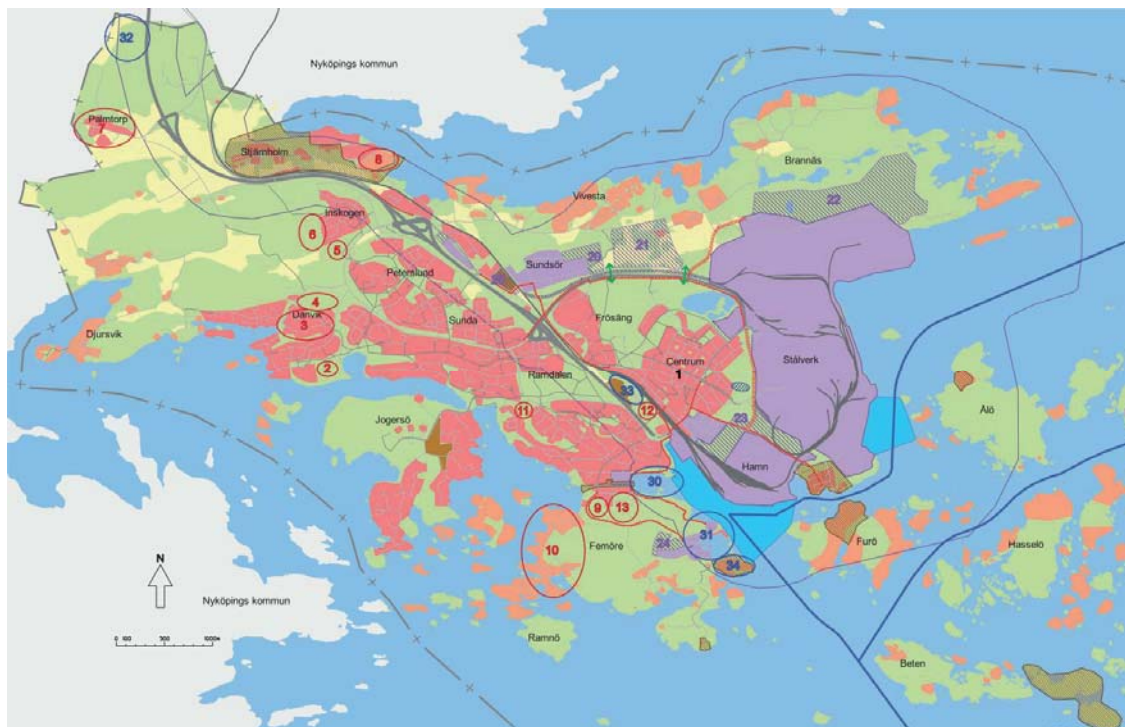
Miljökonsekvenser för genomförande av planförslaget ska jämföras med ett alternativ där förslagen fördjupad översiktsplan inte genomförs. Med nollalternativ menas den situation som uppkommer om den fördjupade översiktsplanen inte genomförs. Nollalternativet innebär trolig markanvändning vid den tid som hållbarhetsbedömningen beskriver, det vill säga fram till 2030. Nollalternativet är således också en beskrivning av de miljö-, sociala och ekonomiska konsekvenser som kan förutses om planförslagets intentioner inte förverkligas.

Nollalternativet innebär att utveckling i det geografiskt avgränsade planområdet fortsätter att utvecklas enligt gällande översiktsplan för kommunen. Ett nollalternativ är alltså inte samma sak som en nulägesbeskrivning. Nulägesbeskrivningen ligger dock till grund för att beskriva nollalternativet och för att bedöma nollalternativets effekter och konsekvenser.

Nollalternativet innebär att Oxelösunds översiktsplan 2010 fortsätter att gälla, det betyder bl.a. att:

- ❖ Kollektivtrafiken ska ha hög prioritet vid planering av ny bebyggelse. Hög tillgänglighet för alla eftersträvas.
- ❖ Dagvatten ska, så långt möjligt, omhändertas lokalt. Lägsta golvnivå vid nybyggande bör inte ligga under +1,7 meter över havet.
- ❖ Vid detaljplanering i influensområdet behöver särskild hänsyn tas till exempelvis buller, risker och andra störningar.

- ❖ Vid utformning av bostadsbebyggelse som syns från havet ska utformning ske på ett sätt som gör att skärgårdskaraktären bevaras.
- ❖ Om tätortsnära grönområden berörs av planerad bebyggelse ska en avvägning göras så att tillgången till annat grönområde om möjligt finns inom 500 meter.
- ❖ Ny bebyggelse ska utformas och placeras så att oexploaterade strandpartier sparas.

Figur 7 Markanvändningskarta ur Översiktsplan 2010. Bildkälla: Oxelösunds kommun.

7 FÖRUTSÄTTNINGAR

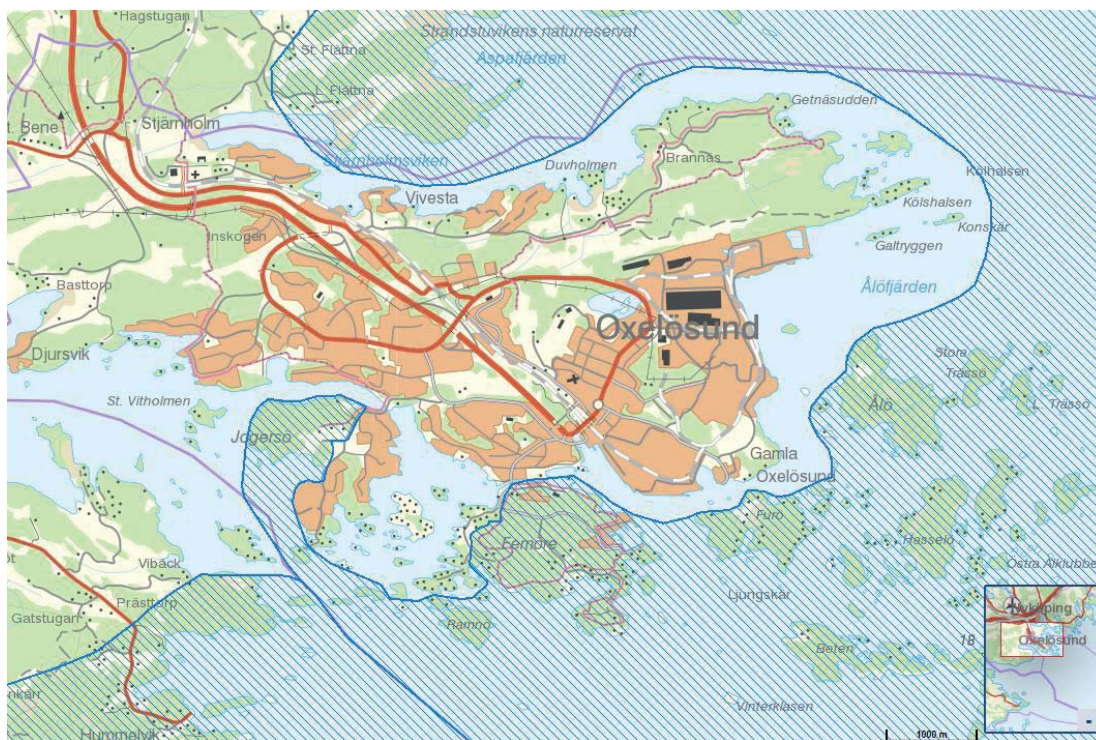
7.1 EKOLOGISKA OCH MILJÖMÄSSIGA FÖRUTSÄTTNINGAR

7.1.1 Naturvärden, grönstruktur & ekosystem

Den ekologiska dimensionen av hållbar utveckling berör jordens ekosystem. Här behandlas bland annat biologisk mångfald, luft- och vattenkvalitet samt ekosystemtjänster och bevarandet av dessa.

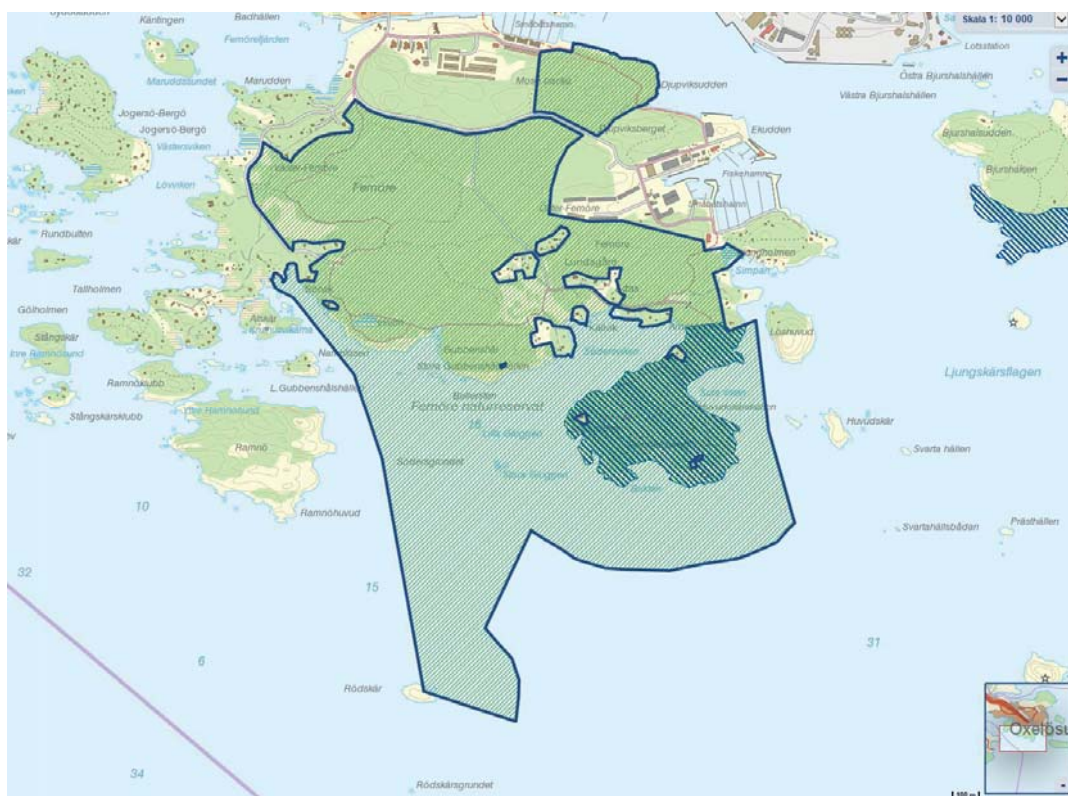
I Oxelösund finns stadsbygd, landsbygd, verksamhetsområden samt grönytor och vatten. Stadsbygden är centraliserad till stadskärnan i och kring centrum. Citynära områden med bostäder finns utspridda över hela kommunen. Skärgården och dess öar är relativt oexploaterade och består främst av grönytor.

Vissa av kommunens grönområden används till turistverksamhet. Ett stort grönområde finns i kommunens nordöstra del kring Brännäs våtmark samt längs med Sörmlandsleden. Rena naturområden för rekreation och spontanidrott finns i området Femöre som även till stor del är klassat som riksintresse för det rörliga friluftslivet. Östra sidan av Jagersö är även det klassat som riksintresse för friluftsliv och utgör tillsammans med Femöre kommunens viktigaste rekreationsområde med motionsspår och gångleder, se figur 7. Området innefattar även badplatser längs stränderna runt friluftsområdet med både sandstränder, klippor och gräsytor. Här finns friluftaktiviteter så som kajakuthyrning och camping.

Figur 8 Kartan visar riksintresse för friluftsliv Södermanlands kust och skärgård. Bildkälla: Naturvårdsverket.

Större delen av Femöre anses ha mycket högt värde för naturvärden samt friluftslivet och här finns ett 235 ha stort, varav 126 ha land, kommunägt naturreservat, se figur 8. Ett av syftena med naturreservatet är att bevara den värdefulla livsmiljön tallskogar, västlig taiga och de typiska växt- och djursamhällen som är karaktäristiska för dessa livsmiljöer i gynnsamt tillstånd. Två andra syften med reservatet är dels att tillgodose behovet av värdefulla och natursköna områden för friluftslivet i anslutning till Oxelösund samt dels att hålla ekhagmarkerna öppna genom hävd som gynnar en art- och individrik flora och fauna.

Figur 9 Kartan visar blå skuggningsområde som omfattas av naturreservatet Femöre. Bildkälla: Naturvårdsverket.

Inom naturreservatet Femöre finns ett av kommunens fyra Natura 2000-områden, det 22 ha stora *Femörehuvud*, se figur 9. Övriga ligger ute i skärgården. Området kännetecknas av Västlig taiga samt klippvegetation på silikatrika bergssluttningar. Det övergripande bevarandesyftet med Femörehuvud är att upprätthålla en gynnsam bevarandestatus för de i området förekommande naturtyperna så att området bidrar till den biologiska mångfalden i landskapet och länet².

Figur 10 Kartan visar område som omfattas av Natura 2000-området Femörehuvud. Bildkälla: Naturvårdsverket.

7.1.2 Vattenmiljöer

Stora delar av den svenska kusten är av riksintresse som högexploaterad kust enligt 4 kap 4§ miljöbalken. Som skärgårdskommun ingår hela Oxelösund i detta. Kommunens hamn och farleder är av riksintresse för sjöfarten. I havet utanför Oxelösund finns stora områden bedömda som riksintresse för vindbruk. Kommunen får, tillsammans med Nyköping, sitt dricksvatten från vattentäkten vid Högåsen, Nyköpings kommun.

Oxelösund har en kustyta på 733,14 km² uppdelat i tio stycken vattenförekomster. Förutom havsområdet vid kusten har Oxelösund en vattenyta på 15 ha. Kommunens skärgård utgör en av kommunens största kvalitéer med sina höga rekreations- och naturvärden.

Enligt Länsstyrelsen (Vatteninformationssystem Sverige) har Oxelösunds kommun tio stycken kustrelaterade vattenområden. Vattnet i dessa områden har en ekologisk status som bedömts som måttlig och en kemisk status som ej uppnår god status. Vattnet i kustområdena är drabbat av övergödning på grund av belastning från tillskott av näringsämnen och syrefattiga förhållanden. Sex av tio av de kustrelaterade vattenområdena har ett överskott av näringsämnen och en otillfredsställande status beträffande övergödning. I en nyligen utförd studie av Svealands kustvattenvårdsförbund pekas vikarna och kusterna i Sörmland och Oxelösund ut som belastade av för hög andel näringsämnen, vilket lett till övergödda vikar med

² Bevarandeplan för Natura 2000-område Femörehuvud Oxelösunds kommun, Södermanlands län.

för hög produktion av växtplankton som kan orsaka algblomningar och i förlängningen syrebrist på bottenarna. Majoriteten av vattenområdena har också förorenade sediment.

Gällande förändrade habitat genom fysisk påverkan anses två av tio vattenområden förändrade medan data saknas för resterande. Två vattenområden anses morfologiskt förändrade, lika många saknar data och sex stycken är inte klassade. Främmande arter finns i stor majoritet av områdena.

Sett till miljöpåverkan på ytvatten har två vattenområden betydande påverkan från punktkällor. I fyra vattenområden är påverkan ej betydande, för resterande saknas data. Nedan sammanfattas källorna till påverkan på olika delar av vattenområden:

- ❖ Majoriteten av vattenområdena har betydande påverkan från punktkällor. Data saknas för resterande vattenområden.
- ❖ Gällande punktkällor som inte kommer från industri har hälften av vattenområdet påverkats betydande medan data saknas för resterande områden.
- ❖ Diffusa källor från urban markanvändning har betydande påverkan på fyra av vattenområdena, data saknas för resterande.
- ❖ Diffusa källor från jordbruk har betydande påverkan på hela området.
- ❖ Diffusa källor från transport och infrastruktur har betydande påverkan på ett av områdena medan data saknas för resterande.
- ❖ Fem av vattenområdena påverkas betydande av diffusa källor från förorenad mark eller gammal industrimark medan resterande områden saknar data.
- ❖ Andra relevanta diffusa källor har betydande påverkan på majoriteten av vattenområdena, data saknas för resterande.
- ❖ Atmosfärisk deposition har betydande påverkan på hela vattenområdet.

I kommunen gäller generellt strandskydd 100 meter från strandlinjen. Utökat strandskydd till 300 meter finns vid Djursvik, Bastorp, Emtnäs, Stjärnholm, Femöre och de större öarna. Strandskyddet har upphävts inom vissa detaljplanelagda områden i kommunen.

Fiskehamnen i Oxelösund är klassad som riksintresse för yrkesfiske. Riksintresse för yrkesfiske ska prioriteras vid Fiskehamnen men i övriga skärgårdsdelar anses andra riksintressen överordnade.

Hela Oxelösund är omgärdat av riksintresse för yrkesfiske med fångstområde ål och sötvattensarter enligt 3 kap. 5 § MB. Ett sådant riksintresse ska ha ett långsiktigt skydd mot sådant som kan ha en negativ inverkan. Alla beslut som berör användning av mark- och vattenområden ska beakta de ekologiska förutsättningarna. För att riksintresset ska kunna tillgodoses är god vattenkvalitet av stor vikt.

7.1.3 Klimatförändringar & anpassning

Inför arbetet med gällande översiktsplan 2010 gjorde kommunen en kartering av områden på fastlandet som riskerar att bli översvämmade vid en förhöjd havsnivå med en meter. I gällande översiktsplan har kommunen en generell riktlinje om att färdigbyggt golv bör vara +1,7 meter över havet.

Det bedöms finnas många olika aspekter att ta hänsyn till för att möta de förändringar som bedöms inträffa i ett förändrat klimat, bl.a. ras och skred, höga temperaturer, höga flöden i vattendrag, skyfall och urban avrinning, förhöjd havsnivå, trafikstråk till och från kommunen, dricksvattenförsörjning samt vattenkvalitet och föroreningsspridning.

Länsstyrelserna i Mellansverige presenterade 2006 en vägledning vid fysisk planering *Översvämningsrisker i fysisk planering – Rekommendationer för markanvändning vid nybebyggelse*. I vägledningen styrs marknyttjandet med hänsyn till utsattheten för översvämning från sjöar och vattendrag i samband med höga flöden.

Under 2012 utgav Länsstyrelserna *Klimatanpassning i fysisk planering – Vägledning från länsstyrelserna*. Av vägledningen framgår att ”*klimatet håller på att förändras, vilket påverkar Sverige på flera olika sätt. Framför allt handlar det om höjda temperaturer och mer vatten i form av ökad nederbörd. Det handlar också om frekvens av extrema väderhändelser som värmeböljor och skyfall.*”

Oxelösunds kommun har ett pågående arbete med att identifiera risker och sårbarheter kopplat till ett förändrat klimat i Oxelösund. I det pågående arbetet är i dagsläget främst havsnivåhöjningar, skyfall och översvämningar fokusområden. En rekommendation är att även inkludera scenarion för torka i detta arbete och i samverkan med Nyköpings-Oxelösunds vattenverksförbund och tillsammans peka ut alternativa lösningar för dricksvattenproduktion samt åtgärder för vattenbesparande åtgärder.

7.1.4 Människors hälsa – buller, luft & risk

I Oxelösund förekommer vissa verksamheter som kan innebära risker för människors hälsa och miljön. Hela östra delen av Oxelösunds centrala delar, de som gränsar mot Älöfjärden/Östersjön, upptas av industriområde. Inom industriområdet finns bland annat SSAB EMEA AB, AGA Gas AB samt Oxelösunds Hamn AB. Miljöfarlig verksamhet är all användning av mark, byggnader eller anläggningar som kan ge upphov till utsläpp till luft, mark och vatten eller medföra andra störningar för människors hälsa eller miljön. Vad som är miljöfarlig verksamhet enligt lag definieras i 9 kap. miljöbalken. Varje miljöfarlig verksamhet ska bedömas specifikt och enskilt enligt miljöbalken. En bedömning av konsekvenser för människors hälsa och miljön från eventuell miljöfarlig verksamhet prövas i varje enskilt fall.

Arbete har påbörjats med att etablera en ny industrideponi (*Deponi Ångsviken*) på södra Brannäshalvön nordöst om SSAB. I samband med tillståndsprövning framkom att det finns värdefull natur vilket resulterat i krav på en kompensationsplan. De miljökonsekvenser som tas i beaktande inom ramarna för detta arbete är förorening av mark, utsläpp till vatten samt luft, klimatpåverkan, buller, naturmiljö, rekreation och friluftsliv, kulturmiljö, landskapsbild och resurshållning.

Både Oxelösunds hamn och SSAB ses som två av kommunens allvarligaste och högst prioriterade objekt gällande förorenade områden. Dessa två utgör tillsammans omkring 10 % av Oxelösunds fastland.

Den omfattade industrin och dess transporter orsakar störningar såsom buller, vilket anses ha negativ inverkan på människa och miljö. I stort sett hela kommunen anses vara påverkat av influensområde för buller och övriga störningsmoment från industriverksamhet. Industriverksamheterna ger upphov till utsläpp av bl.a. koldioxid, kväveoxider, svaveloxider och partiklar. Miljökvalitetsnormer finns för vissa luftföroreningar och utsläpp från kommunens industrier leder till att exempelvis halten av partiklar riskerar att överskridas. En långvarig exponering av höga halter partiklar kan medföra negativ påverkan på invånarnas hälsa. Oxelösunds kommun bedriver inga egna luftmätningar men uppfyller sina övervakningskrav genom att vara medlem i Östra Sveriges Luftvårdsförbund.

7.1.5 Resurshushållning & energi

Energimyndigheten ansvarar för att ange riksintresseområden för energiproduktion och det kan handla om storskaliga anläggningar som är av nationellt intresse eller som behövs i områden där energikonsumtionen är stor. I Sverige finns ett totalt riksintresse för värmekraft.

Brännäshalvön är av riksintresse för energiproduktion, baskraftsproduktion av typ värmekraft. Brännäshalvöns läge anses unikt och är reserverat för tung industri. Enligt 3 kap. 8 § MB ska denna typ av områden, som är särskilt lämpliga för energiproduktionsanläggningar, skyddas från åtgärder som kan försvåra tillkomsten eller användandet av anläggningen i fråga. I dagsläget pågår diskussion mellan Energimyndigheten och länsstyrelsen gällande eventuell avveckling av riksintresset Brännäshalvön. Oxelösund kommun har i sitt yttrande ställt sig positivt till en eventuell avveckling av riksintresset.

Oxelösunds kommun har tagit ställning till vindkraft i kommunen genom *Vindkraft – tillägg till översiktsplanen 2010 för Oxelösunds kommun*. Dokumentet anger förutsättningarna för en framtida utbyggnad av vindkraft i Oxelösunds kommun. Den ger ett politiskt beslutsunderlag för efterkommande tillståndsprövning enligt plan- och bygglagen och miljöbalken.

För att avfallshanteringen ska bli hållbar behöver mängden avfall minska och avfallet bli mindre farligt. Enligt miljöbalken ska alla kommuner ha en renhållningsordning innehållandes avfallsplan och lokala föreskrifter. Oxelösund har en gemensam renhållningsordning tillsammans med Nyköpings kommun. Renhållningsordningen med tillhörande avfallsplan för åren 2018-2024 är ute på remiss under våren och sommaren 2017. I utkastet till renhållningsordningen anges som framtida utmaningar bl.a. att byggandet och etablering av *Ostlänken* kommer att generera tillväxt, beteendeförändringar vad gäller konsumtionsvanor, mängden el-avfall ökar i takt med ökad försäljning av elektriska och elektroniska produkter samt återvinningscentralernas anpassning mot ökad resurshushållning och förbättrade förutsättningar för återbruk.

7.1.6 Miljökvalitetsnormer

Miljökvalitetsnormer (MKN) är ett juridiskt bindande styrmedel som infördes med Miljöbalken år 1999. Normerna är föreskrifter om viss lägsta miljökvalitet för mark, vatten, luft eller miljön i övrigt inom ett geografiskt område och beskrivs närmare i 5 kap. miljöbalken. MKN infördes för att komma till rätta med miljöpåverkan från diffusa utsläppskällor som till exempel trafik och jordbruk, de gäller dock även när påverkan kommer från enstaka källor. En miljökvalitetsnorm kan till exempel gälla högsta tillåtna halt av ett ämne i luft, mark, eller vatten.

Miljökvalitetsnormerna är definierade dels som gränsvärden vilka inte får överskridas, dels som målsättningsnormer vilka ska eftersträvas.

Miljökvalitetsnormer för vattenkvalitet

Ramdirektivet för vatten 2000/60/EG (Vattendirektivet) trädde i kraft år 2000. Detta har bl.a. som syfte att skapa en strategi vilken ska skydda yt- och grundvattnet mot kemisk förorening. Sverige implementerar Vattendirektivet med hjälp av miljökvalitetsnormer (MKN). Dessa är juridiskt bindande och fungerar som ett styrmedel för medlemsstater inom EU. Målet är att vattenmiljöerna i Sverige ska uppnå både en "god ekologisk status" och "en god kemisk status". Detta mål ska nås med hjälp av åtgärdsprogram vilka till stor del har lagt sin fokus på avlopp och omhändertagande av dagvatten. Bestämmelserna i 5 kap. Miljöbalken anger att planläggning inte får medverka till att en miljökvalitetsnorm enligt 5 kap. överträds.

Följande bestämmelser avseende miljökvalitetsnormer för vattenkvalitet bedöms vara tillämpliga för aktuell plan:

- ❖ Förordning (2004:660) om förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön. Reglerar fastställande av kvalitetskrav för ytvattenförekomster, grundvattenförekomster och skyddade områden, uppdelat på avgränsade vattendistrikt. Kvalitetskraven fastställs genom respektive vattenmyndighets föreskrifter för vattenförekomster inom sitt distrikt. Föreskrifterna och klassificeringen avser till exempel föroreningar i form av tungmetaller, pesticider, industriella föroreningar, andra föroreningar och särskilt förorenande ämnen.

Gällande miljökvalitetsnormer i Oxelösunds kustområde ska två av tio vatten nå *måttlig ekologisk status* 2027. Åtta av tio ska nå *god ekologisk status* samma år. Två vatten i längs kommunens kust är skyddade badvatten, tio berörs av Natura 2000 SCI Habitatdirektivet, åtta av Natura 2000 SPA Fågeldirektivet. Gällande miljökvalitetsnormen *god kemisk ytvattenstatus* inkluderas alla tio vatten. Här finns tidsfrister till år 2021 och 2027.

Miljökvalitetsnormer för luftkvalitet

Följande bestämmelser avseende miljökvalitetsnormer för luftkvalitet bedöms vara tillämpliga vid översiktsplanering:

- ❖ Luftkvalitetsförordning (2010:477). Reglerar halter av olika föroreningar i utomhusluft, såsom kvävedioxid och kväveoxider, svaveldioxid, kolmonoxid samt partiklar (PM₁₀) och (PM_{2,5}). Finns även för marknära ozon, bensen, bens(a)pyren, arsenik, kadmium, nickel och bly.

Miljökvalitetsnormerna är definierade dels som gränsvärden vilka inte får överskridas (G), dels som målsättningsnormer (M) vilka ska eftersträvas.

Oxelösund är med i Östra Sveriges luftvårdsförbund och uppfyller sina övervakningskrav av miljökvalitetsnormer för luft på så sätt. SSAB och Oxelösunds hamn utför partikelmätning (PM₁₀) i gästhamnen.

Oxelösund har relativt bra luftkvalitet i nuläget då beräknad årsmedelhalt av partiklar, PM₁₀, för utsläppsåret 2015 låg på 10-15 µg/m³ exkl. industriområdet som omfattar järnverket och hamnen samt längs med väg 53 genom kommunen där beräknad halt låg på 15-20 µg/m³. Normvärdet som ska klaras är 40 µg/m³ medan miljökvalitetsmålet är 15-20 µg/m³.

För kvävedioxid, NO₂, låg årsmedelhalt på 0-5 µg/m³ i stort ser i hela kommunen. Normvärdet som ska klaras är 40 µg/m³ medan miljökvalitetsmålet är 20 µg/m³.

7.2 SOCIALA FÖRUTSÄTTNINGAR

Hållbar stadsutveckling ur ett socialt perspektiv ska leda till ett samhälle som är robust och välfungerande. Den sociala dimensionen fokuserar på människor och att genom den fysiska planeringen skapa förutsättningar för exempelvis demokrati, rättvisa, trygghet, mångfald och kultur. Den sociala dimensionen handlar om att bygga ett samhälle där grundläggande mänskliga rättigheter respekteras och inga grupper missgynnas strukturellt. I en social hållbar stadsutveckling ingår också parametrar som helhetssyn, variation, samband, identitet, inflytande och samverkan. Grundläggande hinder för social hållbar stadsutveckling är rumslig uppdelning och brist på samband.

Inom stadsplaneringen finns en rad olika aspekter ur socialt perspektiv att ta hänsyn till. En del av dessa, såsom lika förutsättningar till arbete och försörjning, kan vara svåra att integrera i den fysiska planeringen vilket komplicerar möjligheten att uppnå eftersträvarsvärd social hållbarhet. För att hantera sådana betydelsefulla sociala faktorer fokuserar den fysiska planeringen i möjligaste mån på att skapa förutsättningar för ett varierat utbud av arbetsplatser och

tillhörande arbetstillfällen. Sysselsättning inom service som vård och utbildning är en viktig del för en hållbar stadsutveckling. Detta är sysselsättningar som i stor utsträckning är relaterade till mänsklig kontakt och platser där människor befinner sig på.

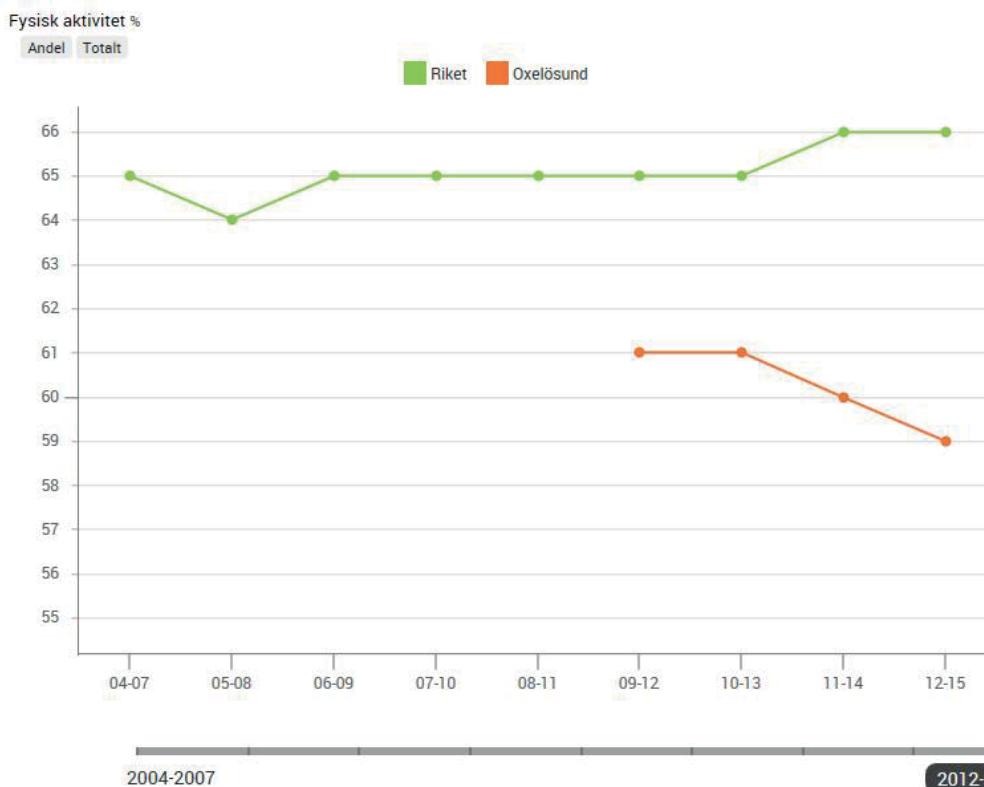
7.2.1 Folkhälsa

En god hälsa är en utgångspunkt för ett gott socialt liv. Det övergripande målet med den nationella folkhälsopolitiken är att skapa förutsättningar för en god hälsa hos hela befolkningen. Flera av folkhälsomålen sammanfaller med andra sociala aspekter såsom delaktighet och inflytande i samhället samt ekonomisk och social trygghet. Även nära tillgång till naturområden samt vistelse i dessa är positiva för folkhälsan.

God hälsa är det viktigaste i livet för många människor. Under en lång tid har folkhälsan i Sverige förbättrats kraftigt. Medellivslängden ökar och även andra mått på hälsan går i positiv riktning. Totalt sett mår vi allt bättre men resultaten skiljer sig åt för olika typer av grupper och i olika delar av riket. Folkhälsans negativa respektive positiva trender kännetecknas av bl.a. fysisk hälsa, psykisk hälsa, alkohol- och narkotika konsumtion, matvanor m.m.

Enligt den Nationella folkhälsoenkäten så uppger 30% av de tillfrågade, mellan 16-84 år i Oxelösund att de upplever någon form ängslan, oro eller ångest. Detta kan jämföras med riket där siffran uppgår till 32%. Resultatet har varit snarlikt senaste åren.

Den Nationella folkhälsoenkäten visar att den fysiska aktiviteten är något sämre i Oxelösund jämfört med övriga riket. Undersökningen görs som ett 4-årsmedelvärde och visar på en nedgång i andel invånare som utövar minst 30 minuters ansträngande fysisk aktivitet per dag, se figur 10.

Figur 11 Redovisning av den Nationella folkhälsoenkätens fråga: Hur mycket tid ägnar du en vanlig vecka åt måttligt ansträngande aktiviteter som får dig att bli varm? (T.ex. promenader i rask takt, trädgårdsarbete, tyngre hushållsarbete, cykling, simning etc.) Bildkälla: Folkhälsomyndigheten.

7.2.2 Boendemiljö & trygghet

Otrygghet kan handla om många olika saker i livet – framtiden, arbete, ekonomi, relationer, känsla i eller utanför bostaden. I fysisk planering handlar otrygghet främst om vad som kan hända när man rör sig utanför bostaden främst under den mörka delen av dygnet då få människor är rädda för att röra sig utanför bostaden under dagtid. Otrygghet har en relation till brott och då framförallt våld, rån, hot och inbrottsrisk och vanligtvis är äldre kvinnor överrepresenterade i olika otrygghetsundersökningar. Människor i småstäder och småorter är vanligtvis mer sällan otrygga än i medelstora och stora städer.

När det gäller planering och dess inverkan på trygghet i utemiljön går det att utpeka tre viktiga perspektiv, det handlar om stadsmiljöns utformning, människor och socialt liv i utemiljön samt om människors möjligheter till att bli förtrogna med en miljö, dvs. att göra den till sin. Studier av stadsmiljöer visar att det, gällande trygghetsfaktorn, har varit centralt att människor ska kunna ha överblick och att stadsmiljöer ska vara upplysta kvällstid. Tryggheten i staden är förknippat med människorna i staden. Det är, generellt uttryckt, människor som skapar trygghet och vi söker oss gärna till stadsmiljöer där det finns andra människor.

En viktig aspekt för en trygg boendemiljö är det så kallade barnperspektivet. Att beakta barnperspektivet i den fysiska planeringen gynnar flertalet medborgargrupper eftersom en miljö som är trygg, säker och tillgänglig för barn också är det för andra grupper av invånare. Genom ökad närhet och tillgänglighet till målpunkter samt bättre gång-, cykel- och kollektivtrafikförbindelser ska den fysiska planeringen bidra till bättre förutsättningar för att barn på ett tryggt sätt ska kunna ta sig fram och tillbaka till bland annat förskola, skola, fritidsaktiviteter och grönområden med mera.

En viktig förutsättning för att människor ska känna sig trygga i sin omgivning är att de känner eller åtminstone känner till dem som bor i området. Det är av stor betydelse om människors omgivande närmiljö utformas så att det går lätt att bli synlig för grannarna. Exempel på sådana miljöer är gemensamma neutrala arenor och mötesplatser.

Den sociala levnadsmiljön präglas också av trygghet: känslan av att ha kontroll och vara sedd samt minimal upplevelse av rädsla, för att exempelvis röra sig på en särskild plats eller i en viss miljö. Social trygghet är också nära förknippad med möjlighet till boende och tillgång till service. Boendemiljön inkluderar inte bara bostaden utan även andra funktioner kopplade till boendet såsom lekplatser och rum för rekreation. En betydelsefull faktor som är starkt sammankopplad till den sociala tryggheten är anpassning till barn i den fysiska planeringen och utformningen. Det innebär att god hänsyn har tagits till barn och ungas situation, med god tillgång till säkra upplevelsemiljöer, fritidsaktiviteter, omsorg, skola, lekplatser, kollektivtrafik, cykelvägar och i det stora en sammanhållen ortstruktur. Tillgång till service har betydelse för jämställdheten som till exempel främjas av att familjer har lika tillgång till skolor och äldreomsorg med mera. En annan social faktor som hänger samman med god boendemiljö är möjligheten att tillfredsställa behovet av rekreation och känslan av en meningsfull fritid. I detta inkluderas bland annat grönsatser, restauranger & caféer, idrottsplatser, sociala mötesplatser och stråk. Ett bra sätt att öka det sociala kapitalet genom fysisk planering är att skapa inkluderande och integrerande mötesplatser och boendemiljöer som möjliggör möten mellan en mångfald av människor.

Goda kommunikationsmöjligheter är ytterligare en social aspekt som är en förutsättning för social hållbarhet. Det är önskvärt att det finns bra resvägar och möjligheter till olika trafikslag oberoende av målpunkt. På landsbygden är avstånd till olika målpunkter en viktig faktor.

7.2.3 Utbildning & arbete

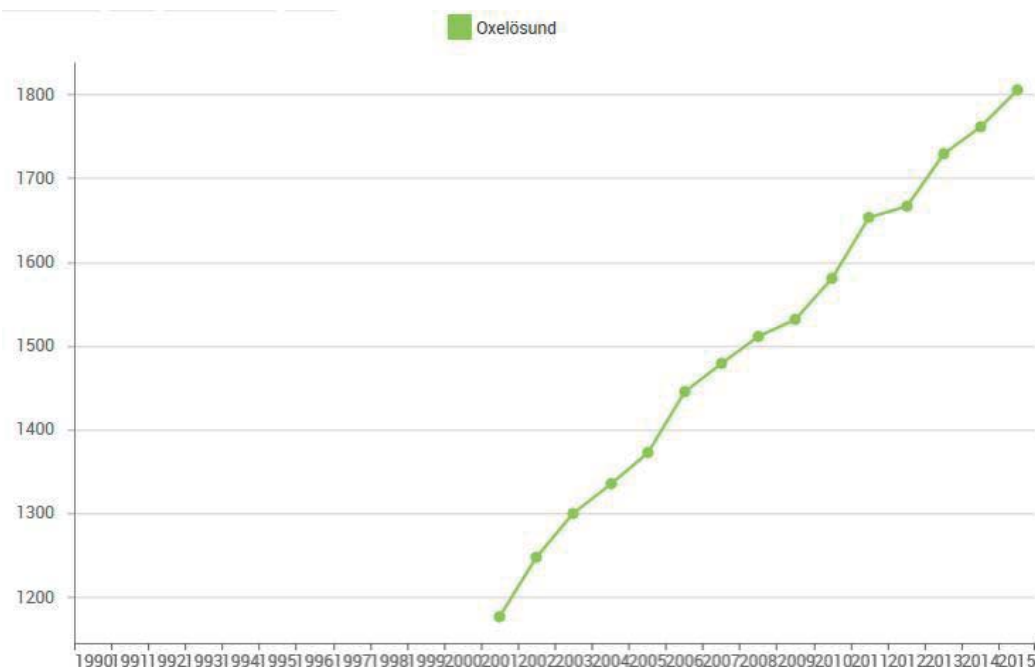
Enligt regeringens webbplats för mänskliga rättigheter framgår att ”Rätten till utbildning finns bland annat i den allmänna deklARATIONEN om de mänskliga rättigheterna, som en del av de ekonomiska, sociala och kulturella rättigheterna, samt i barnkonventionen (artikel 28 och 29)”. Vidare framgår att ”Undervisningen ska vara kostnadsfri, i varje fall på de grundläggande stadierna, där den också ska vara obligatorisk. Yrkesutbildning ska finnas tillgänglig för alla, liksom högre utbildning vid gymnasium, universitet eller liknande”. Att ha utbildning bidrar till att lösa andra problem och kan bland annat uppnå att utrota extrem fattigdom, minska ojämlikheter och orättvisor i världen och lösa klimatkrisen.

I Oxelösunds grundskolor bedrivs förskoleklass, grundskola, särskola och fritidsverksamhet. I kommunen finns fyra grundskolor. Oxelösund har samverkansavtal med ett antal kommuner kring gymnasieutbildning. Det innebär att elever söker på samma villkor till alla skolor inom dessa områden. Samverkansavtal finns med bl.a. Nyköping, Norrköping, Katrineholm, Vingåker och Finspångs kommun. Avtal finns även med Åtvidabergs kommun för samtliga idrotter som kommunen erbjuder samt Linköpings kommun för ishockey.

Inom Oxelösunds kommun har man samlat utbildning i form av vuxenutbildning, Svenska för invandrare SFI, yrkesvuxenutbildning inom svets, CNC, robotteknik samt vård och omsorg under samlingsnamnet Campus. Oxelösunds erbjuder även distansstudier. Kommunen erbjuder även s.k. lärvux, dvs. särskild utbildning för vuxna med utvecklingsstörning förvärvad hjärnskada.

Antal invånare med gymnasial utbildning, 25-74 år, i Oxelösunds kommun har ökat med 8% mellan åren 2001-2015. Samtidigt har andelen med endast förgymnasial utbildning minskat vilket tyder på att flera människor slutför gymnasialutbildning.

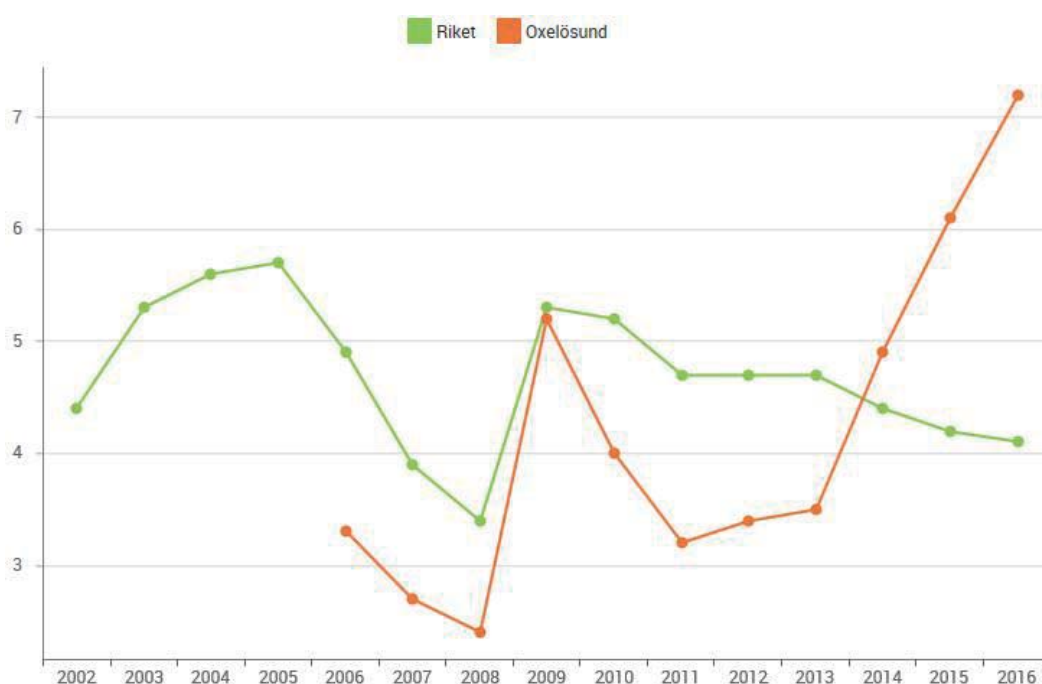
Antal invånare i Oxelösunds kommun, 25-74 år, med eftergymnasial utbildning har stadigt ökat mellan åren 2001-2015, se figur 11. Andelen invånare med eftergymnasial utbildning har ökat med 35% från 1 176 till 1 806. Utvecklingen ligger i linje med utvecklingen på riksnivå.

Figur 12 Utveckling av antal invånare med eftergymnasial utbildning mellan 2001-2015 för invånare mellan 25-74 år. Bildkälla: Folkhälsomyndigheten.

Rätten till arbete innebär inte en ovillkorlig rätt till ett arbete, utan en skyldighet för staterna att vidta åtgärder som syftar till att avskaffa arbetslösheten. Alla människor har också rätt till gynnsamma och rättvisa arbetsvillkor, bland annat en ersättning som är skälig och tillräcklig för att ge familjen en godtagbar tillvaro, samt lika lön för lika arbete. Dessutom ska alla ha trygga och sunda arbetsförhållanden och möjlighet till befordran. Rätten att bilda och ansluta sig till fackföreningar är av avgörande betydelse för rätten till arbete. I Oxelösund så är andelen arbetslösa, mellan 16-64 år, högre än för riket. I Oxelösund uppgår arbetslösheten till 7,2% av kommunens invånare medan andelen för riket totalt uppgår till 4,1 %. Det är även olika trender för Oxelösund jämfört med riket där arbetslösheten i Oxelösund har ökat sedan 2011 från 3,2% till 2015 års 7,2%. Trenden för riket är att arbetslösheten har stadigt minskat 2011-2015, se figur 12. Andelen arbetslösa kvinnor i åldern 16-64 uppgick under 2015 till 6,7% medan andelen män uppgick till 7,7.

Enligt *Regionfakta* var SSAB Emea AB, 2 275 anställda, den största arbetsgivaren i Oxelösunds kommun, följt av Oxelösunds kommun, 1 025 anställda. Båda verksamheterna hamnar på listan över de 25 största arbetsgivarna i Södermanlands län under 2016.

Figur 13 Procent av invånarna, 16-64 år, som är arbetslösa i Oxelösund i jämförelse med riket mellan 2002-2015. Bildkälla: Folkhälsomyndigheten.

7.2.4 Kulturmiljö

Södermanland har en rik och mångfacetterad historia. Vissa byggnader och miljöer har ett så högt kulturhistoriskt värde att det ligger i samhällets gemensamma intresse att de bevaras för framtiden. Länsstyrelsen i Södermanlands län har tagit fram *Strategi för byggnadsminnen i Södermanlands län – Del 1*. Syftet med strategi för byggnadsminnena är att ge förutsättningar för ett bredare och mer representativt urval av skyddade byggnader i länet.

Kulturmiljön anses ha ett högt pedagogiskt värde och visar på utveckling i samhället och hur denna har gått till. Inom Oxelösunds skärgård finns ett stort antal vrak vilka är skyddade enligt kulturmiljölagen. Hela kommunens skärgård har höga kulturvärden och flera av öarna har lämningar av både boplatser och jakt. Kommunens enda stora kulturpark finns i Stjärnholms slottsområde, en välbevarad kulturmiljö med anor från 1600-talet. Oxelösunds gamla vattentorn är märkt som byggnadsminne och ägt av kommunen.

För att öka kunskapen om kommunens bebyggelsemiljöer har Sörmlands Museum, på uppdrag av Oxelösunds kommun, tagit fram en kulturhistorisk bebyggelseinventering. Syftet med inventeringen är att utgöra ett framtida kunskaps- och beslutsunderlag vid framtagning av detaljplaner, bygglövsärenden och förhandsbesked.

I Oxelösunds kommun finns ett byggnadsminne i form av det gamla vattentornet, samt ett statligt byggnadsminne i form av Hävrings båk. När det kulturhistoriska värdet hos en byggnad eller en kulturmiljö är så pass högt att det ligger i det gemensamma intresset att det ska bevaras kan länsstyrelsen eller Riksantikvarieämbetet förklara detta som ett byggnadsminne.

Det finns en rad olika fornlämningar i Oxelösunds kommun. De fasta fornlämningarna är skyddade kulturmiljölagen och det är förbjudet enligt lag att utan tillstånd ändra eller skada en fornlämning. Kända fornlämningar finns registrerade på Riksantikvarieämbetets hemsida.

Oxelösunds kommun har låtit utföra en översiktlig förstudie³ av kulturmiljö som underlag till fördjupad översiktsplan *Oxelösunds skärgård 2030*. Förstudien behandlar på ett översiktligt sätt bl.a. historiska teman som karaktäriserar Oxelösund dvs. sjöleder, bosättning, fiske lotsverksamhet, skärgårdshemman, hamn, järnvägens ankomst, industri samt rekreation och friluftsliv.

7.2.5 Diversifierat samhälle – Demokrati, jämställdhet & integration

I stort innebär jämlikhet i samhället att alla människor skall ha samma rättigheter, skyldigheter, möjligheter och ska behandlas likvärdigt oavsett kön, ålder, etniskt ursprung, funktionshinder, social eller ekonomisk ställning, religion eller annan livsåskådning. Graden av jämlikhet påverkar vårt fysiska och psykiska välbefinnande, vilket gör det till en bra parameter för att bedöma hur välmående ett samhälle är. Varje människa ska ha möjligheten att skapa ett eget socialt nätverk av önskad omfattning, vilket således också innebär att varje människa ska kunna värna om sin integritet och sitt privatliv. Oavsett ålder, kön eller kulturell bakgrund ska varje människa känna sig inkluderad i samhällslivet. Detsamma gäller exempelvis personer med särskilda behov och olika familjekonstellationer. Det viktigaste är att inte vidta åtgärder som upplevs som uteslutande. En utmaning när ett samhälle utvecklas och förändras är att alla ska ha möjlighet att ta del av det som erbjuds. En mångfald av lösningar, t.ex. blandade upplåtelseformer och blandade bostadstyper, ökar möjligheten för att fler ska känna sig inkluderade. En tätare stad förutsätts öka möjligheten till social integration, det vill säga att människor med olika bakgrund möts.

Jämställdhet handlar bland annat om rättvisa och demokrati där såväl kvinnor som män ska ha samma möjlighet att utforma samhället och sitt eget liv, vilket är ett uttalat mål som regeringen har med sitt jämställdhetsarbete⁴. Jämställdhet handlar i hög grad om att kvinnor och män ska ha samma möjligheter och villkor i fråga om betalt arbete, ekonomisk självständighet, personlig utveckling, lika vård etc. Det handlar även om jämn fördelning av obetalda hem- och omsorgsarbeten där kvinnor och män ska ta samma ansvar för hemarbetet och ha möjligheter att ge och få omsorg på lika villkor. Jämställdhet handlar också om att i lika stor utsträckning ta hänsyn till kvinnors och mäns behov när samhället planeras och utvecklas. En viktig del av jämställdhetsarbetet är därför de samråd med allmänheten som genomförs inom ramen för planprocessen.

När det gäller resmönster färdas kvinnor oftare kortare sträckor, genomför fler korta resor med fler byten och har lägre tillgång till bil. Det betyder i sin tur att kvinnor går, cyklar och åker kollektivt i större utsträckning än män. Kvinnor är därmed dels mer beroende av väl utbyggda gång- och cykelstråk med hög kvalitet, inte minst utifrån trygghets- och säkerhetsaspekter, och

³ WSP, *Kulturmiljö i Oxelösunds skärgård, översiktlig förstudie; underlag till fördjupad översiktsplan*, 2016-12-13.

⁴ Regeringen, *Mål för jämställdhet*, 2017-03-16.

har dels större nytta av att kollektivtrafiken håller hög standard i första hand när gäller utbud och restider.

I Oxelösund finns det smärre klyftor i den ekonomiska köpkraften mellan kvinnor och män, klyftorna har dock minskat sedan 2011. Mellan 2011-2015 har kvinnornas disponibla inkomst⁵ ökat med ca 9% medan männens disponibla inkomst ökat med 6%. Trots detta så har männen för år 2015 en högre summa disponibel inkomst än vad kvinnorna har. Både kvinnor och män i Oxelösund har en svagare köpkraft i jämförelse med riket.

Förutom positiva effekter för den enskilde främjar ett jämlikt samhälle också delaktighet och engagemang från invånarna. Därför kan en utveckling som integrerar de sociala aspekterna i den fysiska planeringen i stor grad betraktas som hållbar ur ett socialt perspektiv.

Demokrati, med lika rättigheter att framföra sin åsikt, bemötas med respekt och ha tillgång till det offentliga rummet, och jämlikhet, där människor värderas lika och ges samma möjligheter oavsett förutsättningar, är två grundförutsättningar för samhällsutvecklingens strävan att uppnå social hållbarhet.

Integration inom samhällsvetenskap handlar om befolkningens förhållande till samhället. Segregation handlar mer om de fysiska förhållandena och om att olika befolkningsgrupper bor åtskilda från varandra. Segregationen mellan olika stadsdelar leder till problem eftersom olika stadsdelar och bostadsområden erbjuder olika livsvillkor. I internationella sammanhang används ofta begreppet *social exclusion* dvs. social utestängning – en process där flera olika typer av utestängning gör det svårt för människor att delta fullt ut i samhällslivet.

Sverige har utvecklats till ett land som idag präglas av en betydande etnisk, kulturell, social, språklig och religiös mångfald. Denna mångfald av människor kännetecknas av olika bakgrunder, erfarenheter och perspektiv. Mångfalden i Oxelösund återspeglar sig i fördelningen av inrikes- respektive utrikesfödda år 2015 där fördelningen framställs genom: Sverige 84,2%, Norden 0,9%, övriga Europa 4,7% samt övriga världen 10,2%. Utrikesfödda invånare har ökat stadigt sedan mätningarna började 2001 främst till följd av flyktingströmmar i Världen.

7.3 EKONOMISKA FÖRUTSÄTTNINGAR

Ekonomiskt hållbar utveckling handlar om att skapa ekonomiskt välstånd genom att hänsynsfullt förvalta naturresurser och att ta ekonomiska beslut som skapar tillväxt på längre sikt.

Ekonomisk hållbarhet kan ligga till grund för finansieringen av en socialt och kulturellt hållbar utveckling.

Ekonomisk tillväxt kan skapas i mötet mellan människor, i de transaktioner av varor och tjänster som människor gör. Den fysiska planeringen kan då verka begränsande eller möjliggörande för ekonomisk aktivitet och även motverka eller underlätta hållbart agerande.

Den fysiska planeringens påverkan på ekonomin är många gånger svårbedömd. Det beror främst på att planeringen är starkt geografiskt förankrad medan den ekonomiska aktiviteten inte är det. I vissa avseenden finns dock tydliga samband mellan fysisk planering och ekonomisk utveckling, bland annat när det gäller täthet och ekonomisk tillväxt samt mellan tillväxt och arbetsmarknadsregionens storlek.

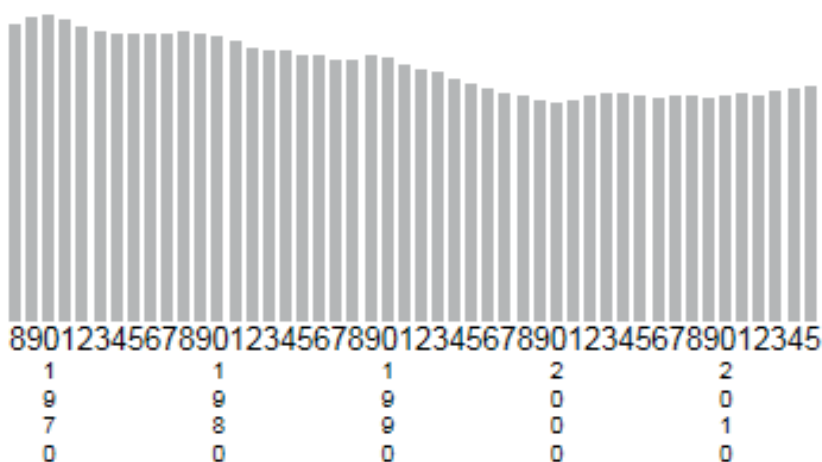
Regionförbundet Sörmland har ett strategiskt mål för regionen, *Ett näringsliv som konkurrerar*, där strategierna kännetecknas av attityder till entreprenörskap, utveckling av regionala innovationssystem samt att utveckla strategiskt viktiga branscher. Oxelösunds kommun har del i det gemensamma ansvaret för att leva upp till detta.

⁵ Är det belopp som man kan använda till konsumtion och sparande efter att skatt dragits.

7.3.1 Demografisk balans, bebyggelseutveckling & bostadsmarknad

Den inriktning på bebyggelseutvecklingen som kommunens översiktsplan bygger på styr kommunens framtida befolkningsstruktur och därmed också skatteunderlaget. Ur såväl ett ekonomiskt som socialt perspektiv är det viktigt att ny bebyggelse kompletterar den befintliga och möjliggör en blandning av hustyper, upplåtelseformer och prisbilder. Det skapar förutsättningar för bostadsområden och orter med en blandad och balanserad ålderssammansättning (demografisk balans). Det ger också balans mellan skatteintäkter och kostnader för den kommunala servicen. Oxelösund har haft en kontinuerlig negativ befolkningsutveckling från slutet av 1960-talet till millenniumskiftet. Därefter har befolkningskurvan vänt och ökat med ca 9% mellan 2000-2015, se figur 13.

**Tidsserie 1968-2015
för åldergrupp: 0-100 år**

Figur 14 Befolkningsmängdens utveckling i Oxelösund mellan 1968-2015. Källa SCB.

Sverige är ett av de länder som föder flest barn i EU per kvinna, endast i Frankrike och Irland föds fler barn per kvinna. För att upprätthålla befolkningsstorleken fordras att varje kvinna föder 2,1 barn. Mellan 1999 och 2015 ökade antalet födda barn per kvinna från 1,5 till 1,85. Trots att fler barn föds per kvinna varje år är Sverige, och kommer framöver att vara, beroende av invandring som den störst bidragande faktorn till befolkningstillväxten⁶. Befolkningsutvecklingen är den mest avgörande faktorn för kommunens överlevnad. Det går inte att bedriva några verksamheter om inte befolkningsunderlaget är tillräckligt stort. Det gäller framförallt att attrahera den yngre befolkningen. Dessa kan förväntas bidra med skatteintäkter från sitt förvärvsarbete under en lång följd av år. Utmaningen ligger i att få de yngre som vuxit upp i kommunen att stanna kvar, eller locka till sig inflyttningar från personer som nyligen börjat sitt yrkesliv⁷.

Enligt den demografiska sammanställningen för åldersfördelning bland invånarna i Oxelösund, se figur 14, så finns det ett tydligt inslag av klart flest invånare i åldern 60-80 år. Det finns relativt få invånare i åldern 10-25 år. Det finns många olika variabler som spelar roll för befolkningsutvecklingen och utvecklingen av den demografiska bilden i kommunen. Exempel på variabler är bl.a. fertilitet, medelålder, grad av alkohol- eller narkotikamissbruk, investeringar i hälsa- och sjukvård, företagsklimat, tillgång till attraktivt boende, investeringar i kultur och fritid, fungerande barnomsorg, kvalitén på skolor, tillgång till natur m.m. Det handlar alltså i stor grad

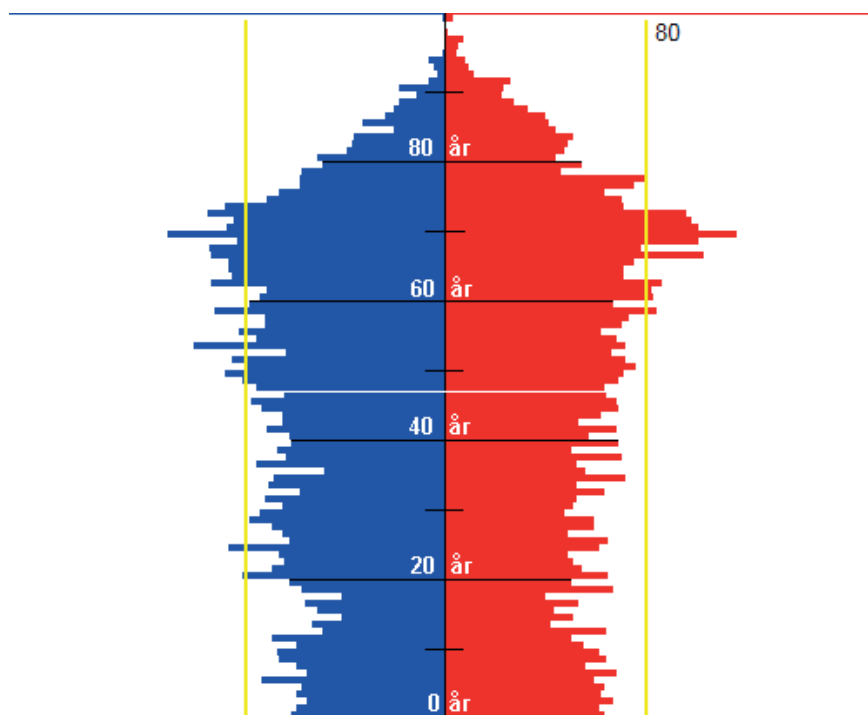
⁶ Fores, migrationsinfo.se, befolkningstillväxt (2017-05-08)

SCB, Antal födda barn per kvinna 1960-2015 och prognos 2016-2060.

⁷ Kreicbergs, Faktorer som påverkar befolkningstillväxten av unga individer i olika kommuntyper.

om dragningskraft och att skapa förutsättningar för kommunens invånare att stanna kvar i kommunen stora delar av sina liv.

Olika åldersgrupper kräver olika satsningar och investeringar på olika områden. En ökande yngre befolkning i åldrarna 0-18 år kräver större investeringar i exempelvis barnomsorg, skolkvalitet m.m. En åldrande befolkning med fler äldre och en ökande medellivslängd kräver investeringar i bl.a. äldreomsorg, färdtjänst, bostadsanpassning m.m.

Figur 15 Visualisering av den demografiska strukturen i Oxelösunds kommun för år 2015. Källa: SCB.

En del av samhällsutvecklingen är ett ökat invånarantal. Ekonomisk forskning visar att det finns starka samband mellan en regions storlek och dess förmåga att generera tillväxt. Verksamhetsetableringar och nya jobbomöjligheter är en avgörande faktor för tillväxt och ett därtill kommande inflöde av fler invånare. Det finns dock fler faktorer som styr människors val av boendeort och specifik bostad. Livsstilar och livsstilstrender har till exempel påverkan på invånarnas krav och förväntningar på en stad. Livsstilar påverkas både av globala trender och av befolkningsstrukturen. Den senaste tiden har det funnits en växande trend med efterfrågan på bostäder med hög boendestandard i utpräglat stadsmässig miljö, som erbjuder allt från lokalhandel till caféer, restauranger, nöjesliv och rekreationsområden. Det som efterfrågas är oftast en blandad bebyggelse i centralt läge med en karaktär som kan betraktas som något utöver det vanliga. Byggnadsformen kan vara både traditionella flervåningshus samt villor, små- eller radhus som finns i innerstaden t. ex. på bakgårdar.

Inom Oxelösund finns förutsättningar för attraktiva bostäder och bebyggelse genom förtätning inom centrum men även genom tillkommande av ytterligare bostäder i vatten- och naturnära områden då kommunen till stor del är omgiven av vatten och skärgård. Kommunen har en rad fördelar för att skapa befolkningstillväxt och attraktiv bebyggelse. Det handlar bl.a. om:

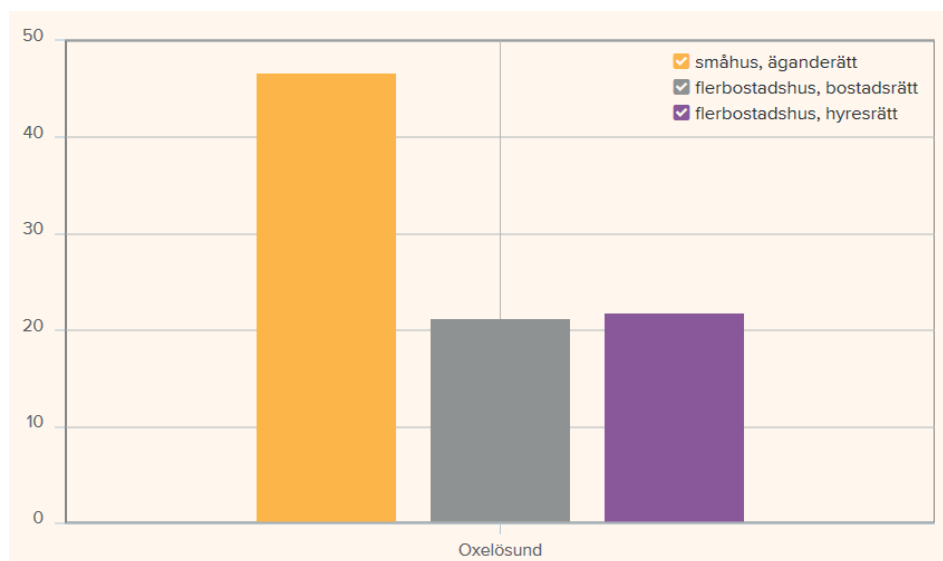
- ❖ Attraktiva bostadspriser i olika lägen.
- ❖ Unik livsmiljö.

- ❖ Nära till båtplats genom två olika småbåtshamnar samt gästhamn.
- ❖ Nära till badplats, klippor och strand.
- ❖ Sveriges snabbaste stadsnät med 1000 Mbit/s.
- ❖ Välutvecklat cykelnät med ca 4 mil cykelväg.
- ❖ Nära till natur och friluftsliv.
- ❖ Södermanlands största privata arbetsgivare i form av SSAB.
- ❖ Det kommunala bostadsbolaget Kustbostäder har bland de nöjdaste kunderna i landet.

Oxelösunds kommun har ett bostadsförsörjningsprogram 2016-2017. Programmet har mål som stödjer sig i kommunmålen för 2016-2018 där det framgår att

- ❖ Oxelösund erbjuder ett havsnära boende och en hög kommunal servicenivå.
- ❖ Ett bra och varierat bostadsutbud finns för olika behov och åldrar.
- ❖ ...äldre med behov av stöd erbjuds möjligheter att bo kvar i sin egen bostad.
- ❖ ...kommunen arbetar för ökad integration.

I Oxelösunds kommun finns det kommunala bostadsbolaget *Kustbostäder* vars ägardirektiv fastställs av Kommunfullmäktige. I Oxelösund så är det en relativt jämn fördelning mellan villor, radhus och flerbostadshus. Det är även en jämnfördelning mellan bostadsrätter och hyresrätter i kommunen, se figur 15.

Figur 16 Procentandel som bor i småhus med äganderätt respektive bostadsrätt eller hyresrätt i Oxelösunds kommun, 2015. Bildkälla: SCB.

7.3.2 Kommunalekonomi

I Oxelösunds årsredovisning för 2016 framhävs att det är en fortsatt inflyttning till kommunen samt att det redovisas ett mycket bra ekonomiskt resultat som bygger förutsättningar för framtiden. Oxelösunds kommun har låtit göra en finansiell analys som pekar på större skillnader i intäkter och kostnader fram till 2030.

Kommun har även låtit göra en analys av kommunens kreditvärdighet vilken visar att Oxelösunds kommun tillsammans med 16 andra kommuner i Sverige har bästa kreditbetyg.

Att befolkningen ökar innebär utmaningar för kommunalekonomin då det innebär att kommunen ska kunna erbjuda bra kommunal service och möta invånarnas behov.

Kommunstyrelsen i Oxelösunds kommun redovisar för fjärde året i rad ett resultat som är bättre än budgeterat, se tabell 1. Sedan 2013 har intäkterna ökat med ca 13% medan kostnaderna har ökat med ca 11%.

Tabell 1 Redovisning Oxelösund kommun anslag, intäkter, kostnader samt resultat mellan år 2013-2016.

Resultat	2013	2014	2015	2016
Anslag MSEK	52,5	59,6	61,2	55,9
Intäkter MSEK	81,2	85,9	85,9	93,6
Kostnader MSEK	131,7	140,1	140,1	147,8
Resultat MSEK	+2,0	+5,4	+7,0	+1,7

7.3.3 Arbetsmarknad & näringsliv

Det finns framtaget ett *Program för näringslivsutveckling i Oxelösund*, reviderat 2015, där det övergripande målet är att "Oxelösund via ett positivt företagsklimat ska få fler nöjda företagare som vill växa. Fler nöjda företagare ska också leda till fler företagsetableringar och nystartade företag". Som mätbara delmål uppges bl.a.:

- ❖ Fortsatt förbättring av den totala placeringen för Oxelösund i Svenskt Näringslivs årliga företagsranking från plats 134 år 2014.
- ❖ Topp 100 i resultat som presenteras år 2018.
- ❖ Förbättrade placeringar under år 2019-2025.

Programmet och målen ska realiseras genom att förbättra kommunens service till företagen, ökat samarbete mellan företagen, förbättrat samarbetsklimat och dialog mellan företagare och kommunen, bygga upp Oxelösunds varumärke kring det havsnära läget samt genom ökat intresse för nyföretagande i Oxelösund.

Svenskt Näringsliv genomför varje år en undersökning om företagsklimatet i Sverige och dess kommuner. Oxelösund har stigit i rankingen mellan 2009-2015 men föll tiotals placeringar till 2016. Prestationen i rankingen mellan 2009-2016 återfinns i tabell 2.

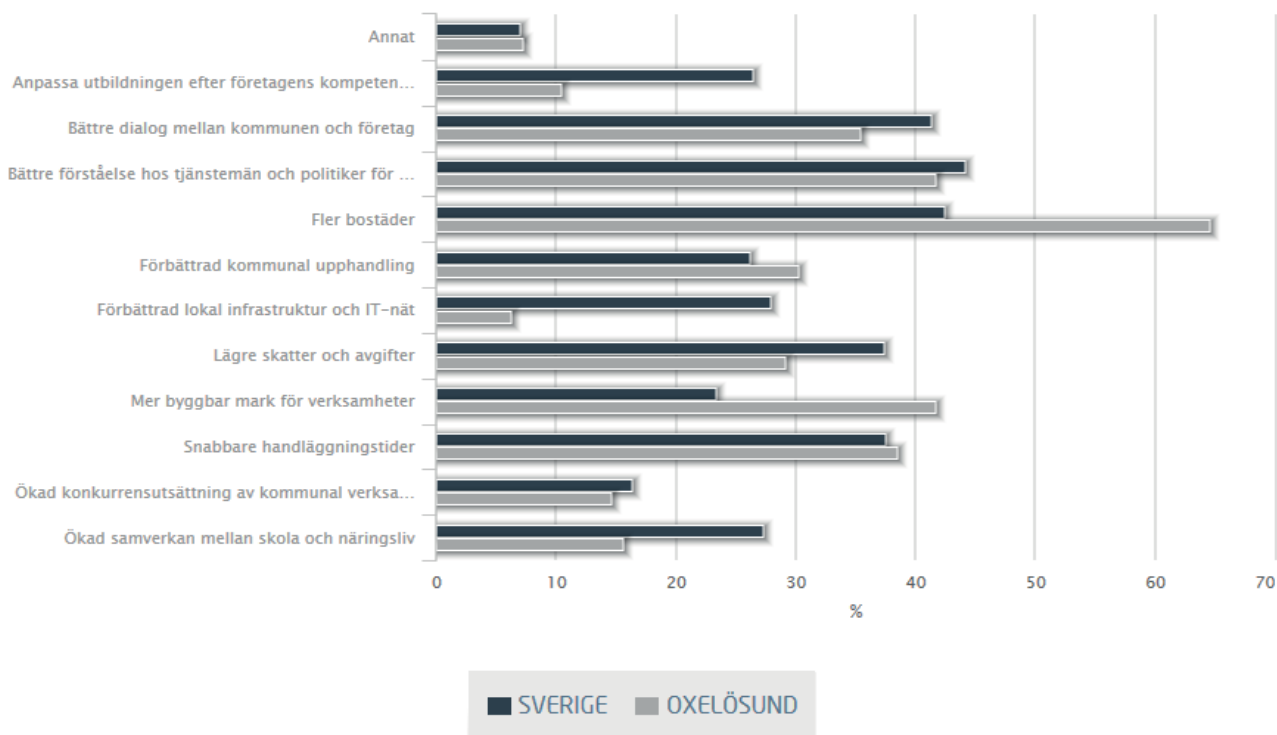
Tabell 2 Oxelösunds placering på Svenskt Näringslivs ranking av företagsklimatet i Sveriges kommuner mellan åren 2009-2016.

År	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009
Oxelösund	171	135	134	264	279	265	268	268

I Svenskt Näringslivs ranking av företagsklimatet i Sverige och dess kommuner får företagare och politiker svara på olika frågor.

På frågan "Vilka åtgärder bör kommunen prioritera?" är fördelning i Oxelösund:

- ❖ Fler bostäder: 65%
- ❖ Mer byggbar mark för verksamheter: 42%
- ❖ Bättre förståelse hos tjänstemän och politiker för företagande: 42%

Figur 17 Oxelösunds i jämförelse med rikets svar på frågan "Vilka åtgärder bör kommunen prioritera?", enligt enkätresultat 2017. Bildkälla: foretagsklimat.se.

7.3.4 Varumärke, besöksnäring & turism

Identitet och karaktär är betydelsefulla beståndsdelar av en plats varumärke. För att dagens ortsbor ska känna en samhörighet med sin hembygd är det viktigt att ta vara på det bästa och skapa en stark identitet som gör att platsen fortfarande går att identifiera sig med när befolkningen ökar eller minskar eller att samhället utvecklas på annat sätt. Oxelösunds identitet och karaktär har förändrats över tid. Idag är det framför allt industrietableringarna och närheten till vatten som tydligast speglar kommunens karaktär och den identitet som kommuninvånarna och utomstående människor i första hand tillskriver kommunen.

Visit Nyköping – Oxelösund är en branschförening arbetar med utveckling och tillväxt inom besöksnäringen. Visit Nyköping – Oxelösund har som huvuduppgift att fungera som ett organ som främjar utveckling och tillväxt inom besöksnäringen i Nyköping och Oxelösund.

Oxelösunds turistinformation förvaltar bl.a. websidan www.visitoxelosund.se och de sociala medierna: facebook-sidan *Visit Oxelösund*, instagram-kontot *visitoxelosund* samt twitter-kontot *@visitoxelosund*. Oxelösunds turistinformations syfte är att informera turister och besökare om att hitta boende, matställen samt saker att göra i Oxelösund och närmaste regionen. De säljer även biljetter till de flesta evenemang och aktiviteter i Oxelösund. I allaktivitetshuset *Koordinaten* hittas även bibliotek, kommuncenter, gallerier, café och fritidsgård.

7.3.5 Kommunikationer & Infrastruktur

Vägar, transporter, kollektivtrafik och resmönster har betydelse för regionens möjligheter att utvecklas och påverkar förutsättningarna för utveckling. Det svenska vägnätet består av allmänna vägar eller enskilda vägar. De allmänna vägarna kan vara statliga eller kommunala.

Miljö- och samhällsbyggnadsnämndens budget innefattar viss verksamhet som kommunstyrelsen ansvarar för, bl.a. gator, vägar och belysning, infrastruktur m.m. Mellan 2013-2016 har anslagen för gator, vägar och belysning ökat kontinuerligt.

Tabell 3 Oxelösund kommuns anslag för gator, vägar och belysning samt infrastruktur mellan 2013-2016.

Anslag för	2013	2014	2015	2016
Gator, vägar och belysning, MSEK	10,4	11,1	11,8	12,5
Infrastruktur, MSEK	-0,031	-0,035	0,6	0,64

I Oxelösund finns ca 4 mil cykelväg. Kommunen investerar i tillgänglighet och cykelvägar för sina invånare. Under 2016 har bl.a. åtta cykelparkeringar byggts i anslutning till busshållplatser. Fem busshållplatser har tillgänglighetsanpassats. Gång- och cykelväg till Gamla Oxelösund har påbörjats men ännu inte färdigställt. Vidare arbetar kommunen med kontinuerligt underhåll av befintligt vägnät för fordons-, gång- och cykeltrafik.

Mellan 2012 – 2016 har det skett förändringar i antal gällande olika fordon i Oxelösunds kommun, enligt tabell 4. Personbilar, lätta lastbilar, tunga lastbilar och traktorer har ökat medan motorcyklar och moped klass 1 har minskat i antal. Antal bussar är oförändrat. Andelsmässigt har tunga lastbilar ökat mest, +32,5%⁸.

Tabell 4 Antal fordon per fordonstyp i Oxelösunds kommun mellan 2012-2016. Källa: SCB.

Typ av fordon	2012	2013	2014	2015	2016	Skillnad mellan åren 2012 - 2016
Personbilar	5 385	5 524	5 637	5 692	5 769	+6,7%
Lätt lastbil	392	400	401	403	422	+7,1%
Tung Lastbil	29	37	38	37	43	+32,5%
Buss	0	0	0	0	0	-
Motorcykel	357	339	351	346	334	-10,7%
Moped klass 1	168	176	157	150	132	-21,4%
Traktor	64	66	68	69	69	+7,2%

7.4 MILJÖKVALITETSMÅL

En miljökonsekvensbeskrivning ska enligt miljöbalken innehålla en beskrivning av hur relevanta miljö kvalitetsmål och andra miljöhänsyn beaktas i planer och program. Nedan följer en beskrivning av de miljö kvalitetsmål som bedöms kunna beröras av den aktuella översiktsplanen.

7.4.1 Nationella miljö kvalitetsmål

Miljöpolitiken arbetar övergripande utifrån det så kallade generationsmålet. Generationsmålet är ett inriktningsmål som vägleder miljöarbetet på alla nivåer i samhället. Målet handlar om vilka värden som ska skyddas och vilken samhällsomställning som krävs för att nå önskade halter och nivåer i eller kvalitet på miljön. Generationsmålet innebär att förutsättningarna för att lösa

⁸ SCB, Fordon i trafik efter region, fordonsslag och år (2017-05-08)

miljöproblemen ska nås inom en generation. För att uppnå detta finns ett antal fokusområden och inom dessa områden ett antal mål.

De svenska miljö kvalitetsmålen innebär att ansvaret för miljön inte längre är miljövårdens ensak, utan alla ska hjälpas åt att överlämna ett samhälle där de stora miljöproblemen är lösta. Listan nedan visar de 16, av Riksdagen fastställda, miljö kvalitetsmålen. De miljö kvalitetsmål som bedömts bli berörda av aktuellt planförslag är markerade med orange stil.

1. Begränsad klimatpåverkan
2. Frisk luft
3. Bara naturlig försurning
4. Giffri miljö
5. Skyddande ozonskikt
6. Säker strålmiljö
7. Ingen övergödning
8. Levande sjöar och vattendrag
9. Grundvatten av god kvalitet
10. Hav i balans samt levande kust och skärgård
11. Myllrande våtmarker
12. Levande skogar
13. Ett rikt odlingslandskap
14. Storslagen fjällmiljö
15. God bebyggd miljö
16. Ett rikt växt- och djurliv

Miljömålssystemet utgörs av nationella, regionala och lokala miljömål, där centrala myndigheter, samt länsstyrelser och kommuner, har ansvar för uppföljningen. För en fullständig beskrivning av de övriga nationella miljö kvalitetsmålen hänvisas till Miljömålsportalen, www.miljomal.se.

7.4.2 Regionala miljö kvalitetsmål

Fram till 2010 fanns i Södermanland regionalt anpassade delmål för alla miljömål utom Storslagen fjällmiljö. De flesta delmålen löpte ut 2010. Vid slutuppföljningen av dessa tog Länsstyrelsen beslut om att avsluta de regionala miljömålen. Även nationellt har delmålen utgått och ersätts successivt av nya etappmål. Etappmålen anger stegen mot miljö kvalitetsmålen och generationsmålet.

Södermanland står ändå inte utan regionala miljömål. Som regionala miljömål gäller nu de nationella miljö kvalitetsmålen med tillhörande preciseringar och etappmål som regeringen har beslutat om. Länsstyrelsen ansvarar också för samordning av ett regionalt åtgärdsprogram för miljömålen. Oxelösund deltar aktivt i arbetet med det regionala åtgärdsprogrammet och ska göra det även fortsättningsvis.

7.4.3 Lokala miljö kvalitetsmål

För närvarande har Oxelösunds kommun inga lokala miljömål. Oxelösunds kommunfullmäktige fastställde den 29 mars 2017 "Strategi för arbetet med hållbar utveckling i Oxelösunds kommun 2018-2030". Strategin har ett övergripande mål som bygger på Agenda 2030 med de 17 globala målen:

"I Oxelösunds kommun kan alla bidra till en bättre framtid där ingen lämnas utanför. Arbetet med strategin ska bidra till ett långsiktigt hållbart samhälle, tillsammans kan vi bidra till detta."

För ytterligare information om kommunens miljöarbete och uppföljning av miljömålen hänvisas till Oxelösunds kommuns websida, www.oxelosund.se.

8 BEDÖMNINGSGRUNDER

8.1 GLOBALT BLIR LOKALT – AGENDA 2030 OCH FN:S GLOBALA MÅL FÖR HÅLLBAR UTVECKLING

Vid FN:s toppmöte den 25 september 2015 antog världens stats- och regeringschefer Agenda 2030 för hållbar utveckling och dess 17 globala mål, se figur 17. De globala målen och Agenda 2030 syftar till att utrota fattigdom och hunger, förverkliga de mänskliga rättigheterna för alla, uppnå jämställdhet och egenmakt för alla kvinnor och flickor samt säkerställa ett varaktigt skydd för planeten och dessa naturresurser.

Mål 11, *Hållbara städer och samhällen*, innebär att städer och bosättningar ska vara inkluderande, säkra, motståndskraftiga och hållbara. Växande städer kan skapa nya möjligheter för ekonomisk tillväxt men kan också bidra till ökade sociala klyftor och påfrestningar på ekosystem. Hållbar stadsutveckling omfattar hållbart byggande och hållbar planering inklusive bostäder, offentliga platser så som parker och torg, transporter, återvinning och säkrare kemikaliehantering som i sin tur kräver bl.a. institutionell kapacitet och ny teknik.

Figur 18 FN:s 17 globala mål för hållbar utveckling. Bildkälla: regeringen.se.

I Sverige är alla statsråd i regeringen ansvariga för genomförandet av Agenda 2030 inom sina respektive ansvarsområden. Det nationella genomförandet inkluderar kommuner och landsting liksom statliga myndigheter och Regeringskansliet. Hur de globala målen uppnås beror också av engagemanget från andra aktörer såsom frivilligorganisationer, näringsliv, fackliga organisationer och akademi.

Den 16 december 2016 arrangerade tankesmedjan Global Utmaning⁹ i samarbete med UN-Habitat och Arkdes¹⁰ den första regionala konferensen efter FN-mötet om hållbar stadsutveckling – Habitat III. Konferensen *Nordic Urban Ways* fokuserade på det nordiska genomförandet av den nya urbana agendan och Agenda 2030:s elfte mål om *hållbara städer*. Konferensen resulterade i *Nordisk deklaration för genomförandet av den nya urbana agendan*, som framhäver att städer är komplexa och ständigt föränderliga system där deras

⁹ Global Utmaning är en oberoende tankesmedja som verkar för hållbar utveckling genom långsiktiga lösningar på utmaningar inom de ekologiska, ekonomiska och sociala systemen.

¹⁰ Statens centrum för arkitektur och design: Arkitektur- och designcentrum.

anpassningsförmåga är väsentlig. Den gemensamma visionen som togs fram vid konferensen är att hållbar stadsutveckling i Norden bör vägledas av en uppsättning grundläggande principer:

Hållbart urbant deltagande: Samarbete mellan medborgare, det civila samhället och lokala myndigheter. Skapa kapacitet och inkluderande plattformar som beaktar ålder, kön och socio-ekonomisk känsligt närmande, som inte lämnar någon bakom.

Hållbar stadsmiljö: Skydda och återanvända naturresurser och förbättra urbana ekosystem. Anamma Smart city konceptet med cirkulär ekonomi och hållbara energisystem samt begränsning och anpassning till klimatförändringar.

Hållbart socio-ekonomiskt välbefinnande: Trygg, hälsosam, prisvärd och inkluderande miljö. Tillgängliga, gröna och värdefulla ytor som är väl sammankopplade och fördelade som genererar sociala och ekonomiska värden för människor.

Hållbara urbana bostäder: Ålder- och könsdispenserad, brett utbud och blandning av bostäder. Stärka alternativ för prisvärda boendeanternativ. Ha ett bostadsintegrerande förhållningssätt.

Hållbar stadstrafik: Interaktion mellan stad och landsbygd. Vägsäkerhet, sammankopplande och anslutande förhållningssätt samt integrering av trafik-, transport- och mobilitetsplan i översiktsplaner.

Hållbar urban kultur och livsstil: Återuppliva stadsområden för att främja mångfald, stärka socialt och kulturellt deltagande i övergången. Anta en blandning av hållbara livsstilar och främja hållbara konsumtions- och produktionsmönster.

Utgångspunkten i föreliggande hållbarhetsbedömning är att redovisa det aktuella planförslagets konsekvenser ur hållbarhetssynpunkt och de bedömningsgrunder som används utgår huvudsakligen från Agenda 2030.

Hållbarhetsbedömningen är kvalitativ, men utgår dock i huvudsak från vissa ramar som här benämns som bedömningsgrunder. Genom att tillämpa bedömningsgrunderna kan den föreslagna planens hållbarhetspåverkan sättas i relation till respektive aspekts värde. I föreliggande hållbarhetsbedömning används begreppen påverkan, konsekvens och åtgärd. Med påverkan avses den förändring av ekologiska, sociala och ekonomiska aspekter som den planerade verksamheten medför i jämförelse med ett nollalternativ. Med konsekvens avses resultatet av påverkan och graden av påverkan. Påverkan och/eller konsekvensen kan vara av både direkt och indirekt art och relatera till aspektens värde, men kan också ställas i relation till nationella, regionala och lokala miljömål, miljö kvalitetsnormer samt nationella riktvärden, gränsvärden och gällande praxis.

För respektive hållbarhetsaspekt i detta dokument vägs kriterierna samman till en sammanfattande bedömning. Detta ska underlätta och möjliggöra en samlad bedömning av effekterna på människors hälsa och miljön vilket är ett av syftena med hållbarhetsbedömningen.

Bedömningen görs genom en sammanvägning av aspektens värde och av den planerade åtgärdens omfattning. Påverkansgraden beskrivs enligt en femgradig skala; positiv konsekvens, ingen eller försumbar konsekvens, liten eller obetydlig negativ konsekvens, måttlig negativ konsekvens och stor negativ konsekvens, se nedan Tabell 5. Bedömningen görs i förhållande till nollalternativet som beskrivs i avsnitt 6.

8.2 BEDÖMNINGSGRUNDER FÖR EN HÅLLBAR UTVECKLING

Tabell 5 Bedömningsgrunder för ekologiska, sociala respektive ekonomiska aspekter.

Grad av konsekvens	Ekologisk & miljömässig aspekt	Social aspekt	Ekonomisk aspekt
Positiv konsekvens	<p>Planförslaget och dess intentioner bidrar på ett tydligt sätt med åtgärder i miljö kvalitetsmålen riktning.</p> <p>Planförslaget skyddar och återanvänder naturresurser och har en intention att förbättra urbana ekosystem.</p> <p>Begränsning av och anpassning till klimatförändringar.</p>	<p>Planförslaget beaktar god tillgång till service, trygghet, integration, jämställdhet och mångfald.</p> <p>Det skapas ett socio-ekonomiskt välbefinnande; säker, hälsosam, prisvärd och inkluderande social miljö.</p> <p>Brett utbud och blandning av bostäder samt förstärkning av prisvärda alternativ. Stadstrafik som sammankopplar innerstad med yttre stadsdelar och landsbygd.</p>	<p>Planförslaget genererar ekonomiska värden och sysselsättning. Lika konkurrenssituation för alla.</p> <p>Planförslaget ger utrymme för en blandning av livsstilar och främjar olika konsumtions-, produktions- och handelsmönster.</p> <p>Cirkulär ekonomi, förnyelsebar energi samt livscykelperspektivet beaktas i planförslaget.</p>
Ingen eller försumbar konsekvens	<p>Inga relevanta objekt eller områden som kan påverkas.</p> <p>Ingen uppenbar effekt på relevanta objekt eller områden.</p>	<p>Ingen uppenbar effekt på specifika grupper av människor, kulturmöjligheter eller socio-ekonomiskt välbefinnande.</p>	<p>Ingen uppenbar effekt på möjligheterna till sysselsättning, tillväxt, handel, näringsliv eller etablering av verksamheter.</p>
Liten eller obetydlig negativ konsekvens	<p>Påverkan på vanligt förekommande värden som ligger inom gränsen för vad människa och de naturliga systemen tål. Påverkan som accepteras inom gällande regelverk och rekommendationer</p>	<p>Påverkan eller förändring av socioekonomiskt välbefinnande, kulturmöjligheter och inkluderande social miljö som bedöms vara acceptabel ur en allmän synvinkel.</p>	<p>Påverkan på ekonomiska värden, tillväxt, handel, näringsliv eller etablering av verksamheter som bedöms vara acceptabel ur en allmän synvinkel.</p>
Måttlig negativ konsekvens	<p>Måttliga effekter på människors hälsa eller miljön, intrång i riks- och/eller skyddsintressen, motverkar delvis uppfyllnad av miljö kvalitetsmål, nära överskridande av miljö kvalitetsnormer, något försämrade bullersituation eller vatten- och luftkvalitet.</p>	<p>Måttliga effekter på välbefinnande och social miljö delvis genom segregering, sämre utbud av och blandning av bostäder, brist på tillräcklig service.</p> <p>Måttliga effekter delvis genom en viss andel utanförskap, otrygghet och socio-ekonomiska klyftor.</p>	<p>Måttliga effekter på ekonomiska värden delvis genom favorisering av vissa konsumtions-, produktions- och handelsmönster eller svårigheter för etablering av verksamheter.</p> <p>Måttliga effekter delvis genom ogynnsam konkurrenssituation och försämrade villkor för sysselsättning.</p>
Stor negativ konsekvens	<p>Stora effekter på människors hälsa eller miljön samt risk för påtaglig skada på riks- och /eller skyddsintressen, motverkar kraftigt uppfyllnad av miljö kvalitetsmål, överskridande av miljö kvalitetsnormer, kraftigt försämrade bullersituation eller vatten- och luftkvalitet.</p>	<p>Stora effekter på välbefinnande och social miljö genom kraftig segregering, brist på utbud och blandning av bostäder, icke tillräcklig service.</p> <p>Stora effekter på grund av kraftigt utanförskap, otrygghet och socio-ekonomiska klyftor.</p>	<p>Stora effekter på ekonomiska värden genom kraftig favorisering av vissa konsumtions-, produktions- och handelsmönster. Stora svårigheter/komplikationer att etablera verksamhet.</p> <p>Stora effekter genom ogynnsam konkurrenssituation och kraftigt försämrade villkor för sysselsättning.</p>

9 KONSEKVENSBEDÖMNING UR ETT HÅLLBARHETSPERSPEKTIV

9.1 BEDÖMNING AV NOLLALTERNATIV

9.1.1 Ekologisk och miljömässig konsekvensbedömning: Nollalternativ

Oxelösunds översiktsplan 2010 (ÖP) har identifierat olika riksintressen och skyddade områden men inte tagit några ställningstaganden. I ÖP 2010 har man identifierat kommunens grönstruktur där det även tas ställning till att det är särskilt viktigt att närparker kan erbjuda en stimulerande och utvecklande miljö. Spridningsfaktorer är viktiga för att ekologiska värden långsiktigt ska kunna bevaras och utvecklas. I nollalternativet framgår att det finns ett behov av att tillföra nya spridningsvägar där grönstrukturen är osammanhängande.

Nollalternativet redogör för att olika arter av växter och djur har olika krav på spridningsvägarnas lägen, utformning, innehåll och mått samt de mest trafikerade vägarna i form av motorvägen, Aspaleden och järnvägen är stora barriärer vars effekt kan minskas genom exempelvis ekodukter eller vegetation intill vägarna. Spridningskorridorer bedöms särskilt sårbara vid exploatering. Om de klipps av eller blir ännu smalare kan de inte längre uppehålla sin funktion för djur och växter. Därför bedöms det vara viktigt att ta hänsyn till spridningskorridorer i planering. I nollalternativet redogörs även för betydelsen av nyckelbiotoper samt att områden med nyckelbiotoper vanligtvis är attraktiva områden för exploatering varför det kan uppstå konfliktsituationer. Vidare framgår att det är viktigt att ta hänsyn till nyckelbiotoper vid planering men också att tillgång till gröna områden i kommunen främjar den biologiska mångfalden genom att de säkrar spridning mellan biotoper.

Nollalternativet framhäver att vid exploatering av jungfrulig mark i strandnära lägen bör stränder bevaras samt att där strandskyddet redan är upphävt för parkmark och exploaterad mark inom befintlig detaljplan ska strandskyddet återinföras vid nyplanering.

I nollalternativet har kommunen låtit utföra kartering av områden på fastlandet som riskerar att bli översvämmade vid en förhöjd havsnivå på en meter. I nollalternativet tas ställningstagande om att färdigt golv i ny bebyggelse bör ha en nivå över +1,7 meter över havet, det framgår dock inte vilka andra åtgärder som kan eller bör vidtas för skydd av befintlig bebyggelse eller samhällsviktig verksamhet.

Av nollalternativet framgår att en eventuell olycka vid någon av de större riskkällorna i form av tung industri, hamn, bensinstationer och farligt gods-led kan medföra fara för liv, egendom och miljö. Av nollalternativet framgår att vid detaljplanering i influensområden behöver särskild hänsyn tas till exempelvis buller, risker och andra störningar.

Förorenade områden behandlas till viss del i nollalternativet genom att det framgår att det i länsstyrelsens program för 2008 har SSAB, sedimenten i Ålöfjärden och Oxelösunds hamn rangordnats som nr 1-3 av de 30 allvarigaste och högst prioriterade objekten i länet samt att SSAB och Oxelösunds hamn utgör ca 10% av kommunens fastland. Det framgår dock inte några ställningstaganden eller generella förhållningssätt till förorenade områden i övrigt inom kommunen.

Vad gäller landskapsbilden och bebyggelsekaraktär så tar nollalternativet ställning till att utgångspunkten för ny bebyggelse ska vara områdets befintliga karaktär, men utformningen kan med fördel ges ett modernt formspråk som tydligen visar att det är ett tillägg. Nollalternativet framhäver även betydelsen av en kulturhistorisk inventering för att belysa särskilt värdefulla kulturmiljöer.

I nollalternativet berörs vatten- och avloppssystem samt den process som är kopplat till avlopp, dock framgår inga riktlinjer för exempelvis enskilda avlopp. Dricksvatten hämtas från sjövattnet respektive grundvattnet. Sjövattnet från sjön Yngaren i Nyköpings kommun, som renas på sin väg genom en grusås innan det når grundvattnet. Från Högåsens vattenverk transporteras vatten till Nyköping respektive Oxelösund. Reservvattentäkt behandlas ej i nollalternativet. Nollalternativet förklarar dagvatten men det tar inte ställning till hantering av dagvatten mer specifikt än att reningsverken vanligtvis inte är dimensionerade för att ta hand om flödet från detta vatten.

Energiaspekten berörs endast historiskt genom en beskrivning av fjärrvärmens utbyggnad i Oxelösund. Det framgår inte något ställningstagande rörande framtida behov eller inriktning gällande energiproduktion. Även renhållningen belyses endast marginellt med en nulägesbeskrivning, dock utan vidare riktlinjer eller visioner för framtida behov av renhållning.

Nollalternativet i form av översiktsplan 2010 inriktar sig främst på en beskrivning av nuläget. Eftersom nollalternativet inte i någon större omfattning berör viktiga aspekter i form av kollektivtrafik-, gång- och cykelstråk, klimatanpassning, dagvattenhantering, hållbar energiproduktion, reservvattentäkt m.m. som kännetecknar en hållbar stadsmiljö, samt att det endast förekommer vissa dämpade ställningstaganden som inte kan bedömas mer än absolut nödvändiga för en modern översiktsplan. Nollalternativet bedöms varken medföra negativ eller positiv konsekvens, dvs. *ingen eller försumbar konsekvens* för hållbar ekologisk utveckling.

9.1.2 Social konsekvensbedömning: Nollalternativ

I nollalternativet framgår att små offentliga parker är av stort socialt värde då de har goda förutsättningar för att fungera som träffpunkter eftersom de är centralt belägna och en del av stadsbilden i Oxelösund. Nollalternativet redogör för att mindre grönområden kan till viss del ersätta parker i centrum, men då de är mindre till ytan kan de inte erbjuda samma förutsättningar för aktiviteter.

Vad gäller tryggheten så behandlar nollalternativet ämnet genom att redogöra för att trygghet kan skapas på olika sätt samt att det bör arbetas med trygghetsfrågan i stadens centrum och torg. Vid nybyggnation bör entréer och stora fönster vända sig mot gatan för att ge en viss mått av uppsikt över stadens gator. Grönnska bör underhållas för att ge fri sikt och inte skymma lampors sken.

I nollalternativet visar Oxelösunds befolkningsstruktur att antalet barn och ungdomar sjunker samt att det på kort sikt finns ett ökat behov för av förskoleplatser men en minskning av skolplatser. Något behov av mark för barnomsorg bedöms det inte finnas behov av i översiktsplanens perspektiv. Vidare framgår det av nollalternativet att det förekommer ett ökat behov av centrumnära lägenheter med hiss för den åldrande befolkningen eller invånare med funktionshinder. Nollalternativet framhäver även vikten av tillgänglighet i planeringsstadiet och vid nybyggnation för att exploatera kostnadseffektivt.

Nollalternativet tar ställning till att kollektivtrafiken ska ha hög prioritet vid planering av ny bebyggelse. Hög tillgänglighet för alla eftersträvas. Det framgår dock inte vilken typ av kollektivtrafik eller vilka riktlinjer som skall gälla.

Nollalternativet i form av översiktsplan 2010 inriktar sig främst på en beskrivning av nuläget för vissa sociala aspekter. I nollalternativet tas ingen större hänsyn till socio-ekonomiskt välbefinnande, urbant deltagande eller blandning av livsstilar.

I nollalternativet omnämns inte utvecklingsställningstaganden för rättvisa, jämställdhet, integration, mångfald, folkhälsa eller inkluderande miljö som kännetecknar en hållbar social stadsmiljö. Dessa aspekter bedöms vara vitala för hållbar social utveckling. Med bakgrund

information och avsaknad av ställningstaganden för nollalternativet bedöms den medföra *liten, eller obetydlig negativ konsekvens* för hållbar social utveckling.

9.1.3 Ekonomisk konsekvensbedömning: Nollalternativ

Av nollalternativet framgår att det är viktigt att ge utrymme och skapa möjligheter för utveckling av besöksnäringen. Det framgår dock inte på vilket sätt dessa möjligheter skall skapas. Nollalternativet framhåller skyltning är viktigt för besöksnäringen, bl.a. skyltning på strategiska platser som Femöre, Jegersö och Gamla Oxelösund med även skyltning av gång- och cykelvägar för att underlätta för besökare att hitta runt i Oxelösund. Nollalternativet beskriver att en satsning på ett marint center har påbörjats, samt att den ska fortsätta, för att göra gästhamnarna mer tillgängliga och attraktiva för invånare och turister. Nollalternativet redogör för att en utvecklad besöksnäring kan skapa nya möjligheter för verksamheter och handel på andra platser än dagens centrum.

Nollalternativets avsaknad av ställningstagande och visioner för utveckling av möjligheter till sysselsättning, hållbar tillväxt, handel och cirkulär ekonomi, etablering av hållbara konsumtions- och produktionsmönster eller etablering av diversifierade verksamheter innebär att alternativet bedöms medföra *måttliga negativa konsekvenser* för hållbar ekonomisk utveckling.

9.2 BEDÖMNING AV EKOLOGISKA OCH MILJÖMÄSSIGA ASPEKTER – OXELÖSUND 2030

9.2.1 Naturvärden, grönstruktur & ekosystem

I *Oxelösund 2030* har kommunen för avsikt värna och förstärka skyddet av naturreservaten, grönstrukturen och naturområden med hög klass enligt naturvårdsplanen. Det innebär att sådana miljöer och områden undantas och skyddas från ingrepp och exploatering. Speciellt ska områdesskydd ges företräde framför exploatering avseende de utpekade områdena (klass A-C) i upprättad naturvårdsplan. Generellt anger *Oxelösund 2030* att det i områden där natur tas i anspråk vid utveckling och exploatering utförs kompensationsåtgärder för att kompensera eventuell förlust av naturvärden, vilket bedöms som positivt ur ekologiskt perspektiv.

Oxelösund 2030 avser bevara viktiga grön- och parkområden utveckla dem i rekreativ riktning. De gröna kilar som förekommer i Oxelösund innehar viktiga friluft- och naturvärden. Därför ska dessa kilar bibehållas, bevaras och förstärkas. Det är av vikt att en kil inte kapas eftersom det skulle innebära risk för att kilens viktiga ekologiska funktion som spridningskorridor försämras eller rent av förloras. Om mark som ingår i en grön kil tas i anspråk för utveckling av byggnation och exploatering ska detta ske endast i kilens utkanter och med kompensationsåtgärder. Utifrån *Oxelösund 2030* har kommunen för avsikt att sträva efter en sammanhängande grönstruktur, med god spridningspotential. Detta ska bland annat säkras genom bevarande av en grön passage från Villabackens koloniområde längs med väg 53 och genom bevarande av en grön korridor i sydostlig riktning från Vivestaängen-Brännäs i mot väg 53. Andra större grönområden med planerade bevarandeändamål återfinns bl.a. på västra Jegersö, Djursvik, Frösängsskogen/Frösängsgårde, Stjärnholm samt i området kring Tegeltorp. Dessa bevarandeåtgärder och utvecklingsinriktningar skulle innebära positiva konsekvenser för de urbana ekosystemen men även en anpassning till kommande klimatförändringar i form av ökade skyfall och värmeböljor då grönska har en vatten- och värmeabsorberande effekt.

Grönområden ska i så lång utsträckning som möjligt bevaras och i de områden där en försiktig förtätning kommer att ske på bekostnad av yta för grönområde, är det viktigt med en korrekt dagvattenhantering. Ett exempel på en hållbar dagvattenhantering är *Oxelösund 2030s* intention om att vissa våtmarksområden ytterligare kan utvecklas och andra skapas. Det är viktigt att säkerställa gröna kilars storlek och dess förmåga att leverera ekosystemtjänster

såsom att fungera som spridningskorridorer, stimulera folkhälsan samt bidra till motstånd mot klimatförändringar genom att kunna absorbera vatten. Styrning för att skydda viktiga områden med god biologisk variation och spridning i staden bör tas fram genom riktlinjer, planer eller program. För att skapa ett värde och samlingsplatser för kommunens invånare och besökare samtidigt som ekosystemtjänster utvecklas kan man skapa stadsodlingar.

Norra Femöre bedöms inte vara lämplig för vidare exploatering då det gränsar till naturreservat och delar som är utpekade som nyckelbiotoper.

I kommunens nordöstra del återfinns Brannäs våtmarksområde. I *Oxelösund 2030* avsätts markområdena strax intill våtmarksområdet för verksamhetsetableringar. En utveckling med tillkommande industrier och andra verksamheter så nära inpå våtmarksområdet riskerar att kunna få negativa effekter på naturmiljön i våtmarken. Påverkan riskerar att kunna uppkomma i form av antingen utsläpp till mark, luft och vatten, exploatering av mark, eller störningar i form av buller och trafikrörelser. Då ingen annan sötvattensförekomst finns inom kommunen fyller våtmarken en viktig lokal ekologisk funktion för djur- och fågelliv och har därför lokala naturvärden som bör bevaras. Även rekreativvärdena i våtmarken riskerar att påverkas mot det negativa, då exempelvis landskapsbilden riskerar att förändras och buller riskerar att störa djurliv och fågelliv. Kommunen rekommenderas att ytterligare beakta markanvändningsgränserna för aktuellt verksamhetsområde för att skapa en bredare naturkorridor mellan verksamhetsområdet i fråga och Brannäs våtmark. Utökad exploatering kring Brannäs våtmarksområde bör konsekvensbedömas mer detaljrikt i en eventuell detaljplan.

Den försiktiga förtätningen kombinerad med fokus på utformning och bevarande och förstärkt skydd av naturreservat, grönstrukturer och naturområden bedöms *Oxelösund 2030* innebära *liten, eller obetydlig negativ konsekvens* för naturmiljö, grönstrukturer och ekosystem.

9.2.2 Vattenmiljöer

Eftersom större delen av Oxelösund omgärdas av vatten i form av Östersjön, är detta en vara en vital del att beakta i *Oxelösund 2030*, vilket inte har gjorts i någon större utsträckning. I *Oxelösund 2030* har större delen av exploatering och stadsbyggnad koncentrerats till ytor som sträcker sig längs med norra kusten genom Brastorp – Granliden – Aspa samt södra kusten, Dansvik – Vallsund. *Oxelösund 2030* identifierar även den största delen av fastlandets östra del i form av Järnverket – Hamnen som ett område med industrifunktion som skall bevaras. Exploatering, nybyggnation av flerbostadshus, enbostadshus, radhus, kommersiella fastigheter samt en stor del andel industriverksamhet innebär större andel hårdgjorda ytor samtidigt som naturliga infiltrationsytor minskar. En sådan utveckling bedöms leda till måttliga negativa effekter på miljön i form av något försämrade vattenkvalitet och ökad risk för försämrade miljö kvalitetsnormer för vatten. Sammanfattningsvis bedöms *Oxelösund 2030* innebära *måttliga negativa konsekvenser* för utveckling av Oxelösunds vattenmiljö.

9.2.3 Klimatförändringar & anpassning

Ökad tillväxt och växande befolkning som är två av *Oxelösund 2030s* huvudsyften som kan innebära betydande påverkan på miljö och klimat. Klimatförändringarna kan innebära stora samhällskostnader om inte omställningen till en klimatanpassad stadsutveckling påbörjas i tid. Detta gäller framförallt för en kommun av Oxelösunds geografiska läge och karaktär där den största delen av kommunen omgärdas av vatten.

Klimatförändringar kan innebära stora negativa konsekvenser för samhället. Enligt Länsstyrelsernas vägledning *Klimatanpassning i fysisk planering* så innebär höjda temperaturer bl.a. negativ påverkan på folkhälsan genom sämre luftkvalitet, öka smittspridning och ökad dödlighet. De mest utsatta grupperna är de gamla och de sjuka. Beräkningar för

Stockholmsområdet visar att en höjning av medeltemperaturen med fyra grader ökar dödligheten med drygt fem procent. I en studie beräknas tio procents ökning av grönytor i en tätbebyggd stad sänka den genomsnittliga utetemperaturen i staden med upp till fyra grader. Ökad nederbörd och översvämningar innebär negativa konsekvenser främst gällande egendomsskador men även till följd av nödvändiga evakueringar, stopp i ekonomin, återuppbyggnad av samhällen m.m.

Enligt regeringens nyligen släppta klimatutredning, *Vem har ansvaret?*¹¹, bör en översiktsplan analysera riskerna till följd av översvämning, ras, skred och erosion och att det även ska finnas en skyldighet att ange en strategi för åtgärder som kan bli ett kraftfullt första steg mot den nödvändiga klimatanpassningen. Syftet ska inte vara att försvåra att ny bebyggelse kommer till stånd utan att underlätta att ny hållbar bebyggelse kan ske.

I *Oxelösund 2030* tas ställning för att klimatfrågan ska beaktas i samtliga beslutsnivåer i framtida samhällsplanering, vilket bedöms vara ett positivt och nödvändigt ställningstagande för Oxelösunds framtid som klimatanpassad kommun. I *Oxelösund 2030* tas även ställning till att havshöjning och dagvatten skall behandlas redan i detaljplaneskedet. Detaljplaneringen bör behandla åtgärder för klimatanpassning men dessa frågor bör även behandlas översiktligt med genomtänkt styrning i form av dagvattenstrategi, samt vägledning och riktlinjer från den tilltänkta och kommande klimatanpassningsplanen.

Länsstyrelsernas vägledning *klimatanpassning i fysisk planering* framgår att ökningen av havsnivåns höjd inte fördelar sig jämnt över världshaven. I till exempel Östersjön förväntas höjningen bli 10-20 cm större än det globala genomsnittet. Klimatförändringar innebär ökad risk för bl.a. ras, skred och erosion. Som en effekt av höjda havsnivåer kommer kusterosionen att öka längs landets kuster, framförallt i södra Sverige. Detta innebär risk för skadliga konsekvenser för kustnära bebyggelse och infrastruktur. Även dessa aspekter bör beaktas i en kommande klimatanpassningsplan för Oxelösunds kommun. En framtida klimatanpassningsplan kan utformas som ett tillägg till *Oxelösund 2030*. I *Oxelösund 2030* anger kommunen att Länsstyrelsernas vägledning *klimatanpassning i fysisk planering* ska vara vägledande vid bebyggelseutveckling, vilket bedöms som positivt med hänsyn till arbete med klimatanpassning av staden.

Oxelösund 2030 avser främst förtätning i redan befintligt exploaterade områden med avsikt att beakta och integrera begränsning och anpassning till klimatförändringar genom alla beslutsnivåer i samhällsplaneringen. Oxelösund ligger i riskzon för att drabbas av framtida havnivåhöjningar pga. dess geografiska placering och bör genom identifiering av riskzoner och omvärldsbevakning utforma åtgärder, vägledning och riktlinjer för förtätning och exploatering längs kust och strand. I *Oxelösund 2030* ges vägledning om markområden med stor sannolikhet för översvämning, där det framgår att områden som hotas av 100-årsflöde inte bör bebyggas med undantag för enkla byggnader såsom garage och uthus. Vidare framgår att i områden där översvämning beräknas ske mer sällan än vart hundra år kan bebyggas med mindre samhällsviktiga funktioner, exempelvis byggnader av lägre värde, byggnader av robust konstruktion, vägar med förbifartsmöjligheter, enstaka villor, fritidshus och mindre industrier med liten miljöpåverkan. Riskobjekt och samhällsviktiga funktioner bör lokaliseras i områden som inte hotas av 100-årsflöde. I denna kategori ingår bl.a. offentliga byggnader såsom sjukhus, vårdhem, skolor, infrastruktur av stor betydelse, järnväg, VA- och avfallsanläggningar, el- och teleanläggningar, industrier med stor miljöpåverkan m.m. Att kommunen get vägledning om hur markområden bör användas och för vilken typ av byggnader bedöms vara positivt ur ett klimatanpassningsperspektiv.

¹¹ Regeringskansliet, Betänkande av Klimatanpassningsutredningen *Vem har ansvaret?* (SOU 2017:42)

Beroende på framtida utveckling av klimatförändringar så kan konsekvenserna bli stora. *Oxelösund 2030* bedöms främst ge *liten, eller obetydlig negativ konsekvens* för stadsutveckling till följd av klimatförändringar.

9.2.4 Människors hälsa – buller, luft & risk

Oxelösund är en stark industrikommun främst tack vare järnverket och hamnen. I stort sett hela kommunen anses vara påverkat av buller och övriga störningsmoment från industriverksamhet. Industriverksamheterna och dess transportflöden ger upphov till buller och utsläpp till luft. *Oxelösund 2030* inriktar sig till viss del på ytterligare utbyggnad av industriområde, främst kring Sundsör, Bara och Kvarnbäckens industriområde.

Oxelösund 2030 tar tydlig ställning genom att kommunen ska ha en beredskap för att snabbt kunna erbjuda mark för verksamheter. *Oxelösund 2030* anger att miljöstörande verksamhet inte bör förläggas i anslutning till känsliga områden som exempelvis bostäder, skolor, vårdbyggnader och värdefull natur. *Oxelösund 2030* har för intention att Femöre Norra och Femöre Österviken ska utvecklas vidare för småbåtsverksamhet samt övriga verksamheter kopplade till fisk-, turist- och båtnäring.

Det bedöms vara positivt att större delen av områden avsatta för industri- företagsverksamhet är omgärdade av grönytor. Träd med stora bladtyper kan fånga upp partiklar, binda koldioxid och producera syre. Problemet är främst vintertid då träden saknar sina löv, medan barrträd även då kan fungera som partikelrenare. Vegetation i form av gröniska och absorbenter på mark, väggar och tak har en ljuddämpande effekt. Exempel och undersökningar finns där inom en sluten innergård, där växtlighet på mark och fasad kan sänka bullernivån med 3-4 dbA. Grönytor i form av högre buskar och träd bidrar även till att dölja bullerkällor, vilket bidrar till att bullret upplevs som mindre besvärande¹².

Risker för människors hälsa och miljö bedöms uppstå främst vid eventuella större olyckor vid någon av kommunens större industrier. Kommunen bör arbeta för att bygga vissa barriärer mellan industri och bostads- och stadsbebyggelse för att minska exponeringen mot risker vid eventuell olycka. Kommunen har tagit ställning till att inte planera för någon etablering av särskilt skyddsvärda objekt i Gamla Oxelösund på grund av dess läge mellan två riskobjekt. Översiktsplanen pekar på centrum som ett område för vilket det planeras för medel-medelkraftig förtätning. Sett till kartunderlaget under översiktsplanens avsnitt *Risk och säkerhet* finns delar av centrum som påverkas av flertalet överlappande riskkällor. Kommunen avser att arbeta med risk och säkerhetsfrågor genom bl.a. skyddsavstånd runt riskobjekt, främst SSAB och Oxelösunds hamn, detta för att gynna både verksamheten i fråga och bebyggelse och miljön runtomkring. Översiktsplanens intention är att vid utveckling och eventuell etablering inom fastställda skyddsavstånd ska samråd ske mellan kommunen och Sörmlandskustens räddningstjänst. Det bedöms vara positivt att kommunen avser att arbeta aktivt med samråd inför eventuell etablering och utveckling av Oxelösund centrum och andra områden som kan befinna sig inom skyddsavstånd från riskkällor.

I den här bedömningen förutsätts att detaljerade riskbedömningar görs i samband med etablering eller utveckling av väg, järnväg eller verksamheter samt vid detaljplanering då sannolikt finns mer underlag för att kunna redogöra för en korrekt avvägning av riskerna i specifika områden.

Om *Oxelösund 2030* lyckas i sin intention att bevara grönområden, göra kustområden mer tillgängliga, stötta en hållbar och diversifierad företagsetablering, öka hållbar kollektivtrafik och stimulera friluftslivet bedöms *Oxelösund 2030* endast medföra försumbara negativa konsekvenser för hållbara ekologisk utveckling. Främst utsatt bedöms centrumområdet vara där

¹² Boverket, *Mångfunktionella ytor: Klimatanpassning av befintliga bebyggd miljö i städer och tätorter genom grönstruktur*, 2010.

Oxelösund 2030 har för intention att förtätas till medel- till medelkraftig nivå samt övrig centrumutveckling. Centrumområdet gränsar till stor del mot Järnverket-Hammen. En utbyggnad och företagsetablering av industriell karaktär bedöms ge negativa konsekvenser för människors hälsa, naturresurser och ekosystem, men där en inriktning mot turism och besöksnäring kan ha flera positiva fördelar. Sammanfattningsvis bedöms *Oxelösund 2030* medföra *liten, eller obetydlig negativ konsekvens* för människors hälsa, naturresurser och ekosystem.

9.2.5 Resurshushållning & energi

Oxelösund 2030 bedöms skapa förutsättningar för minskad energianvändning i vardagen genom att förbättra möjligheterna för gång- och cykelstråk så att andelen av detta transportsätt kan öka. En mer vidareutvecklad inriktning för detta bedöms kunna utvecklas ytterligare i en kommande trafikförsörjningsstrategi.

Boende och uppvärmning står för omkring 40 procent av klimatutsläppen och även om nyproduktionen av bostäder är hög finns huvudpåverkan i de redan befintliga bostadsbestånden. Kommunen bör peka ut en viljeinriktning för sin egen energiförsörjning och hur invånare kan uppmuntras mot fossilfria system samt till smarta lösningar för energi- och vattneffektiva och bostäder och verksamheter. Det bedöms vara positivt för miljö- och klimat att kommunen genom *Oxelösund 2030* avser att skapa möjligheter för anslutning till elnätet för att gynna utveckling av småskalig produktion av sol- och vindenergi.

Ett särskilt vindkraftstillägg finns redan framtaget där yttre delar i skärgården pekas ut som mest gynnsamma för vindkraftsproduktion. Kommunen har för avsikt att genom *Oxelösund 2030* studera ytterligare platser som är lämpliga för vindkraft.

Brannäshalvön är av riksintresse för energiproduktion, baskraftsproduktion av typ värmekraft. Området bör i översiktsplanen prioriteras och skyddas från åtgärder som kan försvåra upprättande av ett framtida värmekraftverk. I *Oxelösund 2030* är området avsatt för grönområde respektive verksamheter vilket bedöms vara i linje med riksintresset syfte. De pågående diskussionerna om potentiell avveckling av riksintresset för energiproduktion bedöms skapa ytterligare handlingsutrymme för kommunen gällande markanvändningen på Brannäshalvön, vilken ur kommunalsynpunkt bedöms vara positivt.

För att kunna genomföra den föreslagna översiktsplanens intentioner gällande avfall och resursanvändning avser kommunen tillhandahålla avfallscentraler med återvinning och återbruk – centraler som bör vara av hög kvalitet samt tillgängliga för medborgaren. Vidare anger planen att fastighetsnära insamling av avfall ska beaktas vid såväl nybyggnation som vid befintliga bostadsområden. Oxelösunds kommun har tillsammans med Nyköpings kommun arbetat fram en avfallsplan. Avfallsplan för Nyköping och Oxelösunds kommuner 2017-2024 redogör för mål, riktlinjer och åtgärder inom avfallsfrågan. Avfallsplanens övergripande målområden behandlar; *Minskad avfallsmängd och ökad återanvändning, Minskad miljöbelastning, Ökad återvinning* samt *Människan i fokus*. För att uppnå en hållbar avfallshantering i kommunen och i regionen ska kommunen verka för att denna plan efterföljs. En ökad exploatering, bebyggelse, folkökning och fler företagsetableringar innebär vanligtvis en större påfrestning och nyttjande av naturresurser. I och med att *Oxelösund 2030* har för avsikt att verka för en hållbar resursanvändning och hantering, bedöms utvecklingsplanerna vara i linje med karaktären av en hållbar urban stadsmiljö där grunderna utgörs av återanvändning av naturresurser, cirkulär ekonomi och samt främjande av hållbara konsumtions- och produktionsmönster. Genomförandet av *Oxelösund 2030* bedöms dock kräva medborgarengagemang med god förmåga att minimera, omhänderta och återcirkulera resurser och avfall.

Sammanfattningsvis bedöms *Oxelösund 2030* medföra *positiva konsekvenser* för resurs- och energihushållning.

9.2.6 Miljö kvalitetsnormer för vattenkvalitet

Oxelösund 2030 syftar till stor del en ökad tillväxt genom verksamhetsetablering, ökad bebyggelse och inflyttning. En växande stad och kommun ökar vanligen påfrestningen på naturresurser och ekosystemtjänster som exempelvis vatten av god kvalitet.

Oxelösund 2030 tar ställning till att medföra en så liten påfrestning som möjligt på naturens resurser genom att fokusera på exploatering genom förtätning där infrastruktur för vatten- och avlopp redan finns eller planeras att byggas ut. *Oxelösund 2030* tar tydlig ställning till att bevara oexploaterade stränder och naturområden framförallt med identifierat värde.

Till *Oxelösund 2030* planerar kommunen att ta fram ett flertal kompletterande styrdokument med inriktning på vattenkvalitet, exempelvis *dagvattenpolicy* där direktiv om rening av vatten tas fram, *vatten- och avloppsplan* vilken bedöms vara grundläggande för att en exploatering ska kunna ske utan nämnvärt ökad påverkan på vattenkvaliteten, *klimatanpassningsplan* där det rekommenderas att havsnivåhöjningar, översvänningsrisker, erosions- och rasrisker samt risker med minskad tillgång på dricksvatten och bevattningsvatten belyses.

Vattnet i vårt landskap är i dag påverkat av många faktorer och en översiktsplan som syftar till ökad tillväxt kommer ytterligare påverka vattenkvaliteten genom ökade påfrestningar. I Oxelösunds kommun är vikarna i likhet med många vikar i Östersjön till stor del påverkade genom övergödning. Därför är det viktigt att processen för mindre utsläpp till vattendragen inleds uppströms. Genom att starta vattenråd, involvera näringsliv, markägare och lantbrukare och upprätta handlingsplaner som utgår från de olika vattendragens problematik med förslag till motåtgärder som exempelvis våtmarker och skydds zoner, förbättrade enskilda avlopp etc. kan påverkan på vattnet minska och vikarna få bättre förutsättningar till god vattenkvalitet.

Sammanfattningsvis riskerar exploatering, bebyggelse, större andel hårdgjorda ytor, verksamhetsetablering och befolkningsökning kunna medföra påfrestningar på vattenområden som kan komma att försämra vattenkvaliteten. Om kommunens ställningstaganden gällande arbete för att bland annat ta fram kompletterande styrdokument och åtgärder med inriktning på vattenkvalitet förverkligas, bedöms emellertid risken för en försämrad vattenkvalitet kunna förebyggas och/eller reduceras till sådan grad att möjligheterna för att klara miljö kvalitetsnormerna för vattenkvalitet inte försämras. Således bedöms att *Oxelösund 2030* medför *ingen, eller försumbar konsekvens* gällande miljö kvalitetsnormer för vattenkvalitet.

9.2.7 Miljö kvalitetsnormer för luftkvalitet

Oxelösund 2030s ställningstagande och syfte för etablering av större och mindre verksamheter, exploatering, bebyggelse och befolkningsökning bedöms innebära fler transportrörelser, ökad efterfrågan på värme och el vilket således innebär en högre grad av luftföroreningar om konventionella bränslen och metoder används.

Partiklar PM₁₀ och kvävedioxid NO₂ är de luftföroreningar som har de högsta nivåerna i jämförelse med miljö kvalitetsnormerna till skydd för människors hälsa. De normvärden som vanligtvis är svårast att klara är för dygnsmedelvärde av både partiklar och kvävedioxid. Från hälsosynpunkt bör lägre haltnivåer än de juridiskt bindande miljö kvalitetsnormerna nås och riksdagen har därför beslutat om miljö kvalitetsmålet *Frisk luft*.

Vanligtvis skulle en konventionell och ökad exploatering medföra en någorlunda sämre luftkvalitet om konventionella drivmedelsbränslen och energisystem används samtidigt som gröstrukturen minskar. *Oxelösund 2030* tar dock ställning för utveckling av flera områden för vindkraft och småskalig sol- och vindenergi produktion samtidigt som kommunen har för avsikt att ta fram en transportstrategi eller transportplan, vilket bedöms förmildra konsekvenserna av ökad exploatering och befolkningsökning. Den tilltänkta transportinriktningen bör grunda sig på nationella utredningar, exempelvis Trafikverkets rapport *Åtgärder för att minska*

transportsektorns utsläpp av växthusgaser¹³ där det bl.a. framgår att "Minskad vägtrafik kan åstadkommas genom högre skatter som leder till ökade körkostnader, försämrade framkomlighet, försämrade parkeringsmöjligheter, alternativ till transporter, kortare resor och genom byte till mer energi- och klimateffektiva transportsätt. Alternativ till transporter kan vara resfria möten, distansarbete, distansutbildning eller e-handel (leder till minskade personresor men mer lastbilstrafik). Kortare resor kan åstadkommas genom förtätning och ökad funktionsblandning. Styrmedel kan också leda till en rationalisering av resandet så att antalet resor totalt sett minskar. Gång, cykel och kollektivtrafik (med normal beläggning) innebär lägre energi- och klimatpåverkan än biltrafik per utfört transportarbete."

Eftersom luftkvaliteten i Oxelösund är god i dagsläget bedöms *Oxelösund 2030* medföra en viss försämring av luftkvaliteten pga. av redan nämnda anledningar, främst i områden kring Kvarnbäckens industriområde, Sundsör samt Järnverket-Hammen. Denna försämring av luftkvaliteten kan vara relativt förmildrande tack vare *Oxelösund 2030*s ställningstagande för transport- och energisektorn. Sammanfattningsvis bedöms *Oxelösund 2030* medföra endast liten, eller obetydlig negativ konsekvens gällande miljö kvalitetsnormer för luftkvalitet.

9.3 BEDÖMNING AV SOCIALA ASPEKTER – OXELÖSUND 2030

9.3.1 Folkhälsa

Oxelösund 2030 har för avsikt att främja folkhälsan i kommunen. Detta ska genomföras genom att stärka och utveckla rekreativsmöjligheter för invånarna samt att det alltid ska vara enkelt att gå och cykla inom Oxelösund och där igenom främja rörelse och god hälsoutveckling i det dagliga livet. Kommunen vill genom *Oxelösund 2030* värna om natur- och grönområden vilket bedöms ha positiv inverkan på lättillgängliga rekreativplatser för spontanidrott och annan fritidsverksamhet. *Oxelösund 2030*s största negativa påverkan innebär att förtätning medför ianspråktagande av parker- och grönområden i redan befintlig bebyggelse.

Oxelösund 2030 bedöms skapa förutsättningar för invånarna att komma ut i natur- och grönska och röra på sig. God fysisk- och psykisk folkhälsa hos invånarna medför en rad andra positiva samhällskonsekvenser, exempelvis hälsosamma matvanor, minskad alkohol- och narkotikakonsumtion m.m.

God folkhälsa skapas även genom social delaktighet och inflytande för kommunens invånare. *Oxelösund 2030* har för avsikt att verka för ett rikt kultur- och föreningsliv genom att erbjuda ytor och platser för utövning av kultur- och föreningsaktiviteter samt skapa mötesplatser för att underlätta möten mellan stadens invånare. Dessa ställningstaganden bedöms medföra flera positiva konsekvenser ur social aspekt, av vilka kan nämnas ökat friluftsliv, förbättrad fysisk- och psykisk folkhälsa, integration, gemenskap, delaktighet, social trygghet m.m.

Oxelösund har ett välutbyggt gång- och cykelnät som huvudsakligen ligger avskilt från motortrafik vilket bedöms vara positivt ur säkerhets- och hälsosynpunkt då gående och cyklister slipper trängas på samma transportytor som fordonstrafiken. Omledning av tung trafik via Aspaleden för att minska belastningen i centrum bedöms medföra ytterligare utrymmen för avsmalning av gator i centrum och skapar förutsättningar för ökad grönstruktur. Oxelösunds geografiska sammansättning bedöms vara av sådan form och storlek att det bedöms finnas goda förutsättningar för kortare avstånd mellan bostad, arbete och vardagsservice vilket torde innebära en högre grad av promenader till utbud och service.

Oxelösund skapar möjligheter för förbättrad folkhälsa genom att erbjuda möjligheter att bo nära stadskärnan, landsbygden samt nära kust, skärgård och hav. Den mest isolerade stadsdelen

¹³ Trafikverket, *Åtgärder för att minska transportsektorns utsläpp av växthusgaser*, Trafikverket 2016:111.

bedöms vara Gamla Oxelösund som omsluts av industriverksamhet, där behov av koppling till natur- och grönska och rekreationsområde bedöms vara påtaglig.

Sammanfattningsvis bedöms *Oxelösund 2030* medföra en tillgängligare, säkrare, hälsosammare och mer inkluderande kommun vilket innebär *positiva konsekvenser* för folkhälsan.

9.3.2 Boendemiljö & trygghet

Kommunen har för avsikt att genom *Oxelösund 2030* skapa förutsättningar för ett blandat utbud av bostäder när det gäller bebyggelseform, utformning av byggnation och boendeform. Detta med avsikt att nå en blandad befolkning i bostadsområdena. Kommunen har för avsikt att planera för nya förskolor och skolor i takt med bostadsbyggandet för att möta efterfrågan på skol- och förskoleplatser i samband med en tilltänkt befolkningsökning.

Oxelösund 2030 bedöms medföra en större valfrihet över individens val av bostadssituation oberoende av bakgrund, ålder eller livssituation vilket leder till en högre grad av jämställdhet, integration och socio-ekonomiskt välbefinnande. Ensidiga bostadsformer och bestånd tenderar att leda till barriärer mellan olika bostadsområden och således även till segregation och samhällsklyftor mellan invånargrupper och kommundelar. *Oxelösund 2030* bedöms skapa förutsättningar för ett rättvist samhälle som kännetecknas av rättvisa, inkluderande förhållningssätt och integration bland kommuninvånarna. Planen bedöms medföra ett brett utbud och blandning av bostäder samt en förstärkning av prisvärda boendeanternativ som är väl bakgrund-, ålder- och könsdispenserade. Tätare och mer varierande bostadsområden bidrar till ett större antal möten mellan barn med olika förutsättningar och bakgrund, på fritiden såväl som i skolan, vilket kan främja integration och bekämpa fördomar. Dessa åtaganden bedöms leda till ett bostadsintegrerande förhållningssätt och således en långsiktig hållbar boendemiljö.

Oxelösund 2030s avsikt med en högre andel förtätning innebär korta avstånd mellan bostad, arbete, skola och service vilket skapar förutsättningar för en enklare vardag för de som inte har tillgång till bil. En förtätning innebär även mer folk i rörelse i stadsbyggnaden vilket bör främja trygghet och säkrare utemiljöer. Trygga utemiljöer bör prioriteras vid exploatering och förtätning då vanligtvis fler kvinnor än män känner sig otrygga, främst kvälls- och nattetid, vilket begränsar deras förutsättningar för en jämställd delaktighet i samhället. Trygghet bedöms vara en starkt bidragande faktor för socialt välbefinnande och urbant deltagande.

Oxelösund 2030 bedöms medföra *positiva konsekvenser* för boendemiljö och trygghetsfaktorn i kommunen med ett brett utbud av bostäder och prisvärda alternativ, samtidigt som dess ställningstaganden skapar ytterligare positiva följd effekter för den sociala miljön i kommunen. För att på ett systematiskt och hållbart sätt arbeta med utveckling av boendemiljö bedöms det vara nödvändigt med ett mer långsiktigt bostadsförsörjningsprogram som sträcker sig över flera år och som grundar sig på *Oxelösund 2030*.

9.3.3 Utbildning & arbete

Att kunna erbjuda utbildning och arbete till den förväntade ökade befolkningen bedöms vara nödvändigt om kommunen ska kunna utvecklas enligt *Oxelösund 2030*. Samtidigt innebär en ökad befolkning även marknadsunderlag för ytterligare etablering av verksamheter i form av ex. handel, service, barn- och äldreomsorg m.m. vilket bedöms vara positivt för invånarnas socio-ekonomiska välbefinnande.

Oxelösund 2030 har för avsikt att främja etablering av verksamheter, vilket i sin tur ställer krav på utbildning i närområdet. I dagsläget har kommunen en relativt stor andel industriverksamhet i relation till invånarantalet. I *Oxelösund 2030* tas ställning till främjande av besöksnäringen vilket bedöms vara positivt då det bidrar till en större diversifiering av verksamheter inom Oxelösund.

Hur detta främjande praktiskt ska gå till bör ytterligare utredas. Hav, kust, skärgård, landsbygd och fiske bedöms ha potential för ytterligare diversifiering och etablering av näringsliv och utbildningsmöjligheter inom kommunen.

Inom kommunen finns utvecklingsbar mark för rekreativsmöjligheter samt skogs- och jordbruksverksamhet, främst i den östra delen av kommunen som omfattar *Stora Bene, Basttorp - Djursvik, Danvik*, samt *Stjärnholm – Vivesta västra – Bara*. *Oxelösund 2030* har även identifierat bl.a. *Sundsör* för etablering av industri- och företagsverksamheter, *Bara* för etablering av industri samt *Kvarnbäckens industriområden* för etablering av industri- och logistikverksamhet. Kvarnbäcken bedöms ha god strategisk placering då det möter Arnö-industriområde i Nyköpings kommun. *Femöre Östervik* har potential för utveckling genom etablering av verksamheter kopplade till fiske-, turism- och småbåtsnäring. Norra Femöre bedöms inte vara lämplig för vidare exploatering då det gränsar till naturreservat och delar som är utpekade som nyckelbiotoper.

Med anledning av ovanstående bedöms *Oxelösund 2030* skapa förutsättningar för att locka till sig småskaliga och större verksamheter och företag till kommunen. Detta kan leda till en både mångsidig arbetsmarknad och fler arbetstillfällen i kommunen. Det framgår relativt lite kring utveckling och främjande av hållbara konsumtions-, produktions- och handelsmönster vilket bedöms vara en förutsättning för en hållbar stads- och näringslivsutveckling.

Att planen ger goda förutsättningar för sysselsättning inom en mångfald av näringar är positivt då arbete och försörjning är fundamentalt för människors livskvalitet och påverkar individens fysiska och psykiska hälsa. Ökade möjligheter för sysselsättning innebär att fler kan komma in på arbetsmarknaden eller få ökad kompetens för att komma in på arbetsmarknaden och bidrar därmed till ökad jämlikhet mellan kommunens invånare men också tillväxt för kommunen. Sammanfattningsvis bedöms *Oxelösund 2030* skapa förutsättningar för ökad sysselsättningsgrad, generera socio-ekonomiska värden för individen, näringslivet och kommunen samt en hälsosam konkurrenssituation inom kommunen vilket bedöms medföra *positiv konsekvens* för utveckling av utbildning och arbete.

9.3.4 Kulturmiljö

Oxelösund har en rik havs- och kulturmiljö som genom *Oxelösund 2030* bör tillgängliggöras för kommunens invånare och besökare. Det höga kulturarvet bedöms vara en del av utnyttjad lockelse för turism och det rörliga friluftslivet. *Oxelösund 2030* ska, trots en växande stad, kunna erbjuda möjlighet till hav, skärgård, natur och rekreation. Kommunen avser att genom *Oxelösund 2030* verka för ett rikt kulturliv genom att erbjuda ytor för kultur- och föreningsaktiviteter samt att skapa mötesplatser för att underlätta möten mellan stadens invånare. I samband med framtagande av *Oxelösund 2030* har Sörmlands Museum, på uppdrag av Oxelösunds kommun, tagit fram en kulturhistorisk bebyggelseinventering som ska ligga som underlag för framtida beslut och detaljplanering, bygglovsärende, förhandsbesked m.m.

Oxelösund har en unik kust- och strandmiljö vilka bedöms vara värdefulla för friluftslivet och för den biologiska mångfalden. *Oxelösund 2030* tar ställning för att stränder med höga värden ska bevaras, förstärkas samt att ny bebyggelse ska anpassas till befintlig bebyggelse.

Eftersom kulturmiljö bedöms ha ett pedagogiskt värde som visar på historisk utveckling av samhället bedöms det finnas utrymme för vidare arbete med att framhäva Oxelösunds värden, då det i dagsläget finns ytterst få kulturmiljöutredningar, varken på lokal eller på regional nivå. Att ta fram ett kulturmiljöunderlag och kulturmiljöriktlinjer bedöms vara nödvändigt för att kunna utveckla kommunen och skapa en hållbar urban livsstil som kännetecknas av kulturellt deltagande bland invånare och besökare. Det bedöms vara positivt att *Oxelösund 2030* har för avsikt att bevara området kring *Stjärnholm* med dess unika slottsområde som grönområde.

Aktiviteter vid och runt om kring *Stjärnholm* bedöms vara i linje med kommunens intention att underlätta möten mellan kommunens invånare.

Det bedöms vara mycket positivt att *Oxelösund 2030* medför en rad olika riktlinjer för kulturmiljö. Kommunen har bl.a. för avsikt att byggnadsminnen ska skyddas och underhållas i samråd med länsstyrelsen. Som tidigare nämnts så ska den kulturhistoriska inventeringen ligga som grund och kunskapsunderlag vid framtida beslut. Inventeringen bedöms kunna ge god vägledning tillsammans med de områdesspecifika riktlinjer som tagits fram för respektive område.

Det bedöms vara av största vikt att ta hänsyn till omgivningen vid exploatering. Därför känns det betryggande att *Oxelösund 2030* har som riktlinje att vid exploatering av landsbygden så ska det tas hänsyn till landskapsbild, terrängförhållanden, befintlig bebyggelsestruktur och historiska byggnadstraditioner.

Sammanfattningsvis bedöms *Oxelösund 2030* medföra *positiva konsekvenser* genom mer bevarad, förstärkt och tillgänglig kulturmiljö i Oxelösund. Det bedöms vara mycket positivt ur kulturmiljösynpunkt att *Oxelösund 2030* arbetat inventering av kulturmiljön och arbetat fram övergripande riktlinjer.

9.3.5 Ett rättvist och diversifierat samhälle – Demokrati, jämställdhet & integration

Idag är väg 53 en tydlig avdelare där det småskaliga Oxelösund med villor och mindre bostadsområden med mer lantlig karaktär finns på den västra sidan och det mer storskaliga med central, tät stadsmiljö med flerbostadshus och verksamheter finns på den östra sidan. En av översiktsplanens intentioner är att lämna ut den idag relativt tydliga uppdelningen mellan de östra och västra delarna av kommunen genom att i större utsträckning verka för en mer diversifierad stadsstruktur. Detta bedöms kunna komma att få en positiv effekt för minskade samhällsklyftor och mindre segregation. Ett av utvecklingsstrategins huvudfokus är samtidigt att behålla korta avstånd och skapa tillgänglighet för alla, vilket dels bedöms kunna bidra till en mer levande stad och mer jämlikt samhälle. Klyftor i samhället ska även minskas genom arbete med infrastruktur och kollektivtrafik, samt genom att främja etablering för nya mindre verksamheter.

Oxelösund 2030s intention om allmän tillgänglighet till hav, skärgård, natur och rekreation för samtliga invånare trots en växande stad bedöms vara ett steg i en hållbar riktning. Centrumutveckling och kommunalt främjande av företagsetableringar av mer småskalig karaktär bedöms också kunna föra med sig värden för att skapa en diversifierad och mer jämlik stad. Kommunen främjar etablering av mindre lokala företag genom utveckling och utökning av kommunens centrumområden, vilket bedöms kunna få positiv verkan genom minskad segregation och enklare integration. För att ytterligare behandla dessa aspektområden ämnar planen också skapa förutsättningar för såväl nya som utvecklade boendemiljöer där byggnadstyper och boendeformer varierar. På så sätt bidrar planen till att motverka boendesegregation.

Sammanfattningsvis bedöms *Oxelösund 2030* medföra *positiva konsekvenser* när det gäller att främja ett rättvist och diversifierat samhälle.

9.4 BEDÖMNING AV EKONOMISKA ASPEKTER – OXELÖSUND 2030

9.4.1 Demografisk balans, bebyggelseutveckling & bostadsmarknad

Genom att ha en helhetssyn på boendemiljön och planera för att människor ska kunna bo i kommunen under flera skeden i livet skapas förutsättningar för mer långsiktiga och hållbara kommunala investeringar. Tillgång till bl.a. service, arbete, kultur och fritidsaktiviteter påverkar växtkraften och även kommunens konkurrenskraft. En önskad befolkningstillväxt innebär därför ett ökat behov av investeringar i nya utbildningsverksamheter, vård och omsorg, annan kommunal verksamhet, vägar, vattenförsörjning, avloppshantering m.m. Förtätning bedöms medföra ett effektivt nyttjande av kommunal service, exempelvis skolor och vårdcentraler.

Med en stor andel av befolkningen över 65 år bedöms det framöver finnas stora behov av bostadsanpassning och bostäder för äldre. Eftersom den andra stora befolkningsgruppen utgörs av 15-25 åringar bedöms det framöver även finnas behov för denna grupp att ha ett eget boende. Då den föreslagna översiktsplanen innebär etablering av nya boendeområden och förtätning och vidareutveckling av redan befintliga boendeområden där den samlade intentionen är att byggnadstyper och boendeformer ska diversifierad, bedöms planen verka för en hållbar bebyggelseutveckling och en anpassad bostadsmarknad som bär förutsättningar att kunna möta befolkningens behov.

Inom Oxelösund finns goda förutsättningar för attraktiva bostäder och bebyggelse, antingen genom central förtätning eller genom tillkommande boendemiljöer i vatten- och naturnära områden. Med intentioner om en variationsrik bebyggelse- och boendemiljö i samklang med lokal centrumutveckling och förutsättningar för migration genom vidare verksamhetsutveckling och nyskapande av arbetstillfällen, bedöms *Oxelösund 2030* sålunda ha goda möjligheter till en mer balanserad demografisk fördelning. En önskad förtätning bedöms medföra ett effektivt nyttjande av kommunal service, exempelvis skolor och vårdcentraler men det medför även en resurseffektiv markanvändning genom att tillkomst av ny bebyggelse tillkommer främst i områden med redan ianspråktagen mark med befintlig infrastruktur. Fler hårdgjorda ytor ökar ytvattenavrinningen i bostads-, och industri och verksamhetsområden vilket bör utredas vidare i kommande planering.

Oxelösund 2030 bedöms sträva mot en hållbar bebyggelseutveckling och bostadsmarknad vilket kännetecknar en ålder- och könssdispenserad kommun, med ett brett utbud av prisvärda bostäder och boendeanternativ som inkluderar alla invånare. Sammanfattningsvis bedöms *Oxelösund 2030* medföra *positiva konsekvenser* avseende att uppnå en hållbar boendemiljö och demografisk balans.

9.4.2 Kommunalekonomi

Oxelösunds kommun bedöms ha relativt god kommunalekonomi i dagsläget. Man bör dock vara vaksam på att även om en befolkningsökning troligen ökar skatteintäkterna så medför det även ökade kostnader i form av att fler bostäder måste byggas samt att kommunen behöver tillgodose det ökade behovet av utbyggnad och underhåll av infrastruktur, gator och vägar, vatten- och avlopp, service m.m. En förtätning innebär troligen mindre investeringar i infrastruktur och tekniska lösningar än bebyggelse och utbyggnad i helt nya områden på oexploaterad mark. Förtätning bedöms även innebära mer resurseffektiv markanvändning än ianspråktagande av jungfrulig mark som bör bevaras åt jord- och skogsbruk, rekreation, friluftsliv m.m. De största investeringarna kommer troligtvis att behöva göras i och med iordningställande av verksamhetsmark i Sundsör, Kvarnbäckens industriområde och Bara.

För Oxelösunds kommun vore det positivt med en varierad inflyttning då den demografiska fördelningen i kommunen är skev i dagsläget. För kommunalekonomin är det därför positivt med

Oxelösund 2030s intentioner om en förstärkt sträckning till Nyköping, etablering av små och större verksamheter, främjande av besöksnäringen m.m.

Även om Oxelösund 2030 för med sig utveckling och förändringar i kommunen så bedöms den ligga i linje med den nuvarande utvecklingen av kommunen, och därmed bedöms Oxelösund 2030 medföra få, eller endast *försumbara konsekvenser* för kommunalekonomin.

9.4.3 Arbetsmarknad & näringsliv

Som tidigare nämnts är ett av syftena med *Oxelösund 2030* att främja tillväxt, bland annat genom att underlätta för verksamhetsetablering. För Oxelösunds kommun innebär detta att verksamhetsmark och möjlighet till närliggande bostäder ska kunna erbjudas genom samhällsplaneringen. En del i denna strategi går ut på att iordningställa mark och infrastruktur för önskad användning, det vill säga att säkerställa att marken är väl förberedd för etablering av verksamheter. En betydande del av detta arbete handlar om att ha aktuella och anpassade detaljplaner för ändamålet.

Oxelösund 2030 bedöms skapa möjligheter och förutsättningar för ökad verksamhetsetablering och lokalt företagande vilket bedöms ha positiva synergieffekter för bl.a. arbetsmarknaden, näringslivet och sysselsättningen i kommunen. Det är dock svårt att bedöma i vilken utsträckning och omfattning företagsetablering kan ske fram till 2030. Att gynna en blandning av hållbara livsstilar samt främjande av hållbara konsumtions- och produktionsmönster bedöms vara grunden för en hållbar ekonomisk utveckling som dessvärre inte behandlas nämnvärt i *Oxelösund 2030*.

Regionförstoring utgörs av den process där tidigare separata lokala arbetsmarknader knyts ihop till en ny och större region genom ökad pendling. En utveckling som har varit mycket tydlig i Sverige är att stora arbetsmarknadsregioner har visat sig ha konkurrensfördelar som ofta leder till en självförstärkande utvecklingstendens då de lockar nytt kapital och nya invånare, och därmed blir ännu större osv. Ökad regionstorlek är således en bevisat framkomlig väg för att skapa ett ökat ekonomiskt välbefinnande. Regionförstoring har en positiv effekt på samhällsekonomin då korta avstånd underlättar mänsklig samverkan och därigenom även gör det lättare för ekonomiska aktiviteter att äga rum. Ju fler som kan samverka dagligen, desto större fördelar kan uppnås. Oxelösunds geografiska läge medför att den mest naturliga samarbetspartnern för regionalutveckling är Nyköpings kommun, men även andra kommuner inom en radie av cirka tio mil bedöms vara viktiga att samarbeta med. *Oxelösund 2030* har för avsikt att beakta och stärka sträckningen mellan Nyköping och Oxelösund. Ur regionalutvecklingsperspektiv för Oxelösund bedöms sträckningen vara vital att beakta i vidare samhällsplanering.

Översiktsplanen och dess intentioner bedöms också kunna främja så kallad regionförstärkning, dvs. en förbättrad förmåga att utveckla och utnyttja resurser och intensiteten i kontakterna inom den befintliga regionen. Planförslaget har en möjlighet att stimulera både regionförstoring och regionförstärkning då fokus ligger på att skapa utrymme för nya invånare och verksamheter, ett attraktivt stadsrum och en effektiv infrastruktur i kommunen, samtidigt som utvecklingen medför en mer betydande närhet till och mer diffusa gränser mot Nyköping och en således mer sammanhållen och tätare region.

Sammantaget bedöms *Oxelösund 2030* kunna resultera i *positiva konsekvenser* i form av ett mer stimulerat lokalt och regionalt näringsliv samt en utvecklad arbetsmarknadsregion.

9.4.4 Varumärke, besöksnäring & turism

Kustnära boenden tenderar att attrahera inkomststarka grupper, vilket skulle gynna kommunens ekonomi med avseende på skatteintäkter. Korta avstånd, goda kollektivtrafikförbindelser och möjligheten att både arbeta och bo på attraktiva ställen kan bidra till att locka nya invånare till

kommunen. Ny bebyggelse lokaliseras förslagsvis framför allt till områden med befintlig bebyggelse och infrastruktur. En större variation av bostadsmiljöer än idag skapas och människor i olika skeden av livet kan därigenom lockas till att bosätta sig i kommunen, både på fastlandet och på öarna.

Att den föreslagna översiktsplanen avser verka för verksamhetsetablering i såväl liten som stor skala, bidrar till att förstärka kommunens varumärke som producerande och verksamhetstät industri- och företagskommun. Med en samhällsutveckling i planens riktning med nya utvecklade boendemiljöer, centrumutveckling och förstärkt koppling till vatten- och skärgårdsmiljön, kan *Oxelösund 2030* ytterligare stärka kommunens identitet. Genom att främja och bevara skyddsvärd naturmiljö och rekreativsmöjligheter samtidigt som möjligheterna till ökad turism huvudsakligen i skärgården både förbättras och förstoras, bedöms besöksnäringen kunna gynnas och kommunens rykte ytterligare förbättras. För att öka besöksnäring och turism finns stora möjligheter för utveckling om lämpliga insatser prioriteras. För att skapa god interaktion mellan stad, landsbygd och skärgård bör kommunen i framtida samhällsplanering tillgängliggöra, bevara och förstärka stränder och grönområden.

Ett kommunalt varumärke kan kännetecknas av flera olika saker, exempelvis enkelt att starta verksamhet, bo i attraktiva områden, god tillgång till service och omsorg, goda transport- och kommunikationsförbindelser samt vårdande av natur-, kultur- och friluftsvärden.

Sammanfattningsvis bedöms *Oxelösund 2030* medföra *positiva konsekvenser* avseende att förstärka kommunens varumärke och besöksnäring genom utveckling av en hållbar stadsmiljö, urbana bostäder och värdefulla natur- och kulturområden.

9.4.5 Kommunikation & infrastruktur

En grundintention med samhällsutvecklingen i Oxelösunds kommun genom *Oxelösund 2030* är att tillgänglighet ska värnas och inte byggas bort. Det ska till exempel inte behövas en bil för att nå service, sysselsättning eller rekreativsmiljöer.

Oxelösunds kommun avser att samråda med Kollektivtrafikmyndigheten angående kollektivtrafikens potentiella utvecklingsmöjligheter. Detta för att kunna upprätta en kommunal transportstrategi. Vid samrådet ska det utredas och diskuteras hur kommunen kan utveckla och utöka befintliga kollektivtrafiklinjer så att de erbjuder större tillgänglighet och på ett bättre sätt erbjuder ett hållbart transportalternativ i förhållande till bilen. Detta för att minska graden av bilism i samhället och möjliggöra resande för fler människor och grupper av människor i kommunen. Att inte vara beroende av bil eller ägande av sitt fordon skapar en mer jämställd och inkluderande plattform.

Oxelösund 2030 tar till vara på de stationsnära lägena och ger genom ökad täthet i kollektivtrafiklägen grund för en större variation, förbättrad tillgänglighet och stärkta förutsättningar för regional arbets- och skolpendling, där framför allt sträckningen mellan Oxelösund och Nyköping ska stärkas ytterligare. För en långsiktig planering av transportrörelser i Oxelösund med tillhörande omnejd bör det övervägas om utveckling och framtagande av trafik-, transport- eller mobilitetsplan ska göras i samråd med bl.a. länsstyrelsen och Nyköpings kommun.

Täta boendemiljöer med korta avstånd till skola, fritid, omsorg och service samt utvecklade kommunikationer och gång- och cykelvägar medför möjligheter för en enklare vardag bland invånarna, vad gäller dagliga resor. *Oxelösund 2030* bedöms kunna resultera i mer hållbara kommunikationer och lättare resande för invånarna. Därför bedöms *Oxelösund 2030* sammantaget medföra *positiva konsekvenser* ur infrastrukturs- och transportsynpunkt.

9.5 BEDÖMNING AV MILJÖKVALITETSMÅL – OXELÖSUND 2030

En miljökonsekvensbeskrivning ska enligt miljöbalken innehålla en beskrivning av hur relevanta miljö kvalitetsmål och andra miljöhänsyn beaktas i planer och program. Översiktsplanens påverkan på de nationella miljö kvalitetsmålen har bedömts och redovisas i tabellform nedan. Bedömningen ska främst ses som en riktninganalys som redovisar om den aktuella översiktsplanen bidrar till eller motverkar uppfyllelse av miljö kvalitetsmålen.

Nuläget, dvs. måluppfyllelsen idag, redovisas som referenspunkt mot vilken riktning angivelserna för de olika alternativen kan jämföras. Nuläget motsvaras av den bedömning som gjordes år 2015 av de nationella miljömålen för Södermanlands län. Endast de miljö kvalitetsmål som bedömts kunna påverkas av aktuellt planförslag har ingått i bedömningen.

Nedanstående symboler har använts.

För att beskriva nuläget:

De nuvarande förhållandena är, om de säkerställs och fattade beslut genomförs i väsentliga delar, tillräckliga för att miljö kvalitetsmålet ska kunna nås inom den utsatta tidsramen.

Miljö kvalitetsmålet är möjligt att nå i tillräcklig utsträckning inom tidsramen men ytterligare förändringar/åtgärder krävs.

Miljö kvalitetsmålet är mycket svårt att nå i tillräcklig grad/utsträckning inom den utsatta tidsramen.

För att beskriva alternativens måluppfyllelse:

Alternativet bedöms bidra till måluppfyllelse.

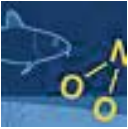

Alternativet bedöms varken bidra till att uppfylla eller motverka målet.

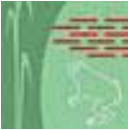

Alternativet bedöms motverka måluppfyllelse.

 <p>Begränsad klimatpåverkan</p>	Nuläge	
	ÖP	
	Nollalternativ	
	Bedömning	
<p>I sin helhet bedöms planen varken motverka miljö kvalitetsmålet eller bidra nämnvärt till dess uppfyllande. Utsläpp av växthusgaser i form av koldioxid och kväveoxider sker dels under genomförandet av planens intentioner i samband med byggnation och anläggningsarbeten och dels i framtiden då mängden trafik i kommunen förväntas öka till följd av större befolkningstäthet samt etablering av nya verksamheter. Påverkan som planförslaget ger upphov till bedöms vara en del av naturlig samhällsutveckling och växande befolkning. Översiktsplanens inriktning är dock att utvecklingen ska ske i</p>		

	<p>en hållbar riktning så att utsläpp kan minska på sikt, genom att underlätta för minskad energianvändning i vardagen och främjande av gång och cykel samt kollektivtrafik. Detta bidrar till målpuppfyllande. Sammantaget bedöms planförslaget kunna bidra till viss del till målpuppfyllelse men inte i den utsträckningen så att det blir märkbart positivt.</p> <p>Nollalternativet bedöms inte påverka miljö kvalitetsmålet i nämnvärd annorlunda riktning än planförslaget.</p>	
 <p>Frisk luft</p>	Nuläge	
	ÖP	
	Nollalternativ	
	Bedömning	
	<p>Utsläpp från de transportrörelser som planens inriktning kan ge upphov till kommer att påverka luftkvaliteten i området. Påverkan bedöms dock inte bli så pass omfattande att det riskerar att medföra svårigheter att nå miljö kvalitetsmålet. I Oxelösunds kommun är koncentrationen av luftföroreningar förhållandevis låg och koncentrationen bedöms fortsätta hålla förhållandevis låga nivåer även om planförslaget realiserar. Planförslaget bedöms kunna mildra det sannolika tillskottet av luftföroreningar genom lokal centrumutveckling och förtätning och därigenom minska behovet av transportrörelser samtidigt som förutsättningar för ökad kollektivtrafik och cykel- och gångmöjligheter ska förbättras.</p> <p>Nollalternativet bedöms varken bidra till eller motverka målpuppfyllelse.</p>	
 <p>Bara naturlig försurning</p>	Nuläge	
	ÖP	
	Nollalternativ	
	Bedömning	
	<p>Planförslagets intentioner bedöms kunna leda till ökade trafikrörelser och därmed ökad luftdeposition. Depositionsbidraget i form av kvävenedfall kopplat till större frekvens av transportrörelser bedöms vara litet i jämförelse med påverkan från det mer regionala tillskottet och i förhållande till bakgrundsdepositionen i Södermanland, vilken till största delen härrör från långväga intransport av luftföroreningar. Den ökade försurande effekten som riskerar att uppkomma till följd av ökad trafik bedöms sammantaget inte vara av sådan omfattning att möjligheten att uppfylla miljömålet påverkas i någon nämnvärd utsträckning.</p> <p>Nollalternativet bedöms varken bidra till eller motverka målpuppfyllelse.</p>	
 <p>Giftfri miljö</p>	Nuläge	
	ÖP	
	Nollalternativ	
	Bedömning	
	<p>Planförslaget bedöms bidra till möjligheten att uppfylla miljö kvalitetsmålet då dess intention är att frågan om föroreningar ska beaktas inom samtliga nivåer i samhällsplaneringen och att kommunen ska arbeta för att få en samlad kunskapsbild</p>	

	<p>av samt identifiera förorenade områden. I detta arbete ska även kommunala riktlinjer för hantering av förorenade områden tas fram.</p> <p>Planen bedöms även bidra till måluppfyllelse genom att kommunen ämnar verka för minskade mängder avfall till deponi för att därigenom minska risken för utlakning och läckage av eventuella föroreningar till omgivande mark.</p> <p>Planförslaget avsätter specifika områden för etablering av nya industrier och andra verksamheter. Dessa kan komma att vara av kategorin miljöfarlig verksamhet. Dock sker prövning av dessa enligt miljöbalken, där bedömning görs av utsläpp till mark, luft och vatten i det enskilda fallet och eventuella villkor upprättas för att begränsa eller hindra negativa miljökonsekvenser. Vid betydande negativa konsekvenser kan den enskilda verksamheten stoppas. Tack vare denna miljörättsliga process bedöms översiktsplanens intentioner inte påverka möjligheten att uppfylla miljökvalitetsmålet nämnvärt.</p> <p>Sammantaget bör ytterligare spridning av gifter i miljön begränsas och existerande gifter i miljön behandlas och med tiden reduceras. Det går inte att se en tydlig riktning för utvecklingen av miljökvalitetsmålet.</p> <p>Nollalternativet bedöms varken bidra till eller motverka måluppfyllelse i någon nämnvärd utsträckning.</p>										
 <p>Ingen övergödning</p>	<table border="1"> <tr> <td data-bbox="432 772 1230 846">Nuläge</td> <td data-bbox="1230 772 1410 846"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="432 846 1230 909">ÖP</td> <td data-bbox="1230 846 1410 909"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="432 909 1230 972">Nollalternativ</td> <td data-bbox="1230 909 1410 972"></td> </tr> <tr> <td colspan="2" data-bbox="432 972 1410 1016">Bedömning</td> </tr> <tr> <td colspan="2" data-bbox="432 1016 1410 1608"> <p>Trafik och lantbruk är två stora källor till övergödning genom utsläpp av kväveoxider till luft och näringsläckage från åker- och betesmark. Oxelösunds kommun har endast en mycket liten andel lantbruksmark. Planförslaget kommer sannolikt dock innebära en ökning av trafikrörelser. Detta bedöms emellertid leda till förhållandevis små bidrag till övergödningen i förhållande till trafikrörelserna och markanvändningen i regionen i övrigt och nuvarande bakgrundsdeposition.</p> <p>Kommunen ska verka för att avloppsförsörjningen i första hand skall lösas genom anslutning till det kommunala VA-nätet och i andra hand genom gemensamhetsanläggningar. En ökad befolkningssmängd bedöms vara knuten till platser där avloppsvatten kan tas omhand via det kommunala reningsverket. Övergödningspåverkan av denna art bedöms således inte få någon nämnvärd effekt på naturmiljön.</p> <p>Sammantaget bedöms inte försvåra möjligheten till måluppfyllelse i ett vidare perspektiv.</p> <p>Nollalternativet bedöms varken bidra till eller motverka måluppfyllelse i någon nämnvärd utsträckning.</p> </td> </tr> </table>	Nuläge		ÖP		Nollalternativ		Bedömning		<p>Trafik och lantbruk är två stora källor till övergödning genom utsläpp av kväveoxider till luft och näringsläckage från åker- och betesmark. Oxelösunds kommun har endast en mycket liten andel lantbruksmark. Planförslaget kommer sannolikt dock innebära en ökning av trafikrörelser. Detta bedöms emellertid leda till förhållandevis små bidrag till övergödningen i förhållande till trafikrörelserna och markanvändningen i regionen i övrigt och nuvarande bakgrundsdeposition.</p> <p>Kommunen ska verka för att avloppsförsörjningen i första hand skall lösas genom anslutning till det kommunala VA-nätet och i andra hand genom gemensamhetsanläggningar. En ökad befolkningssmängd bedöms vara knuten till platser där avloppsvatten kan tas omhand via det kommunala reningsverket. Övergödningspåverkan av denna art bedöms således inte få någon nämnvärd effekt på naturmiljön.</p> <p>Sammantaget bedöms inte försvåra möjligheten till måluppfyllelse i ett vidare perspektiv.</p> <p>Nollalternativet bedöms varken bidra till eller motverka måluppfyllelse i någon nämnvärd utsträckning.</p>	
Nuläge											
ÖP											
Nollalternativ											
Bedömning											
<p>Trafik och lantbruk är två stora källor till övergödning genom utsläpp av kväveoxider till luft och näringsläckage från åker- och betesmark. Oxelösunds kommun har endast en mycket liten andel lantbruksmark. Planförslaget kommer sannolikt dock innebära en ökning av trafikrörelser. Detta bedöms emellertid leda till förhållandevis små bidrag till övergödningen i förhållande till trafikrörelserna och markanvändningen i regionen i övrigt och nuvarande bakgrundsdeposition.</p> <p>Kommunen ska verka för att avloppsförsörjningen i första hand skall lösas genom anslutning till det kommunala VA-nätet och i andra hand genom gemensamhetsanläggningar. En ökad befolkningssmängd bedöms vara knuten till platser där avloppsvatten kan tas omhand via det kommunala reningsverket. Övergödningspåverkan av denna art bedöms således inte få någon nämnvärd effekt på naturmiljön.</p> <p>Sammantaget bedöms inte försvåra möjligheten till måluppfyllelse i ett vidare perspektiv.</p> <p>Nollalternativet bedöms varken bidra till eller motverka måluppfyllelse i någon nämnvärd utsträckning.</p>											
 <p>Levande sjöar och vattendrag</p>	<table border="1"> <tr> <td data-bbox="432 1608 1230 1682">Nuläge</td> <td data-bbox="1230 1608 1410 1682"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="432 1682 1230 1744">ÖP</td> <td data-bbox="1230 1682 1410 1744"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="432 1744 1230 1807">Nollalternativ</td> <td data-bbox="1230 1744 1410 1807"></td> </tr> <tr> <td colspan="2" data-bbox="432 1807 1410 1852">Bedömning</td> </tr> <tr> <td colspan="2" data-bbox="432 1852 1410 2016"> <p>Oxelösunds kommun har endast enstaka sjöar och vattendrag, vilket är relativt unikt för kommunen. En exploatering av Kvarndammen/Kvarnbäcken riskerar att motverka miljökvalitetsmålet på lokal nivå, dock ej i större kontext.</p> <p>Nollalternativet bedöms varken bidra till eller motverka måluppfyllelse i någon nämnvärd utsträckning.</p> </td> </tr> </table>	Nuläge		ÖP		Nollalternativ		Bedömning		<p>Oxelösunds kommun har endast enstaka sjöar och vattendrag, vilket är relativt unikt för kommunen. En exploatering av Kvarndammen/Kvarnbäcken riskerar att motverka miljökvalitetsmålet på lokal nivå, dock ej i större kontext.</p> <p>Nollalternativet bedöms varken bidra till eller motverka måluppfyllelse i någon nämnvärd utsträckning.</p>	
Nuläge											
ÖP											
Nollalternativ											
Bedömning											
<p>Oxelösunds kommun har endast enstaka sjöar och vattendrag, vilket är relativt unikt för kommunen. En exploatering av Kvarndammen/Kvarnbäcken riskerar att motverka miljökvalitetsmålet på lokal nivå, dock ej i större kontext.</p> <p>Nollalternativet bedöms varken bidra till eller motverka måluppfyllelse i någon nämnvärd utsträckning.</p>											

 <p>Grundvatten av god kvalitet</p>	Nuläge	
	ÖP	
	Nollalternativ	
	Bedömning	
	<p>Planförslaget bedöms inte få någon direkt inverkan på vare sig grundvattentäcker eller grundvattennivån och bedöms således inte få någon nämnvärd påverkan på måluppfyllelse i varken positiv eller negativ riktning. Det finns ingen grundvattenförekomst inom kommunen.</p> <p>Nollalternativet bedöms varken bidra till eller motverka måluppfyllelse.</p>	
 <p>Hav i balans samt levande kust och skärgård</p>	Nuläge	
	ÖP	
	Nollalternativ	
	Bedömning	
	<p>Fler boende i Oxelösund innebär ett högre fysiskt tryck på miljön både på land och i hav. Överlag bedöms exploatering i enlighet med planen dock inte försvåra måluppfyllelse. Inriktningen att bevara och värna om områden med specifika kvaliteter ur exempelvis rekreations- och upplevelsesynpunkt bidrar till måluppfyllelse.</p> <p>Planförslaget bedöms även bidra till måluppfyllelse genom att den avser värna om och stärka havs-, kust- och skärgårdslandskapens värden för fritidsfiske, badliv, båtliv och annat friluftsliv. Intentionerna med planen är dessutom att kusternas och havens viktiga ekosystemtjänster ska bevaras.</p> <p>Sammantaget bedöms planförslaget bidra till måluppfyllelse.</p> <p>Nollalternativet bedöms varken bidra till eller motverka måluppfyllelse.</p>	
 <p>Myllrande våtmarker</p>	Nuläge	
	ÖP	
	Nollalternativ	
	Bedömning	
	<p>I Oxelösunds nordöstra del finns Brannäs våtmark. Den aktuella översiktsplanen anger markanvändning för verksamheter på markområdena som direkt gränsar till våtmarksområdet och dess närmaste omnejd. Etablering av så pass närliggande verksamheter riskerar att få negativa konsekvenser för naturmiljön i våtmarken, och därmed motverka måluppfyllelse.</p> <p>Nollalternativet bedöms varken bidra till eller motverka måluppfyllelse.</p>	
	Nuläge	
	ÖP	

	<i>Nollalternativ</i>	
<i>Rikt odlingslandskap</i>	Bedömning	
	<p>Oxelösunds kommun har endast en mycket liten andel odlingsmark. Samhällsutvecklingen som föreslås i <i>Oxelösund 2030</i> avsätter vissa områden på landsbygden, främst i kommunens norra och västra delar, som odlings- och jordbruksmark. Även om viss odlingsmark har identifierats som potentiell för annan användning så har man valt att kompensera detta genom att ha en vilja utveckla allmänna grönytor med aktiviteter som exempelvis stadsodling. Andelen stadsodling bedöms dock inte kunna väga upp mot de negativa effekter som ianspråktagande av jungfrulig mark innebär. Även om bevarande av odlings- och jordbruksmark är en förutsättning för att nå miljö kvalitetsmålet så är det minst lika viktigt med vård och skötsel av dessa områden vilket miljö kvalitetsmålets andra indikatorer tyder på. Nollalternativet bedöms varken bidra till eller motverka måluppfyllelse.</p>	
	<i>Nuläge</i>	
	<i>ÖP</i>	
<i>Levande skogar</i>	<i>Nollalternativ</i>	
	Bedömning	
	<p>I Oxelösund 2030 har kommunen för avsikt värna och förstärka skyddet av naturreservaten, grönstrukturen och naturområden med hög klass enligt naturvårdsplanen. Det innebär att sådana miljöer och områden undantas och skyddas från ingrepp och exploatering. Planens intention är också försiktig förtätning kombinerad med fokus på utformning och bevarande och förstärkt skydd av naturreservat, grönstrukturer och naturområden. ÖP innebär överlag att skogens ekosystemtjänster ska vidmakthållas, skogens biologiska mångfald ska bevaras och arter ska ha fortsatt möjlighet att sprida sig inom sina naturliga lokala utbredningsområden som en del i en grön infrastruktur. Naturtyper och naturligt förekommande arter knutna till naturlandskapet ska värnas och så att bevarandestatusen kan förbli gynnsam. Sammantaget bedöms planförslaget bidra till måluppfyllelse</p> <p>Nollalternativet bedöms leda till måluppfyllelse då alternativet innebär att vikt läggs vid den tätortsnära grönstrukturen och att naturområden ska bevaras.</p>	
	<i>Nuläge</i>	
	<i>ÖP</i>	
<i>God bebyggd miljö</i>	<i>Nollalternativ</i>	
	Bedömning	
	<p>Översiktsplanen avser leda till en diversifierad och balanserad samhällsstruktur som verkar för att motverka barriärer och samhällsklyftor. Målsättningen med <i>Oxelösund 2030</i> är att infrastruktur för energisystem, transporter, avfallshantering och vatten- och avloppsförsörjning på ett bra sätt är integrerade i stadsplaneringen och i övrig fysisk planering samt att lokalisering och utformning av infrastrukturen ska vara anpassad till människors behov, för att minska resurs- och energianvändning samt klimatpåverkan, samtidigt som hänsyn är tagen till natur- och kulturmiljö, estetik, hälsa och säkerhet. Vidare är intentionen att kollektivtrafiksystem är miljöanpassade, och tillgängliga samt att det ska finnas attraktiva, säkra och effektiva gång- och cykelvägar. En grundläggande inriktning med föreslagen samhällsutveckling är även att det ska finnas natur- och grönområden och grönstråk med god kvalitet och tillgänglighet i</p>	

	<p>närhet till bebyggelse. Det kulturella, historiska och arkitektoniska arvet i form av värdefulla byggnader och bebyggelsemiljöer samt platser och landskap ska bevaras, användas och utvecklas. Övergripande avser planen främja en bebyggd miljö som utgår från och stöder människans behov, ger skönhetsupplevelser och trevnad samt har ett varierat utbud av bostäder, arbetsplatser, service och kultur.</p> <p>Sammantaget bedöms det aktuella förslaget till översiktsplan bidra till måluppfyllelse. Nollalternativet bedöms varken bidra till eller motverka måluppfyllelse.</p>
 <p>Ett rikt växt och djurliv</p>	<p>Nuläge </p>
	<p>ÖP </p>
	<p>Nollalternativ </p>
	<p>Bedömning</p> <p><i>Oxelösund 2030</i> avser bidra till att värna om naturvärden för att bland annat bevara och stärka den biologiska mångfalden samt bidra till stärkta ekosystemtjänster såsom friluftsliv och andra naturupplevelser. Dessutom är intentionerna att natur- och skogsområden ska bevaras och att ingen exploatering föreslås inom skyddade naturområden. Dessutom ska översiktsplanen sträva efter en sammanhängande grönstruktur med intakta och förstärkta gröna kilar och spridningskorridorer.</p> <p>Inriktningen för planen är att bevara och utveckla natur- och kulturvärden samtidigt som friluftslivet ges möjlighet att utvecklas. I stort anpassas de bebyggda områdena efter naturens vegetation och topografi och planens intention är försiktig förtätning kombinerad med fokus på utformning och bevarande och förstärkt skydd av naturreservat, grönstrukturer och naturområden vilket övergripande bedöms som positivt för den biologiska mångfalden.</p> <p>Sammantaget bedöms planförslaget bidra till måluppfyllelse då hållbar urbanisering kan skapa en ökad diversitet genom att det skapas förutsättningar för tidigare okända habitattyper¹⁴.</p> <p>Nollalternativet bedöms leda till måluppfyllelse då alternativet innebär att vikt läggs vid den tätortsnära grönstrukturen och att naturområden ska bevaras vilket bibehåller och stärker arternas livsmiljöer och ekosystemen och på så vis även bevarar den biologiska mångfalden.</p>

¹⁴ Persson, A. & Smith, H., Lunds Universitet: CEC Syntes, Biologisk mångfald i urbana miljöer – förutsättningar, fördelar och förvaltning (2014).

10 SAMMANFATTANDE HÅLLBARHETSBEDÖMNING AV PLANFÖRSLAGET

Hållbarhetsbedömningen visar att förslaget till översiktsplan till största del medför negativa effekter och konsekvenser avseende de miljöorienterade och ekologiskt orienterade aspekterna *Vattenmiljöer* och *Miljö kvalitetsnormer för vattenkvalitet*, se tabell 6. Med undantag för aspekten *Kommunalekonomi* så bedöms översiktsplanen medföra uteslutande positiva effekter och konsekvenser för samtliga bedömda aspekter i såväl den sociala dimensionen som den ekonomiska dimensionen.

Oxelösund 2030 bedöms kunna bidra till förbättrade möjligheter att uppfylla sex av tretton nationella miljö kvalitetsmål som översiktsplanen bedöms kunna få någon betydande inverkan på. Planen bedöms endast medföra att miljö kvalitetsmålet *Myllrande våtmarker* riskerar att inte uppfyllas. Gällande resterande sex berörda miljö kvalitetsmål bedöms översiktsplanen varken bidra till eller motverka måluppfyllelse.

I tabell 6 ges en översiktlig beskrivning av planförslagets bedömda effekter på bland annat människors hälsa och miljö jämfört med nollalternativet. För att kunna värdera konsekvenserna av planförslaget och ge en mer översiktlig helhetsbild har bedömningsgrunder med kriterier upprättats vilka beskrivits utförligt i avsnitt 8. Följande sammanfattande bedömning har tillämpats:

<i>Positiv konsekvens</i>
<i>Ingen eller försumbar konsekvens</i>
<i>Liten eller obetydlig negativ konsekvens</i>
<i>Måttlig negativ konsekvens</i>
<i>Stor negativ konsekvens</i>

Tabell 6. Sammanfattande hållbarhetsbedömning avseende Oxelösund 2030.

Aspekt	Bedömning
Ekologiska och miljömässiga aspekter	
Naturvärden, grönstruktur & ekosystem	Liten, eller obetydlig negativ konsekvens.
Vattenmiljöer	Måttlig negativ konsekvens
Klimatförändringar & anpassning	Liten, eller obetydlig negativ konsekvens.
Människors hälsa – buller, luft & risk	Liten, eller obetydlig negativ konsekvens.
Resurshållning & energi	Positiv konsekvens
Miljökvalitetsnormer för vattenkvalitet	Ingen, eller försumbar konsekvens.
Miljökvalitetsnormer för luftkvalitet	Liten, eller obetydlig negativ konsekvens.

Sociala aspekter	
Folkhälsa	Positiv konsekvens.
Boendemiljö & trygghet	Positiv konsekvens.
Utbildning & arbete	Positiv konsekvens.
Kulturmiljö	Positiv konsekvens.
Diversifierat samhälle – Demokrati, jämställdhet & integration	Positiv konsekvens.

Ekonomiska aspekter	
Demografisk balans, bebyggelseutveckling & bostadsmarknad	Positiv konsekvens.
Kommunalekonomi	Ingen, eller försumbar konsekvens.
Arbetsmarknad & näringsliv	Positiv konsekvens.
Varumärke, besöksnäring & turism	Positiv konsekvens.
Kommunikation & infrastruktur	Positiv konsekvens.

11 SAMMANFATTANDE SLUTSATS

Oxelösunds förslag översiktsplan, *Oxelösund 2030*, bedöms ha en hållbar inriktning och behandlar flera parametrar med anknytning till ekologisk-, social- respektive ekonomisk aspekt. Även om *Oxelösund 2030* behandlar många parametrar som bedöms ha en inverkan på hållbar utveckling, se figur 3, så bedöms det finnas utvecklingspotential och förbättringsmöjligheter för att uppnå en högre grad av hållbarhet, se figur 5. Ju fler parametrar som behandlas och ställning tas till hur ytterligare utveckling ska ske, ju högre hållbarhetsnivå bedöms kunna uppnås.

Vanligen bedöms att all form av ianspråktagande av mark, exploatering, anläggande av hårdgjorda ytor och bebyggelse skapar påfrestning och till viss del negativa konsekvenser för ekologiska och miljömässiga aspekten. Detta skall dock vägas mot utveckling av faktorer som är positiva för den sociala respektive ekonomiska aspekten.

Samhällsutveckling med tillhörande befolkningstillväxt, exploatering samt ianspråktagande av mark riskerar att kunna medföra en ökad belastning på vattenmiljöer med risk för försämring av den rådande vattenkvaliteten som resultat. Om *Oxelösund 2030s* inriktning och intentioner genomförs och arbete för att bland annat ta fram styrdokument och åtgärder med inriktning på vattenkvalitet förverkligas, bedöms emellertid risken för en försämrade vattenkvalitet kunna förebyggas och/eller reduceras till sådan grad att möjligheterna för att klara miljökvalitetsnormerna för vattenkvalitet inte försämras. Således bedöms att *Oxelösund 2030* medför ingen, eller försumbar konsekvens gällande miljökvalitetsnormer för vattenkvalitet.

Planförslaget *Oxelösund 2030* har i denna hållbarhetsbedömning bedömts innebära små, eller obetydliga negativa konsekvenser för bl.a. naturvärden, grönstruktur och ekosystem, klimaförändringar och klimatanpassning, människors hälsa i form av buller, luftföroreningar och olycksrisker samt för miljökvalitetsnormer för luftkvaliteten. Denna bedömning har gjorts med hänsyn tagen till att även om det sker ett intrång på dessa aspekter och faktorer så bedöms *Oxelösund 2030* endast medföra påverkan på vanligt förekommande värden som ligger inom gränsen för vad människan och de naturliga systemen tål.

Oxelösund 2030 bedöms medföra positiva konsekvenser ur resurshushållnings- och energisynpunkt då den inriktar sig på bl.a. underlätta återvinning och återanvändning av energi och resurser, skapande av möjligheter för anslutning till elnät vid småskalig produktion av sol- och vindkraft samt det befintliga vindkraftstillägget samt avsikten att studera ytterligare områden för vindkraftverk.

Oxelösund 2030 bedöms ha stor positiv inverkan på den sociala aspekten och dess faktorer folkhälsa, boendemiljö och trygghet, utbildning och arbete, kulturmiljö samt ett jämställt- och integrerande samhälle. Denna bedömning görs med bakgrund av *Oxelösund 2030s* intentioner och ställningstaganden som bedöms leda till att stärka och utveckla rekreativsmöjligheter för invånarna samt att det alltid ska vara enkelt att gå och cykla inom Oxelösund och där igenom främja rörelse och god hälsoutveckling i det dagliga livet. Ställningstaganden och visioner finns även för bl.a. en större valfrihet över individens val av bostadssituation oberoende av bakgrund, ålder eller livssituation vilket leder till en högre grad av jämställdhet, integration och socio-ekonomiskt välbefinnande.

Vad gäller den ekonomiska aspekten så bedöms *Oxelösund 2030* till största del medföra positiva konsekvenser för demografisk balans och bostadsmarknad, arbetsmarknad och näringsliv, varumärke och besöksnäring samt kommunikationer. Det är endast för kommunalekonomin som konsekvenserna bedöms vara försumbara då varken positiva eller negativa effekter bedöms uppstå till följd av *Oxelösund 2030*. Då den demografiska

fördelningen i kommunen är skev i dagsläget, bedöms det vara positivt med en varierad inflyttning. Vidare dras slutsatsen att det finns goda förutsättningar för attraktiva bostäder och bebyggelse, antingen genom central förtätning eller genom tillkommande boendemiljöer i vatten- och naturnära områden. Med intentioner om en variationsrik bebyggelse- och boendemiljö i samklang med lokal centrumutveckling och förutsättningar för migration genom vidare verksamhetsutveckling och nyskapande av arbetstillfällen, bedöms *Oxelösund 2030* sålunda ha goda möjligheter till en mer balanserad demografisk fördelning. Tillgång till bl.a. service, arbete, kultur och fritidsaktiviteter påverkar växtkraften och även kommunens konkurrenskraft vilket bedöms ha positiva effekter på Oxelösunds varumärke och således även för turism och besöksnäring. Även om en befolkningsökning troligen ökar skatteintäkterna så medför det även ökade kostnader i form av ökat underhåll på bostäder, infrastruktur samt utökad efterfrågan på service i form av vård, barn- och äldreomsorg.

Sammanfattningsvis bedöms *Oxelösund 2030* medföra en förflyttning av Oxelösund kommun mot en mer hållbar nivå, och då främst ur socialt perspektiv. Det skall dock tilläggas att det förutsätter att kommunens visioner, ställningstaganden och åtaganden fullföljs enligt planen. Även om planförslaget bedöms förflytta kommunen mot en mer hållbar nivå så bedöms det finnas ytterligare utvecklingspotential och då främst genom insatser för en hållbar och cirkulär ekonomi samt beaktande av livscykelperspektivet i beslut, utveckling och investeringar. Det bedöms även finnas utvecklingspotential vad gäller insatser för anpassning till klimatförändringar, integrering av ekosystemtjänster i stadsmiljö samt åtgärder för att förbättra vattenkvaliteten i Östersjön.

12 REFERENSER

- Boverket, *Hållbar utveckling i översiktsplaneringen*, 2017-02-14
<http://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/oversiktsplan/hallbar-utveckling-i-oversiktsplaneringen/>
- Boverket, *Mångfunktionella ytor: Klimatanpassning av befintliga bebyggd miljö i städer och tätorter genom grönstruktur*, 2010.
http://www.boverket.se/globalassets/publikationer/dokument/2010/mangfunktionella_ytor.pdf
- Boverket, *Översiktsplanen*, 2017-02-14
<http://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/oversiktsplan/oversiktsplanens-funktion/>
- Fores/migrationsinfo.se, *Befolkningstillväxt*, 2017-05-08
<http://www.migrationsinfo.se/befolkning/befolkningstillvaxt/>
- Global Utmaning, *Nordisk deklaration för genomförande av ny urban agenda*, 2017-02-22
<https://www.globalutmaning.se/nordisk-deklaration-genomforande-av-ny-urban-agenda/>
- Kreicbergs, *Faktorer som påverkar befolkningstillväxten av unga individer i olika kommuntyper*
https://www.svensktnaringsliv.se/migration_catalog/Rapporter_och_opinionsmaterial/Rapporter_s/faktorer-som-paverkar-befolkningstillvaxten-av-unga-individer-i-o-529556.html/BINARY/Faktorer%20som%20p%C3%A5verkar%20befolkningstillv%C3%A4xten%20av%20unga%20individer%20i%20olika%20kommuntyper
- Iterio AB, *Hållbarhetsbedömning översiktsplan 2030 Haninge kommun*, 2016
- Länsstyrelserna, *Klimatanpassning i fysisk planering – Vägledning från länsstyrelserna*, 2012
- Länsstyrelserna, *Översvämningsrisker i fysisk planering – rekommendationer för markanvändning vid nybebyggelse*, 2006
- Länsstyrelsen Södermanlands län, *Strategi för byggnadsminnen – Sörmland del 1 – Strategi*, 2016
http://www.lansstyrelsen.se/Sodermanland/SiteCollectionDocuments/Sv/publikationer/2016/2016-14%20Strategi%20för%20byggnadsminnen-Sormland_del%201.pdf
- Oxelösunds kommun, *Bostadsförsörjningsprogram 2016-2017*
- Persson, A. & Smith, H., Lunds Universitet: CEC Syntes, *Biologisk mångfald i urbana miljöer – förutsättningar, fördelar och förvaltning* (2014).
https://www.cec.lu.se/sv/sites/cec.lu.se.sv/files/urban_biodiversitet_final_20140515.pdf
- Regeringskansliet, *Hållbara städer och samhällen*, 2017-02-22
<http://www.regeringen.se/regeringens-politik/globala-malen-och-agenda-2030/hallbara-stader-och-samhallen/>
- Regeringskansliet, *Mänskliga rättigheter: regeringens webbplats om mänskliga rättigheter*, 2017-06-02,
<http://www.manskligarattigheter.se/sv/de-manskliga-rattigheterna/vilka-rattigheter-finns-det/ratten-till-utbildning>
- Regeringskansliet, *Betänkande av Klimatanpassningsutredningen; Vem har ansvaret?* (SOU 2017:42), 2017
<http://www.regeringen.se/49c4a3/contentassets/7931dd4521284343b9224e9322539e8d/vem-har-ansvaret-sou-201742>

Regionfakta, *Största arbetsgivare*, 2017-06-02,
<http://www.regionfakta.com/Sodermanlands-lan/Arbete/Storsta-arbetsgivare/>

Svensk Näringsliv, *Företagsklimat*, 2017-06-05
<http://www.foretagsklimat.se/>

Trafikverket, *Åtgärder för att minska transportsektorns utsläpp av växthusgaser*, Trafikverket
2016:111, 2016
<http://www.trafikverket.se/contentassets/35a7ce71b5fb4e83b1de8990aedbb2c0/rapport-2016-111-160630.pdf>

WSP, *Kulturmiljö i Oxelösunds skärgård, översiktlig förstudie; underlag till fördjupad översiktsplan*, 2016-12-13

VI ÄR WSP

WSP är ett av världens ledande analys- och teknikkonsultföretag. Vi verkar på våra lokala marknader med stöd av global expertis. Som tekniska experter och strategiska rådgivare har vi tillgång till ingenjörer, tekniker, naturvetare, planerare, utredare och miljöspecialister liksom professionella projektörer, konstruktörer och projektledare. Vi erbjuder hållbara lösningar inom Hus & Industri, Transport & Infrastruktur och Miljö & Energi. Med drygt 36 500 medarbetare på 500 kontor i 40 länder medverkar vi till en hållbar samhällsutveckling. I Sverige har vi omkring 3 700 medarbetare. www.wsp.com

WSP Stab

121 88 Stockholm-Globen
Besök: Arenavägen 7

T: +46 10 7225000
Org nr: 556057-4880
Styrelsens säte: Stockholm
wsp.com

